

ŞURKAV Sanlıurfa

Kültür Sanat Tarih ve Turizm

Dergisi

ŞANLIURFA MÜZELERİ

2015 Yılı Harran
Arkeolojik Kazı
Çalışmaları

İstiklâl
Madalyası
ve Urfa

Şanlıurfa'da
Çulhacılık (Cülheçilîh) ve
Günümüzdeki Durumu

Urfalı Bestekârlar: 20
Ahmet ÖZHAN

Vakıfların memleketimizin önemli bir servetini oluşturduğu herkesçe bilinmektedir.

Bu servetten millet ve memleketi gerektiği şekilde faydalandırabilmek için bütün bakanlar kurulunun ve hatta yüce meclisin bu hususu önemle inceleyerek bu büyük müessesenin harap olmaktan korunmasını ve memlekete faydalı bir hale getirilmesini temenni ederim.

M. Atatürk

SAHİBİ
İzzettin KÜÇÜK
Şanlıurfa Valisi / ŞURKAV Başkanı

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Şükrü ÜZÜMCÜ
ŞURKAV Genel Sekreteri

EDİTÖR
Öğr. Gör. S. Sabri KÜRKCÜOĞLU

HUKUK DANIŞMANI
Av. Müslüm C. AKALIN

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Abdullah EKİNCİ
Prof. Dr. Yusuf Ziya KESKİN
Prof. Dr. Mehmet ÖNAL
Yrd. Doç. Dr. A. Cihat KÜRKCÜOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Mahmut ÖZTÜRK
Abdullah BALAK
Halil ALTINGÖZ

ŞURKAV YÖNETİM KURULU
Tarih AÇIKGÖZ / Vali Yardımcısı
Adil SARAÇ
Zeki ERDEM
İ. Bakır CANBAZ
Öğr. Gör. Kemal KAPAKLI
Öğr. Gör. S. Sabri KÜRKCÜOĞLU

GÖRSEL YÖNETMEN
Mustafa AKGÜL

SEKRETERYA
Salih KAPLAN

İLETİŞİM
ŞURKAV İdare Merkezi
Yusufopaşa Mah. Sarayönü Cad. 886. Sk.
No:27 ŞANLIURFA
Tel : 0.414. 215 65 27 - 215 82 00 (Pbx)
Fax: 0.414. 216 89 02
e-mail : surkav@hotmail.com
web adresi: www.surkav.org.tr

Ön Kapak
Halil ür-Rahman Gölü ve Müzeler
(Gökyüzü Fotoğrafı: Mustafa AKGÜL)

Dergideki Yazıların Sorumluluğu Yazarına Aittir.
Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

BASKI
Elif Matbaası - ŞANLIURFA
TLF: 0414 312 42 41

ŞANLIURFA İLİ KÜLTÜR EĞİTİM SANAT
VE ARAŞTIRMA VAKFI YAYINIDIR
ISSN 1308-3449

4 Ayda Bir Yayınlanır (Ocak - Mayıs - Eylül)
ÜCRETSİZDİR

İçindekiler

2 Sunuş
İzzettin KÜÇÜK / Şanlıurfa Valisi

3 Editörden
S. Sabri KÜRKCÜOĞLU

Harran Örenyeri 2015 Yılı
Arkeolojik Kazı Çalışmaları
4 Prof. Dr. Mehmet ÖNAL

10 İstiklâl Madalyası ve Urfa
Müslüm C. AKALIN

Güneydoğu'ya Bir İlkbahar Yolculuğu
Ya da Urfa Güzellemesi
23 Halit Ömer CAMCI

Şanlıurfa Müzeleri
28 Öğr. Gör. S. Sabri KÜRKCÜOĞLU

Urfalı Ses Sanatçısı Münevver Özdemir
İle Aşk-Hüzün Diyalektiği ve
Sanatta Hakiki Aşk Üzerine...
35 Yrd. Doç. Dr. Hatice Kübra Ergin

Balıkli Göllerin Tarihçesi
39 Selahattin E. GÜLER

Urfalıya Veda... (şiir)
41 Meftun DALLI

Urfalı Bestekârlar: 20 AHMET ÖZHAN
42 Abdullah BALAK

Şanlıurfa'da Çulhacılık (Cülheçilîh) ve
Günümüzdeki Durumu
49 Arş. Gör. Semra KILIÇ & Doç. Dr. N. Rengin OYMAN

DÂRÜLELHÂN 1926 Yılı Derlemelerinde
Urfalı Türküleri -11-
57 Halil ALTINGÖZ

ŞANLIURFA DERGİSİ BIBLİYOGRAFYA
(24 SAYI)
60 Selahattin E. GÜLER

Şanlıurfa'dan Selâm

Turizm için her türlü imkâna sahip Şanlıurfa'ya gelen ziyaretçilerin beklentilerine kaliteli ve nitelikli bir şekilde cevap vermek üzere yürütülen çalışmalara özel önem veriyoruz.

Anadolu'nun en eski yerleşim merkezlerinden Harran, toprağın altında birçok medeniyete ait önemli hazineleri barındırıyor. Sadece İslami dönem değil, ondan önceki dönemlerde de Harran önemli bir medeniyet merkezi olmuştur. Babil ve Asur dönemlerinde Ay Tanrısı Sin'in tapınağının burada olduğu biliniyor. Emeviler, Abbasîler, Selçuklular dönemlerinde (1260 yılındaki Moğol istilasına kadar) üniversitesiyle ve dünyaca ünlü bilim insanlarıyla Harran, yöreye ışık saçan bir merkez olmuştur.

Harran Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Önal'ın başkanlığında yürütülen 2015 yılı Harran kazı çalışmaları sonucunda 1250 yıllık bir şehrin kalıntıları ortaya çıkarıldı. UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde de bulunan Harran birkaç sene içinde bölgenin en önemli turistik merkezlerinden biri olacaktır.

Şanlıurfa il merkezinde devam eden tarihi ev restorasyonu çalışmalarımızdan Parmaksızlar Evi'nin restorasyonu aslına uygun bir şekilde tamamlanmıştır.

Viranşehir'e bağlı Eyyüp Nebi Beldesinde yürüttüğümüz çalışmalarla Eyyüp Peygamber, Elyesa Peygamber ve Eyyüp Peygamber'in hanımı Rahime Hatun türbelerinin restorasyonuna başladık. Bu beldede şifalı su ve sabır taşı gibi önemli alanların çevre düzenlemesi yapılacak ve ziyaretçilerin ihtiyaçlarına yönelik alanlar da oluşturulacaktır.

Unutulmaya yüz tutan geleneksel el sanatlarımızı kaybetmemeyi ve yaşatılmasını sağlamayı önemli görevlerimiz arasında görmekteyiz. Bu amaçla, "Kemik Tarakçılık" ve "Tespilhçilik" dallarında ŞURKAV "Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi"nde iki yeni atölye daha kurduk ve öğretici kurslar vermeye başladık.

El sanatları merkezimizde keçecilik, çulhacılık, kazalık, kürkçülük, kilim-halı dokumacılığı, gümüş işle-

meciliği, ahşap oymacılığı, tarakçılık ve tespihçilik atölyelerinde üretilen ürünleri satışa sunmakla, Şanlıurfa ekonomisine katkı sağlanılmasının yanında, turizmde hediyelik eşya ürünü satın almak isteyenler için de önemli bir ihtiyacı karşılamış oluyoruz.

2015 yılı içerisinde açılışı gerçekleştirilen Şanlıurfa Müzesi'ni daha dikkat çekici bir hale getirmek için müzenin duvarında yapılacak çalışmayla 120 metre genişliğinde ve 30 metre yüksekliğinde Türkiye'nin en büyük ekranını faaliyete geçirerek müzeye gelen ziyaretçilere çok farklı bir hava yaşatacağız.

Şanlıurfa'nın değerlerini yeni bestelere yansıtmayı ve zaten zengin olan Halk Müziği repertuarımızı daha da zengin bir hale getirmeyi amaçlayarak ŞURKAV tarafından ulusal çapta "Şanlıurfa ve Kültürü Konulu Türk Halk Müziği Para Ödüllü Beste Yarışması" düzenliyoruz. Bu yarışmaya katılacak güzel eserlerin halk müziği repertuarımızı zenginleştireceğinden eminiz.

Şanlıurfa'da tarımda, sanayide, ticarete, ulaşımda, turizmde, sağlık ve eğitimde yeni projelerle başarılı işler gerçekleştirilmektedir. Bu başarının altında ilk önce Şanlıurfa halkının dirayeti, feraseti, birlik, beraberlik ve dayanışma ruhu içerisinde yaşama heyecanı ve açık yürekliliği gelmektedir.

Şanlıurfa'nın kültür, sanat, tarih ve turizm değerlerini araştırarak okuyucularımıza ve tüm dünyaya tanıtmak amacıyla yayınlanan dergimizin 24 sayıya ulaşması şehrimizin ne kadar derin bir birikime sahip olduğunu göstermektedir. 24 sayıya 266 konunun yayınlandığı dergimize yazılarıyla katkı sunan 78 değerli yazarımızı ve dergiyi yayına hazırlayan arkadaşlarımızı kutluyor ve teşekkür ediyorum.

Tüm Şanlıurfalılara ve Şanlıurfa dostlarına selam, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Izzettin KÜÇÜK
Şanlıurfa Valisi
ŞURKAV Başkanı

Editörden...

24. Sayıya Ulaşırken

Dergimizin 24. sayısını sunmanın heyecanıyla, sizleri selamlıyorum

Zengin tarihi ve kültürel birikime sahip Şanlıurfa'nın bu değerlerinin tanıtılmasının yanı sıra, henüz ortaya çıkarılmamış kültürel değerlerimizin de araştırmalarla sizlere sunulması ve gelecek nesillere aktarılmasının gayreti içerisindeyiz.

Kültür sanat dergisi yayınlayan şehirlerin gerçekten zengin bir birikime sahip oldukları görülmektedir. Dergimiz yayın hayatında 8 yılı geride bırakırken, yayınlanan 24 sayıda ilimizin kültür sanat tarih ve turizm değerlerini yurtiçi ve yurtdışında tanıtma fonksiyonunu başarıyla yerine getirmiştir.

Değerli araştırmacı ve yazarlarımız tarafından çeşitli konularda şehrin bilinmesi gereken değerleri yazıya dönüştürüyor ve tarihe not düşülüyor her sayıda...

İçeriği açısından çok beğenilen dergimizle ilgili aldığımız olumlu tepkiler bizlere memnuniyet vermiş, aynı zamanda yeni sayılarımızın daha özenli ve kapsamlı hazırlanmasında bizi teşvik etmiştir. Her sayıda yeni yazarlar ve yazırlarla sizlerle birlikte olmaktan mutluyuz.

Dergimiz, Ankara ve Şanlıurfa Protokolü ile Yerel ve Ulusal Basın Temsilcileri'ne, İl Valilikleri ve Belediye Başkanlıklarına, sivil toplum kuruluşlarına, akademisyenlere, yazarlara, otellere, acentalara, şehrin önde gelen kültür ve sanat camiasına ücretsiz ulaştırılmaktadır. Ayrıca ilimize gelen gazeteci, araştırmacı ve bürokratlara da sunulmaktadır.

Ücretsiz dağıtılmakta olan dergimiz, elektronik olarak, "www.surkav.org.tr" web sitesinde yayınlanmaktadır.

Dergimize destek veren başta ŞURKAV Başkanı Sayın Valimiz İzzettin KÜÇÜK'e, Yönetim Kurulu Üyelerine ve değerli yazarlarımıza; kültür, sanat, tarih ve turizm bilincinin artmasına vesile olup katkı sağlayan herkese teşekkürler.

Öğr. Gör. S.Sabri KÜRKÇÜOĞLU

Harran Örenyeri 2015 Yılı Arkeolojik Kazı Çalışmaları

Prof. Dr. Mehmet ÖNAL
Harran Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü
monal@harran.edu.tr

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün izinleri gereğince, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Harran Üniversitesi adına, Harran Örenyeri'nde 2015 yılında Başkanlığımızda Harran Arkeoloji bölümü kazı ekibi tarafından yapılan kazı çalışmaları şunlardır:

A. TEMİZLİK VE KARELAJ ÇALIŞMALARI

Harran Örenyeri çalışmalarına temizlik ve karelej çalışmalarıyla başlandı. Temizlik çalışmasında kazı alanları ve Ulu Cami avlusunun bitkilerden temizlenmesi esas alındı.

Karelej çalışması HUBAK (Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırmaları Koordinatörlüğü) projesi kapsamında yapıldı. Bu çalışmada 2014 yılı açmalarının genişlemesi planlandığından karelej çalışma kodları da bu doğrultuda hazırlanmıştır.

B. KAZI ÇALIŞMALARI

Harran Örenyeri 2015 yılı kazı başvurumuzda talep ettiğimiz, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından da uygun görülen Ulu Cami'nin doğusu, Harran Höyük ve İçkale/Saray'da çalışmalarımız gerçekleştirildi.

Harran 2015 yılı kazı çalışmalarından görünüm.

1. Ulu Cami'nin Doğusu'ndan Yapılan Kazı Çalışmaları

Harran Ulu Cami'nin doğusundaki plan karelerde yapılan arkeolojik kazı çalışmalarında bir hamam, podyumlu su kuyusu, bir sarnıç, tuvaletler ve abdest alma yerleri ile bir çarşıya ait dükkanlar meydana çıkarıldı. Hamamın batı bölümünde yedi adet hücre tipi küçük oda görüldü. Koridor ve oda girişlerinin oldukça dar olması nedeniyle bu odalarda öğrencilerin yıkandığı düşünülmektedir. Bu nedenle Harran'da var olduğu bilinen okullardan birisi bu alana oldukça yakın olmalıdır.

Kazı alanının havadan görünümü, Harran 2015

Hamam

2014 yılı kazılarında hamamın sıcaklık bölümü ve hücre tipi odaları kısmen meydana çıkarılmıştı. Bu yıl yaptığımız derinleşme ve genişleme çalışmalarında hamamın sıcaklık bölümü tamamen, ılıklik ve soğukluk bölümleri ise büyük oranda meydana çıkarıldı.

Hamam, kuzey-güney yönünde sıcaklık, ılıklik ve soğukluk aynı aks üzerindedir. Isı kaybını önlemek için zemini 1 no'lu sokak kodundan oldukça aşağıdadır. Üç sahnalı olan hamamın kuzeyinde üç apsis görülür. Sıcaklık bölümü merkezde apsisli kare bir salon ve onun etrafında apsisli dikdörtgen salonlardan oluşur. Sıcaklık bölümünün güneyinde dikdörtgen planlı ılıklik odaları, bu odaların güneyinde ise soğukluk odaları bulunur. T biçimli ayaklar birbirine ve doğu batı duvarlarındaki payelere kemerlerle bağlıdır. Bu kemerlerden sadece kuzey apsisine bağlanan kemer günümüze sağlam gelebilmiştir.

Bu yapı kuzey-güney doğrultusunda yer alması, zemin altında cehennemlik (hipokaust), duvarlarında yatay ve dikey yerleştirilen künklerden oluşan ısıtma sisteminin olması, hücre odaları ve salonlarda kurnaların bulunması nedeniyle hamam olarak adlandırıldı.

Batı Sahın: Sıcaklık bölümünün batı sınırını oluşturan yan Sahın 3,80x7,50 m ölçülerinde iki evreli yapıdır. Birinci evre yapısı sıcaklık bölümünün batı sınırını oluşturan yan sahındır. Sonraki evre ise tuğla malzemeli perde duvarlarla oluşturulmuş 5 hücre tipinde oda, hol ve yarım kubbeli oda medrese öğrencileri için planlanmış olmalıdır.

Hamamın ilk yapıldığı planında sıcaklık, apsis ve ılıklik odasından oluşan bu bölüm II. Evrede (12.-13. yüzyılda) 1 hol ve 6 adet hücre tipi odaya bölünmüştür. Kemer aralarına örülen ince tuğla örülü duvarlar, oldukça dar yapılan koridor ve hücre tipi oda girişleri (0.53m. genişliğinde) bu bölümün II. Evrede yapıldığını bize gösterir. Ayrıca sıcaklık ana salonuyla bu sahnın da arası tuğla duvarla kapatılmış, salonun girişi güneyden ince bir koridorla sağlanmıştır. Duvarlarında herhangi bir girişe rastlanılmayan bu bölümün girişi ise üsten olduğu düşünülür. Dolayısıyla bu batı sahnı öğrencilerin yıkandığı bölüm olmalıdır.

7H/f3-f4 ve g4 no'lu açmalarda hamam yapısının hemen doğu bitişiğinde su depolama birimleri olarak düşündüğümüz beşik tonoz örtülü 5 ayrı yapının var olduğu görüldü. Gerek hamam yapısı içerisinde gerekse hamam birimleri ve diğer alanlarda farklı seviyelerde gün yüzüne çıkan tandır kalıntılarının da geç dönem yaşantısının izleri olan son döneme (3. Dönem) ait olduğu düşünülmektedir. Hamam yapısının üç dönemli olduğu yapılan kazı çalışmaları sonucunda anlaşılmıştır.

Koridor 2

Ulu Cami'nin doğu duvarına paralel uzanan 1 no'lu sokağa açılan Koridor 2, Podyumlu Kuyu'nun güney bitişiğinde doğu-batı doğrultusunda uzanır. Tabanı taş döşeli (+368.37) ve duvarları yaklaşık 1.95m. korunmuş olan bu koridor sokak ile helaların bulunduğu taş döşeli alan arasındadır. Koridor 2, Harran Ulu Cami'nin doğu duvarındaki küçük servis kapısının yaklaşık karşısındadır. Cami cemaatinin abdest alma ve temizlik mekanlarına ulaşmasını sağlamaktadır.

Avlu

1 no'lu koridorun bağlandığı avlu 10.35x14.82m. ebadındadır. Ulu Cami'nin müştemilatı durumunda olan bu avlu, etrafına dizilen tuvalet ve abdest alma yerlerinden oluşur. Revaklı avlunun güney ve batısında sütunlar, kuzey ve doğusunda ise ayaklar mevcuttur. Sütunlar pembe mermerlerle, ayaklar kesme taşlardan oluşur. Avlunun batısında yan yana 4 adet tuvalet mevcuttur. Bunlardan birisi tamamen meydana çıkarıldı. Avlunun kuzey ve doğusunda ise abdest alma yerleri bulunur.

Hamamın görünümü ve hamamda konservasyon çalışmaları

Koridor ve tuvaletin görünümü

Hela:

Koridor 2'nin doğu bitiminin kuzey bitişiğinde avluda yer alır. Doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen planlı olan bu yapı 2.16x0.95m. ebadındadır. İçinde küçük bir su haznesine doğru uzanan kanallar ve kanalizasyona bağlanan bir delik bulunur. Tabanı girişten tekne hizasına kadar düzgün kesilmiş taşlarla, bundan itibaren tuvalet deliğine kadar tuğla döşelidir. Kuzey-duvarı taş ve tuğla ile, diğer duvarları kesme blok taşlarla örülüdür.

Abdest Alma Yerleri:

Avlunun kuzey ve güney kenarı boyunca uzanan taş su kanalıyla (369.10) bağlantılı olarak belirli aralıklarla yan yana küçük havuzlar yer alır. Kanal ile bu küçük havuzların bağlantısı 2cm. çapında musluk delikleriyle sağlanmaktadır. Bir zamanlar bu küçük havuzlara su akıtan deliklerde tunç musluk yuvaları korunmuş haldedir.

Podyumlu Su Kuyusu

Büyük bir kuyu ile etrafında yüksek ve geniş bir podyumdan oluşur. Doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen planlı kuyu 3.15x1.65m. ebadındadır. Podyumu 4.60m. yüksekliğinde, 8.65m. genişliğindedir. Kuyu içindeki toprak 5.90m. derinliğe kadar temizlenerek +363.95 koduna ulaşıldı. Suyun bu seviyenin 6m. aşağısında olduğu düşünülmektedir. Kuyu, kesme blok taşlarla örülüdür.

Su kuyusuna ulaşımı sağlayan beşik tonozlu geçiş.

Tonozlu Geçiş

Kuyuönü Odası'ndan su kuyusuna ulaşımı sağlar. Düzgün kesilmiş taşların beşik tonoz biçiminde örülmesiyle oluşur.

Çarşı Bölümü

Hamamın kuzey paralelinde 0.55m. genişliğinde ve 1.00-1.55m. yüksekliğinde korunan kesme taş örgülü bir duvar yeni bir kamusal alanın sınırını oluşturur. Bu duvar doğrultusunda karşılıklı paye ve ayakların yer aldığı tuğla ve taş döşeli revaklı dükkanlar bulunur. Bu alan Harran Ulu Cami'nin doğusundaki ticari alanını oluşturmaktaydı. Dikdörtgen ve kare planlı, tabanı düzgün kesme taş, tuğla, bazen de sıkıştırılmış toprak olan dükkanların bulunduğu çarşı kısmen meydana çıkarıldı. Bulunan seramik, cam ve metal eşya yoğunluğuna göre, seramik, cam ve baharat dükkanının bulunduğu sonucuna ulaşıldı.

Sarıncın görünümü

3 no'lu Dükkan: (7H-f2)

Dikdörtgen planlı, 5.67x3.30m. ebadındadır. İki paye arası oda olarak tasarlanmıştır. 1.44m. yüksekliğindeki korunmuş olan payeler, kesme blok taş ve tuğla örülüdür. 1.10m. genişliğinde bir kapı geçişiyle revaka açılır. Kapı eşiği tuğla örülüdür. Kapı yakınında bulunan demir objeler, bu kapının ahşap olduğunu göstermektedir. Odanın kuzeyinde 0.41m. genişliğinde 0.65m. yüksekliğinde korunmuş olan tuğla duvar bulunur. Bağlayıcı olarak horasan harcı kullanılmıştır. Bu duvarın kuzeyinde oda dışında 368,74 seviyesinde tuğla taban döşemesi tespit edildi. Kazı çalışması açmayla sınırlı olduğu için bu döşemenin ait olduğu mekanın kazısı-

Dükkan kalıntısından görünüm

nın 2016 yılında yapılması planlandı.

Odanın sıkıştırılmış toprak zemininde toplu halde metal eşyalar bulundu. Bunlar tunç havan ve eli, tunç eşyalar, demir ağırlık, sikkeler, çivi ve objelerden oluşmaktadır. Anılan buluntular nedeniyle bu odanın bir dükkan olması gerektiği düşünülmektedir. Oda işlevi havan ve eliyle düşünüldüğünde bu odanın baharatçı dükkanı olması olasıdır.

Bu alanda yapılan kazı çalışmalarımızda tunçtan yapılan havan ile birlikte Harran'ın oldukça önemli bir ticari malzemesi olan terazi ve ağırlıkları da bulundu. Teraziler tunçtan, ağırlıklar ise tunç ve demirden yapılmıştır. Terazi üretimi Harran için önemli bir gelir kaynağıydı. Çünkü, Harran'da üretilen hassas teraziler çok rağbet görmekte ve diğer antik kentlere de ihraç edilmekteydi. Bu hassas teraziler hakkında İbn Cübeyir bilgi vermektedir. Bu terazi ve ağırlıklarının bulunduğu çarşı alanında kazı çalışmalarımızı yoğunlaştırdık.

3 no'lu dükkanda ki kazı çalışmasından görünüm,

c) Üç Boyut Çekimleri

Kazı alanında bulunan kalıntıların aşama aşama üç boyutu çekilmiştir. Hem belgeleme amaçlı olan bu çekimler, ayrıca hazırlanacak olan Harran Web sitemizde değerlendirilecektir.

d) Harran kazısında meydana çıkan konik küresel kapların HUBAK projesi kapsamında ince kesit ve toprak analizleri yapılmıştır.

e) Kazı Evi'nde Yapılan Çalışmalar

Nişli Koridor

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar

1. Tadilat ve malzeme

Kazı Evi'nin çatısı tamamen onarıldı. Elektrik tesisatı yenilendi. Kazı evinin etrafı tel çit ile çevrilerek, kazı evi güvenliğinin daha da sağlanması sağlandı. Çalışma odasının dolap ve rafları yapılarak, çalışma ortamı hazırlandı. Güneş enerjileri alınarak kazı evinin sıcak suyu sağlandı. Eksik olan yataklar tamamlandı. Klima satın alındı.

2. Küçük Buluntular

Harran Ulu Camii, Harran Höyük ve Harran İçkale/Saray kazılarında ortaya çıkarılan envanterlik ve etütlük buluntuların temizlik, ayrılma, gruplandırma ve numaralandırma işlemi gerçekleştirildi. Ayrıca kazılarda ele geçen envanterlik ve etütlük dışı seramik parçaları ve diğer buluntu gruplarının yıkanması, seçilmesi, kodlanması ve laklanması işlemleri yapıldı. Nitekim söz konusu seçilmiş, kodlanmış ve lakları yapılmış olan envanterlik, etütlük ve envanterlik-etütlük dışı buluntular, arkeolojik çizimleri ve fotoğraflanması yapılacak duruma getirilmek üzere hazırlanmıştır. Envanterlik ve Etütlük buluntular Şanlıurfa Müze Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

Harran Örenyeri 2015 yılı kazı çalışmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı, DOSİM ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel

Müdürlüğü Yatırım Bütçesi'nin maddi katkısıyla, Şanlıurfa Valiliği, ŞURKAV (Şanlıurfa İli Kültür Kültür Eğitim ve Sanat Vakfı), Harran Kaymakamlığı ve Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün İşkur işçisiyle, Harran Üniversitesi HUBAK projesinin analiz katkısıyla, Harran belediye Başkanlığı'nın taşıt, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'nin servis ve iaaşe katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü ve Şanlıurfa Müze Müdürlüğü kazıımıza her konuda destek olmuşlardır.

Nisan-Aralık 2015 tarihleri arasında yaklaşık 9 ay süren

İçkale/Saray'ın kuzey-batısındaki barbakan kalıntılarının görünümü

arkeolojik kazı çalışmalarına Dr. Nurettin YARDIMCI Onursal Başkanlığında, başkanlığında, Yrd. Doç.Dr. Yusuf ALBAYRAK yardımcılığında, Arş.Gör. İrem MUTLU, Semih MUTLU, on bir arkeolog, restoratör M. Rahim YILDIZ, bir sanat tarihçi, arkeoloji öğrencilerimizle ve İŞKUR'dan temin edilen işçilerle Bakanlık Temsilcileri Aziz ERGİN, Muhittin ÇİÇEK ve Mehmet DEĞİRMENCİOĞLU gözetiminde yapılmıştır. Kazı çalışmalarına arkeologlar Ayşe Üke, Rahime Selim, İsa AZAK, Doğan GÜNEŞ, Rıdvan BAYRI, Zehra ÇAKALLIK, Fatma NUR, Muhammet KARAAĞAÇ, Orhan KAYAR, Zeliha ONAY, Ümmügülsüm GENTİR, Mehmet COŞKUN, Sanat Tarihçi Fik-

Restoratör bulunan metal eserlere müdahale ederken

D. Diğer Çalışmalar

a) Kışa Hazırlık Çalışmaları

Kazı çalışmalarında meydana çıkan duvar resmi, sıva ve bazı tuğla duvarlara restoratörler tarafından konservasyon tarzında müdahalelerde bulunuldu. Podyumlu yapının kuyu girişi demir parmaklıklı bir levha uygulamasıyla kapatıldı. Hamamın hücre tipli odalarını oluşturan kısmının üzeri ise zarif görünüme sahip geçici şeffaf bir üst örtüyle kapatıldı.

Koruma çalışmalarından görünüm

b) Kazı Alanının Hava Fotoğrafı

Kazı alanında meydana çıkan hamam vb. kalıntıların üstten görünümünü elde etmek için Harran Üniversitemizin maddi desteğiyle alınan kazı ekibimizin helikopteriyle hava fotoğrafı çekilmiştir. Bu görüntüler hem belgeleme amaçlı olup, hem de kazı çalışmalarımızın sunum ve yayınında değerlendirilecektir.

Hava fotoğrafı çekmek için helikopter havalanırken

Kazı alanının üç boyut çekimleri yapılırken

c) Üç Boyut Çekimleri

Kazı alanında bulunan kalıntıların aşama aşama üç boyutu çekilmiştir. Hem belgeleme amaçlı olan bu çekimler, ayrıca hazırlanacak olan Harran Web sitemizde değerlendirilecektir.

d) Harran kazısında meydana çıkan konik küresel kapların HUBAK projesi kapsamında ince kesit ve toprak analizleri yaptırılmıştır.

e) Kazı Evi'nde Yapılan Çalışmalar

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar

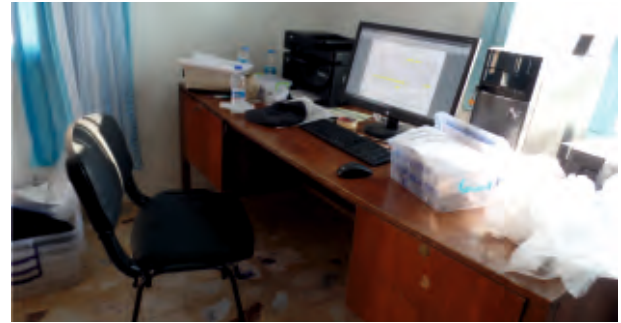
1. Tadilat ve malzeme

Kazı Evi'nin çatısı tamamen onarıldı. Elektrik tesisatı yenilendi. Kazı evinin etrafı tel çit ile çevriliyerek, kazı evi güvenliğinin daha da sağlanması sağlandı. Çalışma odasının dolap ve rafları yapılarak, çalışma ortamı hazırlandı. Güneş enerjileri alınarak kazı evinin sıcak suyu sağlandı. Eksik olan yataklar tamamlandı. Klima satın alındı.

2. Küçük Buluntular

Harran Ulu Camii, Harran Höyük ve Harran İçkale/Saray kazılarında ortaya çıkarılan envanterlik ve etütlük buluntuların temizlik, ayrılma, gruplandırma ve numaralandırma işlemi gerçekleştirildi. Ayrıca kazılarda ele geçen envanterlik ve etütlük dışı seramik parçaları ve diğer buluntu gruplarının yıkanması, seçilmesi, kodlanması ve laklanması işlemleri yapıldı. Nitekim söz konusu seçilmiş, kodlanmış ve lakları yapılmış olan envanterlik, etütlük ve envanterlik-etütlük dışı buluntular, arkeolojik çizimleri ve fotoğraflanması yapılacak duruma getirilmek üzere hazırlanmıştır. Envanterlik ve Etütlük buluntular Şanlıurfa Müze Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

Harran Örenyeri 2015 yılı kazı çalışmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı, DOSİM ve Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yatırım Bütçesi'nin maddi katkısıyla, Şanlıurfa Valiliği, ŞURKAV (Şanlıurfa İli Kültür Kültür Eğitim ve Sanat

Kazı evi çalışma odasından görünüm

Kazıda çıkan seramiklerin yıkanması ve kurutulması

Vakfi), Harran Kaymakamlığı ve Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nün İşkur işçisiyle, Harran Üniversitesi HUBAK projesinin analiz katkısıyla, Harran belediye Başkanlığı'nın taşıt, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi'nin servis ve işe katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Şanlıurfa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü ve Şanlıurfa Müze Müdürlüğü kazımıza her konuda destek olmuşlardır.

Nisan-Aralık 2015 tarihleri arasında yaklaşık 9 ay süren arkeolojik kazı çalışmalarına Dr. Nurettin YARDIMCI Onursal Başkanlığında, başkanlığında, Yrd. Doç.Dr. Yusuf ALBAYRAK yardımcılığında, Arş.Gör. İrem MUTLU, Semih MUTLU, on bir arkeolog, restoratör M. Rahim YILDIZ, bir sanat tarihçi, arkeoloji öğrencilerimizle ve İŞKUR'dan temin edilen işçilerle

Şanlıurfa Valisi İzzettin KÜÇÜK'ün kazı alanımızı ziyareti

Bakanlık Temsilcileri Aziz ERGİN, Muhittin ÇİÇEK ve Mehmet DEĞİRMENCİOĞLU gözetiminde yapılmıştır. Kazı çalışmalarına arkeologlar Ayşe Üke, Rahime Selim, İsa AZAK, Doğan GÜNEŞ, Rıdvan BAYRI, Zehra ÇAKALLIK, Fatma NUR, Muhammet KARAAĞAÇ, Orhan KAYAR, Zeliha ONAY, Ümmügülsüm GENTİR, Mehmet COŞKUN, Sanat Tarihçi Fikret Ruhan KILIÇ, restoratör Rahim YILDIZ, Özgür Çelik, Büşra Dönmezler, Şengül ULUĞ, 256 İŞKUR işçisi (256 adet işçi aynı anda kazı alanında olmamıştır. İşçi sayısı sekiz aylık kazı süresince çeşitli tarihlerde kazıya katılan işçilerin toplam sayısıdır. Kazı alanında aynı anda çalışan işçi sayısı yaklaşık 130 civarındadır) ve 32 arkeoloji öğrencisiyle (İbrahim Yılmaz, Şahin EŞİYOK, Yaşar AKKUŞ, Meral TAPŞIK, Pınar KAPLAN, Fatma İFŞAT, Ali TOKUMACI, Semra GÜL, Kübra İNATOĞLU, Osman BASIK, Melek MARSAK, Baran İRİM, Mehmet YOZCU, Dilek ZİREKBİLEK, Sultan BİSEN, Tuba SEYARCI, Fuat ERHAN, Mustafa KIRBOĞA, Cesur ADIYAMAN, Serdar OLAM, Pınar KAPLAN, Erhan EKEN, Sabri YILDIZ, Sedat AKIL, Gülperi EKİNCİ, Güneş KAÇAK, Emine ATAŞ, Süleyman KARAKAŞ, Jiyan ÇALIK, Leyla BARAN, Bedih DOĞAN, Mustafa BAŞDEMİR) katılmıştır.

Harran kazılarında uzun yıllar çalışmış olan emekli Topograf-Arkeolog Sabri AYDAL'ı 2016 yılında kaybetmenin üzüntüsü içerisindeyiz. Kendisine Allah'tan rahmet, ailesine ve arkeoloji-müze camiasına başsağlığı dileriz.

Kazı ekibimize, bu yılki maddi ve manevi desteğin benzeri önümüzdeki 2 veya 3 yıl içerisinde de devam etmesi halinde inanç, bilim ve ticaret merkezi Harran'ın bilinip de görülemeyen önemi gözle görülebilir hale gelebilecektir.

Kazı deposu ve Kazı evindeki çalışmalardan görüntüler

Harran arkeolojik kazı ekibi

İSTİKLÂL MADALYASI ve URFA

Müslüm C. AKALIN
Avukat-Yerel Tarih Araştırmacısı
mcakalin@myinet.com

I- İSTİKLÂL MADALYASI KANUNU

İstiklal Madalyası Kanunu 29.11. 1920 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiştir (1). Bu tarihten sonra çıkartılan kanunların getirdiği hükümler ana hatlarıyla şöyledir:

- Kanun 1. Maddesinde "İstiklâl madalyası, fiilen kıta başında (Cephe- de veya dâhilî isyanları bastırmada) kahramanlık ve fedakârlık gösteren erkân, âmirler ve subaylar ve kişiler ve millî kahramanlara ve cephe gerisinde bu yüce maksadın gerçekleşmesi için çok çalışanlara, millî bağımsızlık uğrun- da hayatını feda eden şehitlerin de büyük evlâdına veya ailesine verilir" hükmü getirilmiştir.

- 1923 yılında çıkartılan 381 sayılı kanunla eklenen maddeyle süre sınırı getirilerek "İstiklâl madalyası, istiklâl mü- cadeleleri ve çarpışmalarının başlangı- cı olan 15 Mayıs 1919'dan seferberliğin bitim tarihi olan 1 Kasım 1923 tarihine kadar yapılan hizmetlere karşılık verilir" şekline dönüştürülmüştür.

- 1924 yılında 400 sayılı "15 Mayıs 1919 tarihinden itibaren Milli Mücade- le'ye katılıp çeşitli cephelerde veya iç is- yanların bastırılmasında fiilen hizmet ederek olağanüstü yararlık gösterenle- rin takdirname veya bir derece terfi su- retiyle ödüllendirilmelerine ve bunları idare eden Müdafaayı Hukuk reis ve azalarıyla mücahit ve mücahidelere İstiklal Madalyası verilmesine dair kanun" çıkartılmıştır.

- 525 sayılı kanunla kanunun kap- samı genişletilerek, "Madalya, şehitle- rin büyük oğluna, yoksa büyük kızına, yoksa babasına, o da yoksa annesine,

o da yoksa eşine verilir. Bunların ölü- münden yine bu suretle geçer. Bunlar- dan biri öldüğünde sıra dâhilinde varis bulunmadığı halde diğer tabakada bu- lunanlara veya onların varislerine aynı suretle geçer" şeklinde değiştirilmiş (2), aynı kanunla yapılan bir değişiklikle de 6. Maddedeki "İşbu madalya sağ meme üzerine ve her gün takılır" hükmü "takılabilir" şekline dönüştürülmüştür.

- Daha sonra 30 Mayıs 1926 tarih ve 869 sayılı Kanunun 2. maddesiyle getirilen ek maddeyle "15 Mayıs 1919 tarihinden İzmir'in geri alınma tarihi olan 9 Eylül 1922 tarihine kadar milli orduda vazife almış kara, deniz, hava ve jan- darma yönetici, amir ve subaylarıyla mensupları ve memurlar ve askeri kişi- lerden halen görevde bulunan veyahut emekli, istifa veya terhis suretiyle ordu- dan ayrılmış olanlardan şimdiye kadar İstiklal madalyası almamış bulunanlara ve şehit olmuş ve vefat etmiş bulunan- ların ailelerine kırmızı şeritli İstiklal ma- dalyası verilir" hükmü kabul edilmişken getirilen başka bir ek maddeyle daha önce TBMM tarafından verilen İstiklal Madalyalarının hazırlanıp verilmesi gö- revi Milli Savunma Bakanlığı'na veril- miştir (3).

- Yine 977 sayılı yasayla getirilen ek maddede "Milislerden veyahut aha- liden olup da ordu kadrosu haricinde milli bağımsızlık uğruna hayatını feda etmiş olanların ailelerine verilecek olan kırmızı şeritli İstiklal Madalyası işlemini yerine getirmeye, 30 Mayıs 1926 tarih ve 869 numaralı kanun mucibince, Milli Savunma Bakanlığı yetkilidir" hükmü

getirilmiş- tir(4) denilirken, aynı yasayla "İstiklal Madalyası Kanunu'nun üçüncü mad- desinde, açıklanan inha ve dilekçe ve müracaatlar ilgili makamlarca 1 Kasım 1926 tarihine kadar kabul olunur" şek- linde müracaat sınırı konulup" Büyük Millet Meclisince yapılacak inceleme zamana tabi değildir" hükmü getirilmiş- tir.

- 2008 yılında çıkartılan 5742 sayılı yasayla "... Millî bağımsızlık uğruna hayatını kaybeden şehitler ile madalya- ya hak kazandığı halde madalya alma- dan vefat edenlerin erkek çocuklarının en büyüğüne, erkek çocuğu yoksa büyük kızına, yoksa babasına, o da yoksa annesine, o da yoksa eşine, o da yoksa sıralı mirasçıların belirtilen sırası dâhilindeki çocuklarına, o da yoksa diğer tabakada bulunanlara veya onla- rın sıralı mirasçılarına müracaatı dâhi- linde madalya verilir. " hükmü yasaya girmiştir (5) .

Bu şekilde, TBMM tarafından veri- len İstiklâl Madalyası, daha sonraları Milli Savunma Bakanlığı'nca verilmeye başlanmıştır. TBMM tarafından verilen son istiklâl madalyası, 4. Devre, 44. top- lantının 1. oturumunda 708 sayılı karara verilen 6920 sayılı madalyadır.

TBMM tutanaklarında yapılan in- celeme, tarama ve araştırmada, Urfa doğumlu olup savaşın çeşitli cepheler- deki hizmetlerinden dolayı İstiklal Ma- dalyası alan kişilerle Urfa'nın Kurtuluş Mücadelesindeki hizmetlerinden dola- yı TBMM tarafından İstiklâl Madalyası verilen kişiler tesbit edilmeye çalışılmış- tir.

II-TBMM TUTANAKLARINDA İSTİKLÂL MADALYASI ALANLAR:

1) Urfalı Olup Kurtuluş Savaşının Çeşitli Cephelerindeki Hizmetleri Nedeniyle TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler (6):

153 Hüseyin Hüsnü Efendi, (Ömer Lütfi), Urfa 1310 Ağır Obüs 1. Tb. Tarassut Zabiti Mülâzımievvel. Sakarya muharebesinde ibrazı fedakâri eyliyen Garp cephesi kıtaatına mensup iki yüz otuz dört zatın istiklâl madalyasıyla taltiflerine dair karar: TBMM 29. 09. 1337, İ: 83, C: 1, Karar no: 175.

221 Hüseyin Efendi, (Mustafa), Urfa, 1308. Fırka: 5, Alay 24/3, Bl: 11 Takım K. Mülâzımisâni. Sakarya muharebesinde ibrazı fedakâri eyliyen Garp cephesi kıtaatına mensup iki yüz otuz dört zatın istiklâl madalyasıyla taltiflerine dair karar: TBMM 29. 09. 1337, İ: 83, C: 1 Karar no. 175.

311 Mustafa Ağa (Mehmet), Urfa, 12. Fırka Topçu Alayı Marangoz Ustası (307-1) . Afyon Karahisar ve Dumlupınar muharebatıyla düşmanın takibi esnasında uhdelerine mevdu vezaifi fevkalâde bir surette ifa eden yirmi zatın istiklâl madalyasıyla taltiflerine karar: TBMM 28. 10. 1338, İ: 128, C: 1 Karar No: 299.

365 Ahmet Fevzi Efendi (Özkutlu), (Hacı Mehmet), Urfa 1311Kolordu 1 Katar Öküz Kolu K. Mülâzımisâni (257) . Afyonkarahisar ve Dumlupınar Muhaberelerinde gösterdikleri fevkalâde ibraz-ı mesaiden dolayı İstiklâl Madalyasıyla taltifleri: TBMM 06. 11. 1338, İ: 133, C: 1

Karar no: 310.

484 Muzaffer Efendi, (Tevfik), Urfa. 3. Fırka Kafkas Topçu Taburu Bataryası Mülâzımievvel (327-56) . Afyonkarahisar ve Dumlupınar Muhaberelerinde gösterdikleri fevkalâde ibraz-ı mesaiden dolayı İstiklâl Madalyasıyla taltifleri: TBMM 06. 11. 1338, İ: 133, C: 1 Karar no: 310.

761 Abdurrahman Avni Efendi (Öncel), (Hafız Müslüm), Urfa. 1281. Ağır Topçu Alayı 25/3 İmamı (313-1) Afyonkarahisar ve Dumlupınar Muhaberelerinde gösterdikleri fevkalâde ibraz-ı mesaiden dolayı İstiklâl Madalyasıyla taltifleri: TBMM 06. 11. 1338, İ: 133, C: 1 Karar no: 310.

826 Şerif Efendi (Özden), (Abdurrahman) Urfa. Fırka 16, Alay 42/1, Bl. 8 K. Mülâzımisâni (18342) . Afyonkarahisar ve Dumlupınar Muhaberelerinde gösterdikleri fevkalade ibraz-ı mesaiden dolayı İstiklâl Madalyasıyla taltifleri: TBMM 06. 11. 1338, İ: 133, C: 1 Karar no: 310 (Şerif Özden Urfa Mücadelesinde de yedek subay olarak hizmet etmiştir) .

1181 Bozo Ağa (Mehmet), Urfa. Fırka 41, Alay: 12/1 Bl. 2K. Vekili Piyade İhtiyat Mülâzımievvel (26963) . Afyon Karahisar ve Dumlupınar muharebatıyla düşmanın takibi esnasında hidematı fedakâranesi sebkettiğinden TBMM 14. 08. 1339, İ: 4 C: 1.

2079 Mustafa Efendi (Mustafa Tevfik), Urfa. 1. Menzil 1. Hat 4. Katar Kolu 446 K. Nakliye ve ihtiyat zabıt vekili

(50) . "26. 8. 1338 den itibaren vukubulan muharebatta Şuhut Efe Sultan İzmir'e kadar vukubulan cephaneye vs. nakliyatında fevkalâde hüsnü hizmeti ve fedakârlığı görüldüğünden" TBMM 02. 01. 1340, İ: 78, C: 1.

2646 Urfa Mebusu Refet Bey, Urfa. (Eyüp-Adile) (1888-1964) (K) TBM-M22. 04. 1341 t. İ: 109, C: 2. Balıkesir'deki teşkilâtı milliyeye çalışmalarından ve fevkalâde hizmetlerinden dolayı. Karar no: 145.

4756 Refik Efendi (Salih), Urfa. 1310, Fırka: 15, Alay: 38, Tabur: 2, Bl: 6 İhtiyat Mülâzımisâni (10945). TBMM 22. 05. 1926, İ: 101, C: 1 "Mücadele Milliyede şehit olduğundan" Karar no: 255.

5652 Tevfik Adlî Efendi (Abdullah), Urfa. Kolordu 5 Süvari Bölüğü Süvari Mülâzımievvel (337-50) . Mücadele milliyeye esnasındaki hizmetlerinden dolayı dört yüz doksan dokuz zatın kırmızı ve yüz on sekiz zatın da beyaz şeritli İstiklâl Madalyasıyla taltifleri: TBMM 24. 05. 1926, İ: 107, C: 1, Karar no: 259.

5716 Hacı İsmail Hakkı Efendi (Ünal), (Mehmet Turan) Urfa. Fırka: 41, Alay: 19, Bölük: 8 Kumandanı Piyade Yzb. (326-233) . TBMM 24. 05. 1926, İ: 107, C: 1 "Mücadele Milliyede'nde asârı hamaset ve fedakârisinden". Karar no: 259

6088 Ahmet Azmi Efendi bini Hacı Halil, İhtiyat Piyade Mülâzımisâni. Şark Cephesi, (Kayıt no: 19228) TBMM 24. 05. 1926, C: 1, İ: 107. (K) Karar no: 243.

2) Urfa'nın Kurtuluş Mücadele'sindeki Hizmetleri Nedeniyle TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler:

1579 Urfa Mebusu Ali Saip Bey (Ursa-vaş), (Emin), Revandiz (1887-1939), (K) (Y) . TBMM 24. 10. 1339, İ: 41, C: 1, Yüzbaşı, Urfa Kuvayı Milliye Kumandanı I. Devrei intihabiye azasından olup cephe ve bilfiil kıtada asarı hamaset ve fedakâri gösterdiğinden dolayı.

Urfa Mebusu Bozan Bey

1689 Urfa Mebusu Bozan Bey (Şahinbeyzade) . (Şahinbey-Emo) (1890-1968) (Y) TBMM 24. 10. 1339, İ: 41, C: 1, Berazi Aşireti Reisi, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1928 Urfa Mebusu Esat Efendi (Dağyutan), (Hacı Esat-Gülbeyaz) (1852-1939) (Y) TBMM 24. 10. 1339, İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden

Urfa Mebusu Hacı Mustafa Efendi

1929 Urfa Mebusu Hacı Salih Hayali Bey, (Yaşar), (Şeyh Müslüm-Safiye), (1869-1922) . (Y) . TBMM 24. 10. 1339, İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden

1930 Urfa Mebusu Hacı Mustafa Efendi (Hacıkâmiloğlu), (Hacıosman-Hafıza) (1870-1933) . (Y) . TBMM 24. 10. 1339, İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden (7)

2610 Barutçuzade Hacı İmam Efendi (Barutçu), Urfa (Hacı İbrahim-Zeliha) (1865-1928) (K) TBMM 05. 04. 1341, İ: 94, C: 17, Karar no: 124,

2611 Adil Bey Ankara Baytar Müfettişi Umumisi (K) TBMM 05. 04. 1341, İ: 94, C: 17, Karar no: 124.

Bozan Ağa

2614 Bozan Ağa (Zülfikârağazade), Urfa. (Zülfikâr-Leyla) (1888-1979) İzol Aşiret Reisi (K) TBMM 05. 04. 1341, İ: 94, C: 1, Karar no: 124

Hacı Ömer Efendi

2616 Hacı Ömer Efendi (Cevheri), (Hacı Mehmet- İnci) Urfa. (1892-1952) Şeyhanlı Aşiret Reisi (K) TBMM 05. 04. 1341, İ: 94, C: 1, Karar no: 124

Şeyho Ramazan Efendi

3350 Şeyho Ramazan Efendi (Oruç), (Mustafa-Elif) (1866-1942) Urfa. Kuvayı Milliye Binbaşısı (K) TBMM 15. 02. 1926 t. İ: 56, C: 1 Karar no: 208.

3367 Cemal Bey, Urfa Telgraf Muhabere Memuru, (K) TBMM 15. 02. 1926 t. İ: 56, C: 1, Karar no: 208. (Ek-1,2)

3487 Hocasade Nureddin Nabi Bey (Akçar) (Nabi-Fatma) (1887-1947) Urfa Gazetesi sahip ve ser muharriri, (K) TBMM 15. 02. 1926 t. İ: 56, C: 1 Karar no: 208.

Müftü Hasan Efendi

3488 Miftahzade Müftü Hasan Efendi (Açanal), Urfa (Abdurrahim-Hatice) (1874-1953) . (BTBMM 15. 02. 1926 t. İ: 56, C: 1 Karar no: 208.

dafaa ve ihzar eylediğinden.

1790 Siverek Mebusu Abdülgani (En-sari), (İsmail), Mardin (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1791 Siverek Mebusu Sırrı Mehmet Sırrı (Tayang), (Mustafa) (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1792 Siverek Mebusu Mustafa Lütfi (Azer), (Sadrettin) Şirvan (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1944 Siverek Mebusu İhsan (Sağlam), (Tufan Necati) (Y) TBMM 24. 10.

Arabizade Reşit Efendi

1339 t. İ: 41, C: 1. I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1945 Siverek Mebusu Mehmet Rauf, (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1. I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

2571 Mehmet Emin Efendi (Odabaşı), (Mahmut-Verde) (1880?-1935) Siverek Belediye Reisi Müdafayı Hukuk Azası, Kıvırcak aşiret reisi (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

2612 Hacıaliefendizade Mehmet Ramazan Ağa, (Bucak) (Ramazan-Ayşan) (1882-1936) Siverek, Bucak Aşiret Reisi, (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

2613 Hacıaliefendizade Mehmet Sakıp

Efendi, (Ali Fuat-Rahime) (1897-1976) Siverek, Bucak Aşiret Reisi (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

3699 Fettahlızade Refet Bey (Akbulak) Siverek, Müdafayı Hukuk Azasından (Ömer-Atiye) (1877-1958): (B) TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1,

Badıllı Sait Bey

Karar no: 211.

3764 Gergerlızade Bahri Mahmut Bey (Gerger), Siverek Gerger aşiret reisi (Ali-Adul) (1889-1942) (K) TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1, Karar no: 211. (Ek-1, 2)

3765 Gergerlızade Ramazan Bey (Gerger), Siverek Vilayeti Encümen Azası (Ömer) (1869-1929) (B): TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1, Karar no: 211.

6260 Siverek Polis Memuru Mehmet Ziya Bey (Kiraz) (Mustafa-Makbule) (?-1931) (K) TBMM. 28. 03. 1927 t. İ: 47, C: 1, Karar no: 318.

4)Urfa/Birecik'in Kurtuluş Mücadele'sinde Hizmetleri Nedeniyle Birecik'te TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler (9):

185 Mehmet (Hacı Abdulkadir) (K) Birecik İhtiyat mülazımisanı (17827) 57. Tümeb 176. Alay 2. Tabur 8. Bl. TBMM 14.08.1338 tarih İ: 4, C:1 sayılı oturum.

371 Halil Sıtkı Sözman (İshak) (B) Birecik 1313 İhtiyat mülazımisanı (465) Kolordu 1. levazım erzak ambar memuru: TBMM 6.11.1338 tarih İ: 133, C:1, 310 sayılı kararla

448 İbrahim Hakkı Bilgin (Ab-

dülvahap) (K) Birecik 1310 Piyade İhtiyat mülazımisanı (116586) Tümen 52. Alay 1. Bölük. TBMM 6. 11. 1338 tarih İ: 133, C:1, 310 sayılı kararla

Hüseyin Şaban Efendi

2635 Münir Hüsrev Bey (Göle), esbak Birecik Kaymakamı, Urfa Mutasarrıfı ve Erzurum Mebusu. (K) TBMM 05. 04. 1341 t. İ: 94, C: 1, sf. Karar no: 124.

İsel Hammadi Efendi

2894 Mehmet Sabih (Yurtkoruyan), Birecik, Birecik Müdafayı Hukuk Reisi (10)

2895 Hacı Mustafa, Mirkelâmezade (Sözman), (Nuh-Hafize) Birecik (1892-1966) Birecik Müdafayı Hukuk Azası

2896 Abdülkadir Efendi, Yaşarzade (Yaşar) (Hacı Yaşar-Umhan) Birecik (1898-1959) Birecik Müdafayı Hukuk Azası

2897 Mahmut Efendi, Kasım Efendizade, Birecik, Birecik Müdafayı Hukuk Azası

2898 Dr. Tevfik (Öğüt), Nizipli, Birecik

6428 Esat Efendizade Mehmet Hüsamettin (Dağyutan), Urfa. (Haciesat-İhsan) (1903-1961) (K) TBMM 28. 03. 1927 t. İ: 47, C: 1, Karar no: 318.

3) Urfa'nın Kurtuluş Mücadele'sinde Hizmetleri Nedeniyle Siverek'te TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler:

1789 Siverek Mebusu Bekir Sıtkı (Ocak), (Hacı Mesut) Diyarbakır (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1790 Siverek Mebusu Abdülğani (Ensari), (İsmail), Mardin (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1791 Siverek Mebusu Sırrı Mehmet Sırrı (Tayanç), (Mustafa) (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1792 Siverek Mebusu Mustafa Lütfi (Azer), (Sadrettin) Şirvan (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1944 Siverek Mebusu İhsan (Sağlam), (Tufan Necati) (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

1945 Siverek Mebusu Mehmet Rauf, (Y) TBMM 24. 10. 1339 t. İ: 41, C: 1, I. Devrei intihabiye azasından olup davayı muhik ve meşruumuzu müdafaa ve ihzar eylediğinden.

Mehmet Emin Efendi

2571 Mehmet Emin Efendi (Odabaşı), (Mahmut-Verde) (1880?-1935) Siverek Belediye Reisi Müdafayı Hukuk Azası, Kırvar aşiret reisi (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

Hacıaliefendizade M. Ramazan Ağa

2612 Hacıaliefendizade Mehmet Ramazan Ağa, (Bucak) (Ramazan-Ayşan) (1882-1936) Siverek, Bucak Aşiret Reisi, (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

2613 Hacıaliefendizade Mehmet Sakıp Efendi, (Ali Fuat-Rahime) (1897-1976) Siverek, Bucak Aşiret Reisi (K) TBMM 05. 04. 1341 İ: 94, C: 1, Karar no: 124.

3699 Fettahlızade Refet Bey (Akbulak) Siverek, Müdafayı Hukuk Azasından (Ömer-Atiye) (1877-1958): (B) TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1, Karar no: 211.

Gergerlızade Bahri Mahmut Bey

3764 Gergerlızade Bahri Mahmut Bey (Gerger), Siverek Gerger aşiret reisi (Ali-Adul) (1889-1942) (K) TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1, Karar no: 211. (Ek-1, 2)

3765 Gergerlızade Ramazan Bey (Gerger), Siverek Vilayeti Encümen Azası (Ömer) (1869-1929) (B): TBMM 22. 02. 1926 t. İ: 59, C: 1, Karar no: 211.

6260 Siverek Polis Memuru Mehmet Ziya Bey (Kiraz) (Mustafa-Makbule) (?-1931) (K) TBMM. 28. 03. 1927 t. İ: 47, C: 1, Karar no: 318.

4) Urfa/Birecik'in Kurtuluş Mücadele'sinde Hizmetleri Nedeniyle Birecik'te TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler (9):

185 Mehmet (Hacı Abdulkadir) (K) Birecik İhtiyat mülazımisanı (17827) 57. Tümeb 176. Alay 2. Tabur 8. Bl. TBMM 14.08.1338 tarih İ: 4, C:1 sayılı oturum.

371 Halil Sıtkı Sözmén (İshak) (B) Birecik 1313 İhtiyat mülazımisanı (465) Kolordu 1. levazım erzak ambar memuru: TBMM 6.11.1338 tarih İ: 133, C:1, 310 sayılı kararla

İbrahim Hakkı Bilgin

448 İbrahim Hakkı Bilgin (Abdülvahap) (K) Birecik 1310 Piyade İhtiyat mülazımisanı (116586) Tümen 52. Alay 1. Bölük. TBMM 6. 11. 1338 tarih İ: 133, C:1, 310 sayılı kararla

2635 Münir Hüsrev Bey (Göle), esbak Birecik Kaymakamı, Urfa Mutasarrıfı ve Erzurum Mebusu. (K) TBMM 05. 04. 1341 t. İ: 94, C: 1, sf. Karar no: 124.

2894 Mehmet Sabih (Yurtkoruyan), Birecik, Birecik Müdafayı Hukuk Reisi (10)

Münir Hüsrev Bey

2895 Hacı Mustafa, Mirkelâmezade (Sözmen), (Nuh-Hafize) Birecik (1892-1966) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2896 Abdülkadir Efendi, Yaşarzade (Yaşar) (Hacı Yaşar-Umhan) Birecik (1898-1959) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2897 Mahmut Efendi, Kasım Efendizade, Birecik, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2898 Dr. Tevfik (Öğüt), Nizipli, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2900 Abdurrahman (Yaşar) (B) Birecik Mücadele-i Milliye de yararlığı görüldüğünden TBMM'nin 21. 04. 1341 t, İ: 108, C: 1, 139 sayılı kararıyla

2901 Tevfik Hoca, Mirkelâmezade (Sözmen), (Nuh-Hafize) Birecik (1882-1945) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2902 Abdülkadir Lazip Efendi (Diriöz), Birecik, Birecik Müdafaayı Hukuk Kâtibi

2903 Hüseyin Efendi, Şeyh Abdurrahman Birecik, Birecik Milli Kumandan muavini

2904 Hüseyin Efendi, Nizipli, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2905 Beşir (Kadir Ağa), Birecik, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2906 Galip Bey, Necip Efendizade (Deniz), Birecik, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2907 Bekir Efendi, Hayalmezade (Yaşar), (Salih Hayali-Ayşe) Birecik (1888-1938) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2908 Sakıp Efendi, Hacı Halilzade (Yaşar), (Hacı Halil-Hadice) Birecik (1895-1968) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

Sakıp Efendi

2909 Abdülkadir Efendi, Hacı Zekeriya Ağazade (Bilgin) Birecik, Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2910 Abdülkadir Efendi, Nuh Efendizade (Sözmen), (Nuh-Hafize) Birecik (1886-?) Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2950 Hacı Mehmet Efendi (Sayın), (Mehmet-Havva) (1856-1927) Nizip Eşrafından Birecik Müdafaayı Hukuk Azası

2951 Hüseyin Efendi, Hacı Kasım Ağazade, Nizip Belediye Reisi

3990 Hilmi, Hüseyin oğlu, Kolağası

5) Urfa/Suruç'un Kurtuluş Mücadele'sinde Hizmetleri Nedeniyle Suruç'ta TBMM Tarafından İstiklâl Madalyası Verilenler (11):

2891 Gökoğluzade Casım Ağa, (Gökkan), (Halil-Elif) (1887-1928) Suruç Uzunhıdır karyeli, Şeddadi Aşiret Reisi, Suruç Müdafaayı Hukuk ve Halk Fırkası Reisi.

2912 Sadun Efendi, (Ömer Şeyhi), Kıratzade Suruç, Harapsor karyeli

2913 Rifat Efendi İbrahim Kürdüağazade (?), Suruç, Birhalil karyesinden

2914 İsmail Bey, Suruç, Nerüncük (?) karyeli

2915 Reşit Ağa, Gökoğluzade (Gökkan), (Halil-Habuş) (1894-1927) Suruç Uzunhıdır karyeli, Şeddadi Aşiretinden

2916 Fadıl Ağa, Gökoğluzade (Gökkan), (Halil-Elif) Suruç Uzunhıdır karyeli, Şeddadi Aşiretinden

2917 Mehmet Ağa, Suruç, Ziyaret karyeli

2918 Mustafa Hami Ağa, Suruç, Mek-telan karyeli

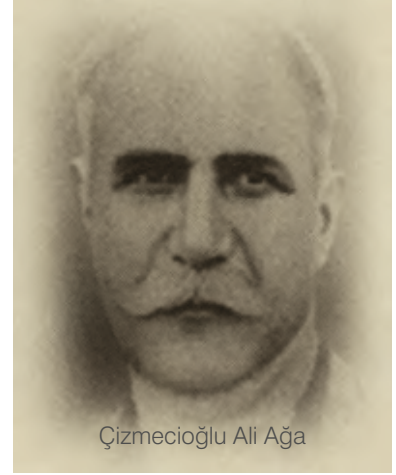
2919 Hacı Ahmet Ağa, Yahlizade Suruç Bethakaryeli, Picanlı aşiretinden

2920 Fayız Bey, Reşitbeyzade, (Şahin) (Reşit-İğde) (1891-1956) Suruç Boztepe Giregevri karyeli

2921 Kâmil Ağa, Boybeyizade, Suruç, Müdeyyibikebir karyeli

2922 Müslüm Bütün Ağa, Boybeyizade, Suruç, Araban karyeli

2923 Ali Ağa, (Çizmecioğlu) (Halil-Ayşe) (1882-1942) Urfa Merkez Ka-

Çizmecioğlu Ali Ağa

sbabasından, Çizmecizade, Urfa eşrafından.

2924 Halil İbrahim Ağa Hacıisazade (Öncel) (Abdurrahman-Zeliha) (1887-1950) Suruç, Harapreş karyeli

2925 İbrahim Halil Ağa bini Halil Ağa, Suruç, Kara karyeli

2926 Müslüm Bey, Galipbeyzade (Yüksel), (Galip-Adle) (1886-1932) Suruç, Yaslı Mizar karyeli, Picanlı Aşiret reisi

2927 Fadıl Efendi Şihmüslüm Beğzade, Suruç, Ziyaret karyeli

2928 Nuri Efendi Şih Mustafazade, Suruç, Ziyaret karyeli

2929 Ramazan Efendi, Hacıkadırzade, Suruç, Muzgefli karyeli, Didanlı aşiret reisi

2930 Osman Ağa (Bozan Ağa), Suruç, Boybeyizade, Müdeyyip karyeli

2931 Abdi Ağa, Dervişağazade, Suruç, Boybeyizade, Müdeyyip karyeli

2932 Nafi Ağa, Gökoğluzade (Gökkan), (Halil-Habuş) (1899-1980) Suruç Uzunhıdır karyeli, Şeddadi Aşiretinden

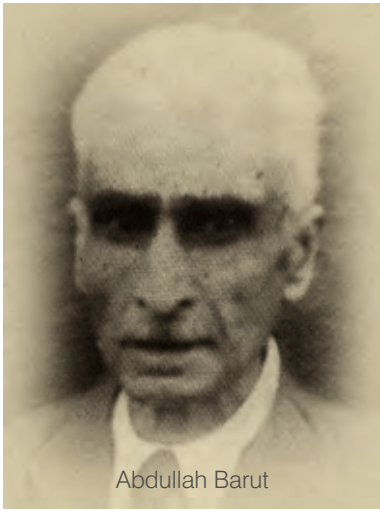

III- MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞINDAN İSTİKLÂL MADALYASI ALANLAR:

Milli Savunma Bakanlığınca İstiklal Madalyası verilenlerden; kimliklerini tespit edebildiğimiz Erat (E) ve Subay/yedek subaylar (S) aşağıdadır:

E. 71846 Berber Müslüm (Hasan)
Birecik Saha Mah. 1311 Birecik J. Bl.

E. 79938 Hüseyin Günaydın (Zülfikar)
Siverek 1311. Dersim Seyyar J. Tb. 3. Bl.

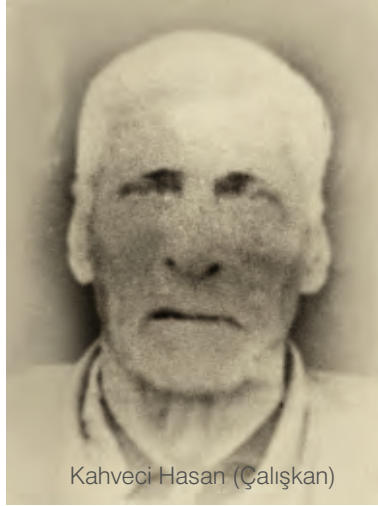

Abdullah Barut

E. 81099 Abdullah Barut (1895-1972) (Mustafa-Ayşe), Urfa Eyyubiye Mah. 5. Tüm. 10. Depo Alayı

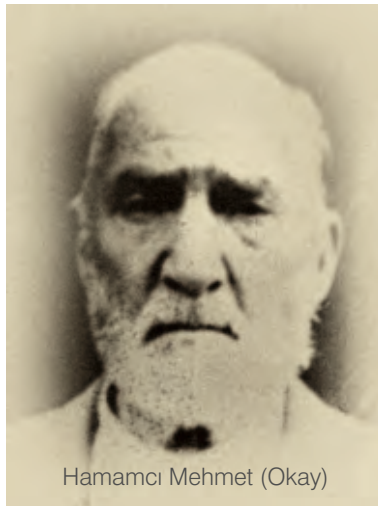
E. 93547 Şeyhmüslüm Ecri Bulut (Şeyhmüslüm), Birecik 1315, 57. Tümen 37. Alay 2. Tabur, Çavuş.

E. 99622 Hasan Çalışkan (1895-1971) (Kadir-Fediş) Urfa, Pazarcami Mahallesi, 31 A. 3. Tb. 1. Bl

Kahveci Hasan (Çalışkan)

E. 99623 Mehmet Okay (1898-1979) (İshak-Fatma), Urfa, Kazancı Mahallesi, 39. A. 3. Tb.

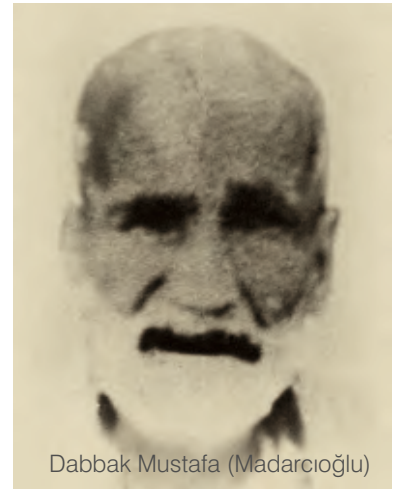
Hamamcı Mehmet (Okay)

İbrahim Karaçizmeli

E. 99624 İbrahim Karaçizmeli, (1901-1981) (Fazlı-Emine), Urfa, Mahkeme Mahallesi, Urfa J. A. J. Tb.

E. 99625 İmam Bakır Erkaya (1896-1975) (Abdulgaffar-Emine) Urfa, Dabakhane Mah. 5. Tüm. Kh. Bl.

Dabbak Mustafa (Madarcioğlu)

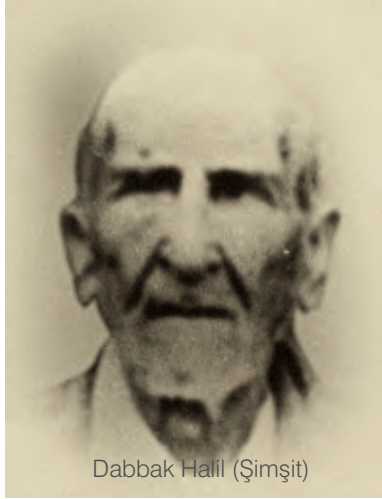
E. 99626 Ahmet Cankıran (1899-1974) (Osman-Emine) Urfa, Kazancı Mahallesi, 5. Tüm.

E. 99627 Mustafa Madarcıoğlu (1898-1971) (Abdurrahman-Anzeliha) Urfa, Dabakhane Mah, 23. Tüm.

E. 99629 Ahmet Coşkun (1893-1971) (Hasan-Mekkiye) Urfa, Karaköprü Köyü, 1. A. 3. Tb.

E. 99631 M. Durak Sağnak (1896-1972) (Hasan (Abdulkadir?) - İslim) Urfa, Karaburç Mah. 24. Alay

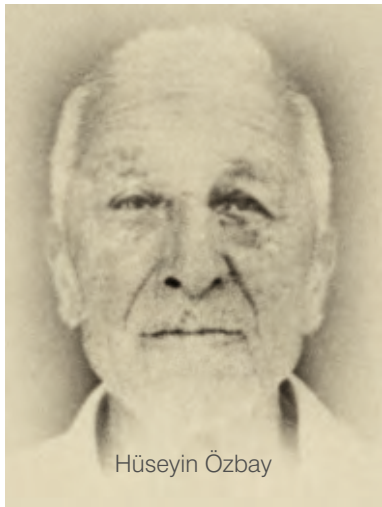
E. 99632 Halil Ayneli (1898-1971) (Halaf-Zeliha), Urfa, Karamusa Mahallesi, 31. A. 2. Tb. 6. Bl.

Dabbak Halil (Şimşit)

E. 99633 Halil Şimşit (1898-1979) (M. Durak-Ayınzeliha) Urfa, Meşarkiye Mahallesi, 24. Alay

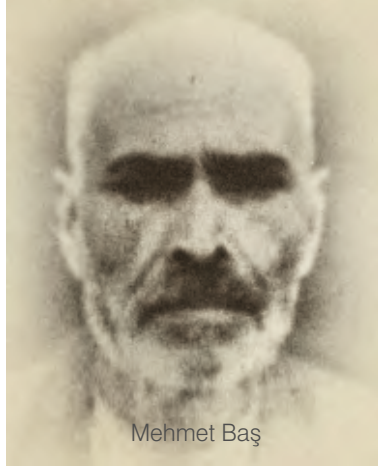
E. 99634 Abuzer Tüt (1894-1973) (Ömer-Elif) Urfa, Karaköprü, 4. Ordu Menzil Md.

Hüseyin Özbay

E. 99635 Hüseyin Özbay (1897-1972) (Fazlı- Emine) Urfa, Mahkeme Mahallesi, Urfa J. Tb.

E. 99636 Mehmet Sami Saygılı (1903-1985) (Ali-Güllü) Urfa, Hekimdede Mah. Urfa Hd. Tb. 1. Bl. İmam

Mehmet Baş

E. 99638 Mehmet Baş (1899-1975) (İbrahim-Emine) Urfa, Hacıhamza Mahallesi, 12. Tüm.

E. 99639 Hayati Apaydın (1897-1977) (Mehmet-Ayşe) Urfa, İhlasiye Mahallesi, Urfa J. Bl.

E. 99640 Mehmet Emin Sarıbaylar (1896-1978) (Abdurrahman-Vethe) Urfa, Türkmeydanı Mah. 39. A. 2. Tb.

E. 99641 Mehmet Durak (1887-) (Veli-) Urfa, Karaköprü, 5. Tüm. 13. S. 2. Tb.

E. 103192 Hacı Müslüm (Mürşit) Birecik Merkez Mah. 1308,6. Alay 1. Tabur Başçavuş

E. 108498 Mehmet Karayazgan (Halil) Halfeti 1309 Gaziantep Jandarma Taburu

E. 108513 Ahmet Bilaloğlu (1894-1986) (Müslüm-Ayişe) Urfa, Kadioğlu Mah. 57. Tüm. 37. A. 3. Tb. 9. Bl.

E. 108514 Muhittin Kirişçi (1897-1977) (Hamza-İslim), Urfa, Kadioğlu Mahallesi, Urfa J. Al. K

Mehmet Arif Yazgan

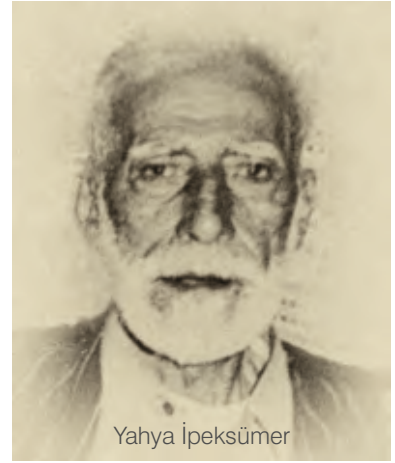
E. 121036 Mustafa Sezgit (Mehmet) Siverek Camikebir mah. 1314 Siverek Jandarma taburu

E. 121043 Mehmet Arif Yazgan (1896-1978) M. Necip-Hamdiye, Meşarkiye, Urfa J. A.

E. 121044 Mahmut Ayrancı (1898-1972) (Müslüm-Cemile), Hüseyinpaşa Mahallesi, 3. A. 3. Tb.

E. 121045 Halil Gündüz (1899-1975) (Süleyman-Fatma), Kazancı Mahallesi, Urfa Hd. Tb. 2. Bl.

E. 121047 Müslüm Uymaz (1894-?) (Bayram-Ayşe) Kadioğlu Mahallesi, 23. Mızraklı Suv. Al.

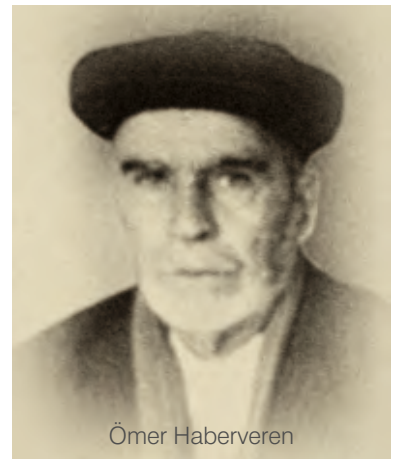
Yahya İpeksümer

E. 121048 Yahya İpeksümer (1899-1980) (Abdulkadir-Meryem), Urfa, Kadioğlu Mahallesi Diyarbakır J. A. Mardin Tb.

E. 121049 Mustafa Ergun (1897-1975) (Şeyh Abdi-Emine) Urfa, Kutbetin Mahallesi, Urfa J. Tb.

E. 121050 Mehmet Salih Mermerkaya (1900-1986) (Abdullah-Zeynep) Urfa, Tepe Mahallesi Urfa J. A.

E. 121051 Mehmet Erik (1899-1998) (Hüseyin-Fatma) Urfa, Karaköprü G. Antep. 10. Depo A.

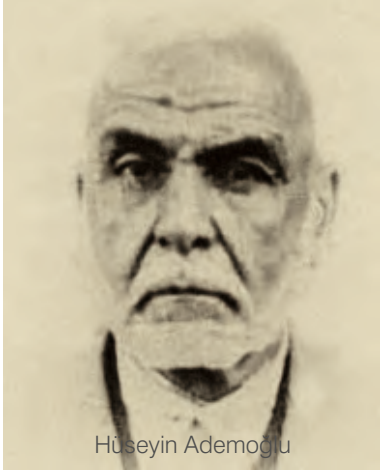

Ömer Haberveren

E. 121052 Reşit Çimen (1893-1976) (Halil-Fatma) Urfa, Hacıyadigâr Mahallesi Urfa Milli Tb. 1. Bl.

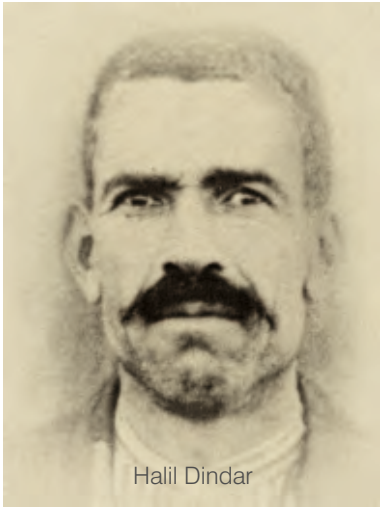
E. 121053 Abdulaziz Çalışır (1901-1976) (Mehmet-Zeliha) Urfa, Hacıhamza Mahallesi, 57. Tüm. Sih. Bl.

E. 121054 Ömer Haberveren (1900-1982) (Mustafa-Zehiye) Urfa, Tepe Mahallesi, Urfa j. Tb. K.

Hüseyin Ademođlu

E. 121055 Hüseyin Ademođlu (1897-1975) (Halil-Ayşe) Urfa, Kadioğlu Mahallesi, Urfa j. Tb.

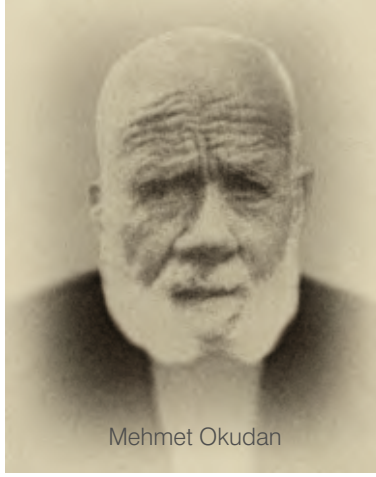
Halil Dindar

E. 123942 Halil Dindar (1898-1975) (Dede-Şerife) Urfa, Yusufpaşa Mah., 2. Kor. Top. Tb. 2. Sh. Obüs Onb.

E. 123944 Mustafa Enver Tekin (1899-1975) Ali-Tefide, Urfa, Hekimdede Mahallesi, Urfa As. Şb.

E. 125838 Mahyeddin Ersoylu (1900-1980) (Hacı Hasan-Emine) Urfa, Nimetullah Mah. Urfa j. Tb. K.

E. 125839 Halit Naci Ertörer (1900-1972) (Halil-Mekke) Urfa, Yusufpaşa Mah. Urfa J. Tb. K. Birecik J. Bl.

Mehmet Okudan

E. 125840 Mehmet Okudan (1894-1981) (Hac İmam-Emine)Urfa, Askeri Mah. Urfa J. Tb. K. Birecik J. Bl.

E. 125841 Mehmet Ali Atmaca (1900-1980) (Halil-Ayşe) Urfa, Yusufpaşa Mah. Urfa J. A. Tb. Harran Bl.

E. 125842 Salih Akıllı (1900-1978) (Muhittin-Zeliha) Urfa, Hekimdede Mahallesi, Urfa j. Tb. K.

E. 125843 Osman Divitçi (1901-1972) (Mehmet-Fatma) Urfa, Kıbrıs Mahallesi, Urfa J. K. Iığı

E. 126933 İsmail Alpay (11895-1977) (Süleyman-Ayşe) Urfa, Müderris Mahallesi, Urfa j. A.

E. 126934 Abdurrahman Şorkılıç (1898-1979) (Ali-Hoda) Urfa, Kendirci Mahallesi, 41. Tüm.

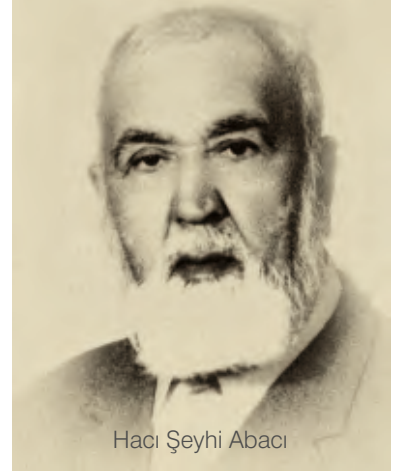
E. 127611 Ramazan Çıkkın (1899-1985) (Ali-Fatma) Urfa, Hacıhamza Mahallesi, 14. A. 2. Tb. Bş. Çvş.

E. 128534 Şihmüslüm Delikanlı (1900-1981) (Mustafa-Emine) Urfa, Türkmeydanı Mah. Urfa Hd. Tb.

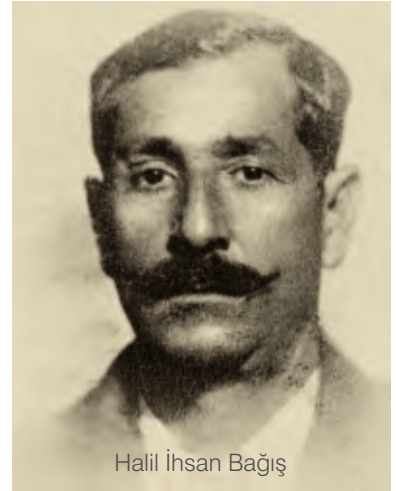
Hamit Gömük

E. 128535 Hamit Gömük (1899-1974) (Mehmet-Mintaha) Urfa, Narıncı Mahallesi, 11. Tüm. Nakl. Kolu

Hacı Şeyhi Abacı

E. 128860 Hacı Şeyhi Abacı (1900-1980) (Mustafa-Hafıza) Urfa, Hacıgazi Mahallesi, Urfa Hd. Tb.

Halil İhsan Bağış

E. 128966 Halil Bađıř (1900-1992) (Ahmet-Murro) Urfa, Dergezenli Mahallesi, Urfa Hd. Tb.

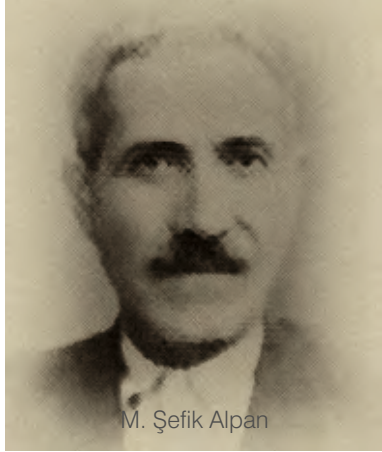

M. Şükrü Us

E. 128967 M. Şükrü Us (1900-1977) (Ali-Münevver) Urfa, Hacıhamza Mahallesi, Jandarma K. Iığı

E. 128968 Mahmut Yardımcı (İnayet) (1900-1972) (İsmail-Hafıza) Urfa, Karaburç Mah. Urfa Hd. Tb.

E. 128969 Mahmut Yetkin (1896-1984) (Mehmet Emin-Hadice) Urfa, Yusufpaşa Mah, Urfa J. A. Mrk. Bl.

M. Şefik Alpan

E. 129214 Mehmet Şefik Alpan (1896-1972) (Hasan-Hafıza) Kazancı Mahallesi, J. Al. Mrk. Bl.

E. 129543 Abdullah Hıfşey Güngör (Bekir Mamed) Birecik Ayrın Ky. 131415. Tüm. 38. Alay,3Tb. 9. Bl.

E. 129544 Mehmet Azık (Hami) Siverek 1315, 61. Tümen 155. Alay.

E. 129545 Sait Kaplan (Abdurrahman Ağa) Siverek Camikebir Mah. 1313. Siverek Jandarma taburu

E. 129603 Abdullah Topçu (Mehmet Hanifi) Birecik Saha Mah. 1. Süvari Alayı 1. Bölük, Çavuş

E. 129773 Sabri Oğur (Ali) Siverek Hasan Çelebi Mah. 1310. Siverek Jandarma taburu

Abdurrahman Ulusoy

E. 129974 Cemal Soylu (Hüseyin) Siverek Hayriye Mah. 1316. Silvan J. Süvari Bölüğü

E. 130238 Abdulgafur Piriç (Ali Rızvan) Siverek Gülabibey Mah. 1315 Siverek Jandarma Taburu

E. 130519 Mehmet Ali Amuştekin (İbrahim) Siverek Haliliye Mah. 1311 Siverek Jandarma Taburu

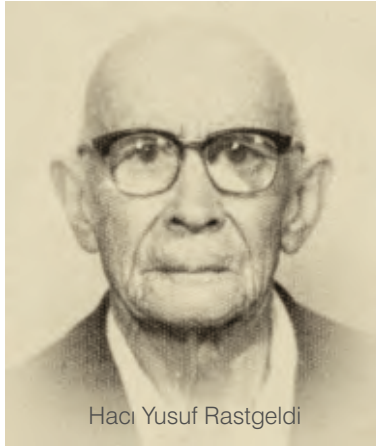
E. 130852 Abdurrahman Ulusoy (1897-1972) (Şihmüslüm-Hafıza) Urfa, Kadioğlu Mahallesi, Urfa J. Al.

E. 130855 Mustafa Çelikkat (Mehmet) Siverek 1315. Siverek Jandarma Taburu

E. 131218 Şihmüslüm Eryavuz (1899-1979) (Halil-Hatice) Urfa, Hacıyadıgâr Mahallesi, Kor. Tab.

E. 131445 Mehmet Dikici (1898-1976) (Zülfü-Dursun) Urfa, Hüseyinpaşa Mahallesi, Urfa J. K.

E. 131870 Mehmet Çermikli (Derviş) Siverek 1309. Siverek Cephe Erzak Anbarı

Hacı Yusuf Rastgeldi

E. 133314 Yusuf Rastgeldi (1896-1984) (Bakır-Zekiye) Urfa, Camikebir Mah. Milli Ordu Kuruluşu

E. 134578 Mustafa Güven (1894-1965) (Mehmet Sofi-Zemzem) Urfa, Tepe Mahallesi, Urfa J. Tb.

S. 706 Abdurrahman (Ebubekir) Urfa. Süvari Binbaşı (319-50) İnşaat Dairesi İnşaat Şubesi

S. 824 Mehmet Nuri Eralp (Abbas) Urfa. Piyade Yarbay (319-2) 63. Alay Kumandan Vekili

S. 1430 Hüseyin Hüsnü Aslaner (1883-?) (Ferhat-Bergüzar) 3. Seyyar J. Alayı Yzb.

S. 1443 Mithat Okay (Mustafa) Bi-

recik 1299. Jandarma Yzb. (Kolağası) (770) Urfa Bölük K.

S. 1538 Mustafa Refik Yılmaz (Ali) Urfa 1305. Jandarma Yüzbaşı (1066) Gördes J. Bl. K

S. 1578 Mehmet Fahri Özbay (Hüseyin) Siverek 1297 Jandarma Yzb. Kolağası (1187) Diyarbakır Jandarma Alay K.

S. 1603 Şükrü Aydınli (Bilâl). Siverek 1297. Jandarma Yzb. Kolağası (1186) Sürmene Jandarma Bölük K.

S. 1642 Ali Haydar Vural (Ali) Bozova 1301 Jandarma Yzb. (Kolağası) (2089) Kayseri Jandarma Tabur K.

S. 1680 Mehmet Bedii Biner (1894-?) (Osman-Emine) Karesi J. K. Iığı Yzb. (Kolağası)

S. 1699 Ömer Avni Şit (1887-1959) (Müslüm-Sultan) Urfa, Hekimdede Mah. Birecik J. K. Kolağası

S. 1910 Ali Haydar Çelik (Ahmet). Siverek 1314 Jandarma Teğmen (2832) Erzurum Jandarma Alay K.

S. 1930 Ahmet Refik Sebüktekin (Musa) Siverek 1311 Jandarma Teğmen (3178) İspir Jandarma Bölük K.

Ahmet Rami Yetkin

S. 2140 Ahmet Rami Yetkin (1899-1940) (Mehmet Reşit-Kafre) Urfa J. Tabur K. Iığı Teğmen

S. 2164 Muhittin Mazhar Tosun (Abdurrahman) Urfa, 1309. Jandarma teğmen (3061)Kilis J. Bl. K.

S. 2183 Mehmet Sait Özkurt (Mehmet Şerif) Birecik 1308. Jandarma Teğmen (3506) Urfa J. Tb. Birecik Cerablus Nahiye K. Iığı.

S. 2232 İsmail Hakkı Seçkin (İshak) Urfa 1311. Jandarma Teğmen (3376) Urfa J. Tb. Birecik Bl. Nizip Tk. K.

S. 2606 Sadullah Kiray (Salih Zeki) Urfa, Topçu Bnb. (323-3) Topçu Atış Mektebi

S. 2946 Nazif (Halil) Birecik. Topçu Ütgm. (335-11) 4. Kor. Top. A. 2. Tb.

S. 4002 Mehmet Kâmil Öztürk (Halil Sami) Urfa, Piyade Bnb. (327-202)Erzincan Lisesi

S. 4752 Mehmet Avni Uçak (Abdullah) Urfa, Piyade Yzb. (324-259) 11 Tümen.

S. 4896 Mehmet Tav (Arif) Urfa, Piyade Yzb. (327-179) 17 Tm. 62. Alay 9. Bl.

S. 4927 Ahmet Kâzım Yayman (Mehmet) Urfa, Piyade Yzb. (328-72) İzmir 192A. 4. Bl.

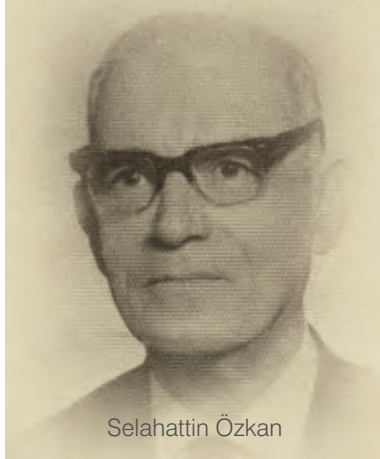
S. 5101 Yusuf Ziya Erkuş (Atif) Piyade Yzb. (329-56) Kırklareli Hd. Tb. 4. Bl.

S. 5350 Mehmet Hilmi Yolaç (Bedri) Urfa, Piyade Yzb. (332-172) 3. Tm. 11. Alay, 11 Bl.

S. 6765 Mustafa Kılıçaslan (1890-1972) (Hacı Ali-Güverhan) 3. Sv. Alayı Depo Yzb.

S. 6999 Mustafa Acarsoy (Halil) İsth. Yzb. (330-10) 7 Kor. İsth. Şb.

S. 7848 Musa Çırakoğlu (Eyüp) Siverek. Midyat As. Şb. Hesap Me. (330-109)

Selahattin Özkan

S. 8538 Selahattin Özkan (1898-1967) (Sait-Hadice) Urfa, Camikebir mah., Suruç As. Şb. Hsp. Mem.

S. 9505 Hüseyin Hüsnü Güral (1858-?) (Mehmet-Emine) Diyarbakır Ask. Kalem. Memuru

S. 9622 Mehmet Arif Kayaalp (Şih Davut) Hesap Me. (311-63) Milli Ordu.

S. 9637 Mustafa Güneri (Cuma), Kâtip (321-28) 5. Kolordu

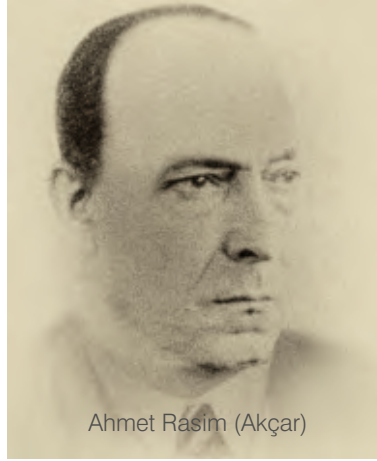
S. 10801 Halil Sarı (Hüseyin) Siverek Piyade Atgm. Zabıt vekili (11847) Çermik As. Şb.

S. 11239 Mehmet Sait (Mehmet Şerif)Birecik Piyade Atgm Zabıt vekili. (7623) Birecik As., Şb.

S. 11240 Kâzım Dayıoğlu (Kenan) Birecik. Piyade Yedek Teğmen(17481) Garp Cephesi

S. 11241 Mustafa Hilmi Tınaz (Murat) Birecik 1309. Piyade Atgm. Zabıt vekili (28684) Birecik As. Şb.

S. 11242 Enver Hilmi Bozduman (Ali) Birecik Piyade Atgm. Zabıt vekili (20604) Garp Cephesi

Ahmet Rasim (Akçar)

S. 11415 Ahmet Rasim Akçar (Nabi-Fatma) Garp Cephesi, Teğmen.

S. 11601 Mehmet Tahir Ünver (Bekir) Piyade Atgm. (3194) Zabıt V. Gaziantep As. Şb.

S. 12638 Ali Fehmi (Osman) Birecik 1. Kor. Mu. As. Tetkik Memuru

S. 13197 Hüseyin Kâzım Oktay (Abuzer) Urfa Piyade Tgm. (317-599) Garp Cephesi

Veysi Arar

S. 13764 İsmail Kemal Yıldırım (Hacı Bey) Urfa 1314 Piyade Atgm. (28306) 1. Ordu 3. Katar

S. 13777 Veysi Arar (Mustafa) Ank. Mrk. Otmob. Bl. Atgm. Zabıt Vekili

S. 13778 Ahmet Lâmi Yalçın (Müslüm) Urfa 1310 Tgm. (258) 1. Ordu 3. Katar

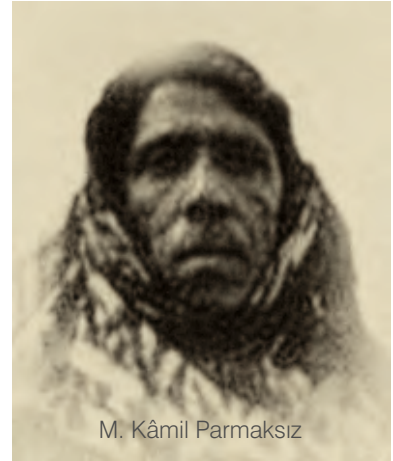

Cevdet Emiroğlu

S. 13779 Cevdet Emiroğlu (1899-1981) (Halil Saim-Hayriye) Kayseri Kağnı Kol As. Öğr. Zbt. Adayı

S. 13780 Ahmet Vefik Peker (Bekir) Urfa Piyade Atgm. (24167)1. Kor. Mürettep Oto Bl.

S. 13826 Eşref Özkut (Şerif) Birecik 1313. Ask. Öğrenci Zabıt namzedi (228) 15. Tümen Nakliye Katarı.

M. Kâmil Parmaksız

S. 14109 M. Kâmil Parmaksız (1899-1961) (Hacı Mehmet-Medine) Şark Cephesi Atgm. Zabıt Vekili

S. 14110 Mehmet Salih Özbilen (Halil-Zeliha) (1899-1950) 2. Kolordu Atgm. Zabıt Vekili

S. 14111 Müslüm Cengiz (1899-1965) (Şih Süleyman-Helime) 5. Kor. Yd. Mülazımısani

S. 14112 Mehmet Salih Önal (İbrahim) Urfa Piyade Tğm. (18341) 5. Kor. Yedek.

S. 14113 Halil Akçal (1899-1947) (Ahmet-Rahime) Atğm. Zabıt Vekili

M. Fikri Sözen

S. 14114 Mehmet Fikri Sözen (1899-1975) (Mustafa Mahir-Behiye) Şark Ceph. Atğm. Zabıt Vekili

S. 14115 Zeki Urfalı (Mustafa Bekir) Urfa Piyade Atğm. Zabıt V. (19233) 2. Kolordu

Ahmet Hamdi Mestci

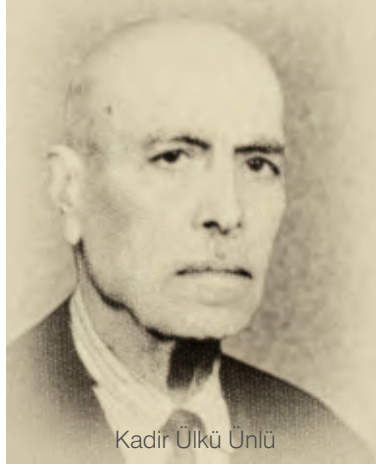
S. 14116 Ahmet Hamdi Mestci (1899-1914) (İmam Bakır-Zülfiye) 2. Kor. Atğm. Zabıt Vekili

S. 14117 Kadir Ülkü Ünlü (Mustafa) 2. Kolordu. Atğm. Zabıt Vekili

S. 14118 Mustafa Hilmi Çeribaşı (Ali) Piyade Tğm. (21882) 2. Kor. Yedek.

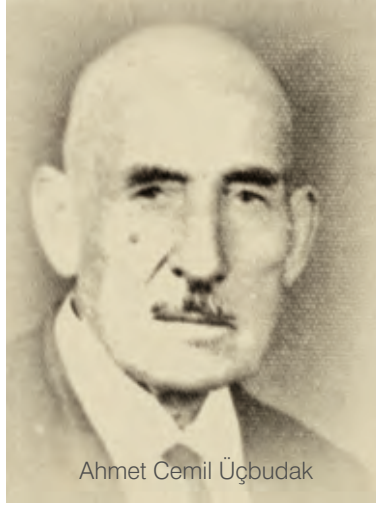
S. 14121 Şih Müslüm Mutlu (1888-1964), (Ali Hafız-Medne), Urfa As. Şb. B. Atğm. Zabıt Vekili

S. 14122 Mehmet Fatih Ören (İmam-Rahime), (1898-1977), Urfa Tepe Mah. 1315 Piyade Tğm. (19224) 57 Tüm. 37. A. 3 Tb. 9 Bl. Yedek.

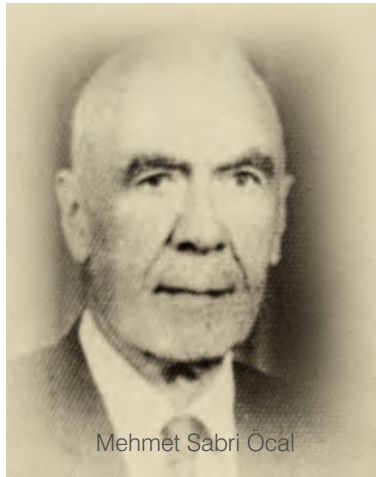
Kadir Ülkü Ünlü

S. 14123 Abdullah Özer (1900-1957) (Hacı Mustafa-Hanife) Garp Cephesi Atğm. Zabıt Vekili

Ahmet Cemil Üçbudak

S. 14124 Ahmet Cemil Üçbudak (1893-1983) (Bakır-Dudu) Garp Ceph. Yd. Atğm. Zabıt Vekili

Mehmet Sabri Öcal

S. 14127 Mehmet Sabri Öcal (1897-1984) (Ahmet-Adile) Urfa As. Şb. Atğm. Zabıt Vekili

S. 14129 Reşit Berhen (Hacı Osman) Urfa Piyade Atğm. (19234) Urfa As. Şb. Bşk.

S. 17010 Ahmet Vasfi Korkmaz (H. Hulki) Siverek 1310. Atğm. Zabıt vekili (8614) 9 Kafkas Alayı 3. Bölük.

S. 17204 Mehmet Taha Tulay (1900-1963) (Ahmet-Fatma) 8. Tüm. 189 A. 2. Tb. 5. Bl. Atğm Zabıt Vekili

Vehbi Kürkçüoğlu

S. 17579 Vehbi Kürkçüoğlu (1899-1979) (Mahmut Nedim-Behiye) Urfa Hudut Taburu Teğmen

S. 17627 Ali Rıza Gökay (1890-1975) (Bedir Ağa-Mintaha) El-cezire Cephesi

Ahmet Şemsettin Vural

S. 17966 Ahmet Şemsettin Vural (1899-1980) (Hacı Bedi-Gülsüm) 5. Tüm. İsthb. Şb. Atğm. Zabıt Vekili

S. 18043 Mehmet Selim Bilgiç (1899-?) (Süleyman) Urfa Hudut Taburu, Atğm. Zabıt Vekili

İSTİKLAL MADALYASIYLA TALTİF

Tahrirat müdürü Cemal, Gergerlızade Bahri, Belediye başkâtibi Akif, hastane idari memuru Celal Beylerle Kömürçüade Hacı Hasan efendi, Mücadeleli Milliyede-ki fedakârlıklarından naşi istiklal madalyalarıyla taltif edilmişlerdir. Madalyaları Zafer Bayramı gibi muqaddes ve mübeccel bir günde valimiz Fuat Beyefendi tarafından sine-i hamiyetlerine talik edilmiştir.

Talik sırasında muhterem valimiz Fuat Beyefendi "Hükümet-i Cumhuriyet namına sine-i iftiharıma talik etmiş olduğum şu madalyalar Mücadeleli Milliyede gösterdiğiniz hidemat-ı fevkalâdeye mükâfaten Hükümet-i Cumhuriyetimiz tarafından sizlere ihsan buyrulmuştur, cümle-nizi tebrik ederim. Madalyalarınızın böyle muqaddes bir günde takılması ayrıca mucib-i şereftir. Hükümet-i Cumhuriyet namına muqaddes bu bayramı milletime kutlularken bizleri böyle mesut günlere ulaştırın Ulû Gazimizi o günde kemâl-i tâzim ve hürmetle yad'eylerim." demiştir.

DİPNOTLAR

- (1) TBMM Zabıt Ceride. C: 3, Sf. 623-626; C: 6, sf. 114-124, 130-140. 66 Sayılı kanun.
 - (2) TBMMZC. C: 4, sf: 176-177; C: 10, Sf: 458-60. Gaziantep ve Maraş havalisi Kuvayı Milliye Kumandanı Kılıç Ali Bey'in inhasıyla Başvekâlet kanalıyla Meclise gelen tezkereyle Gaziantep ve Maraş vilayetlerinin manevi şahsiyetlerine istiklal madalyası verilmesi öngörülürken, Urfa mebusu Refet Bey 20 Nisan 1925 tarihinde TBMM başkanlığına verdiği önergede "Cıdali Milliyeye bütün varlığı ile iştirak ederek aylarca Fransız kuvvetleriyle şehir dahilinde boğaz boğaza harp ederek mukaddes gayesine zaferle varan Urfa Vilâyetinin şahsiyeti maneviyesine kırmızı kurdeleli bir İstiklâl Madalyası verilmesini" teklif etmiş ve bu önerge, tezkere ve diğer önergelerle birlikte Milli Savunma Komisyonu'nda kabul edilmişse de ". Kanunda şahsiyeti maneviyeye ait bir kayıt yoktur. Bu mazbata, kanunun tadiline taallük eder. Kanun tadil edilmeksizin madalya verilemez. Madalya, kanundaki sarahate göre şahsa verilir" itirazları üzerine TBMM tarafından kabul görmemiştir (TBMMZC. 22. 04. 1925, C: 6, İ: 109. sf. 477-481).
- Oysa bu oturumdan 17 gün önce 05. 04. 1925 tarihinde 124 sayılı "15 Mayıs 1919 tarihinden itibaren Cıdali Milliyeye iştirak ile fevkalâde yararlıkları görülen 271 zattan 166 zatın istiklâl madalyasıyla taltifi" ne dair kararla TBMM tarafından "Maraş namına" istiklal madalyası verilmiştir. Halbuki Meclise gelen Başvekâlet tezkeresinde de kanuna uygun olarak ". taltifleri teklif olunan teşkilâtı milliyeye ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri mensubın ve efradından zatlara ait liste" den söz edilmektedir.
- Uzun yıllar Maraş, TBMM tarafından manevi şahsiyetine madalya verilen tek vilâyetken yıllar sonra 7. 2. 2008 tarih ve 5734 sayılı yasa ile Gaziantep'e istiklal madalyası verilmesi hakkında kanunla TBMM tarafından "Kurtuluş Savaşı esnasında verdiği destansı mücadeleye ile büyük kahramanlık gösteren" Gaziantep'e de İstiklal Madalyası verilmiştir.

- (3) TBMMZC. C: 25. sf. 634-639
- (4) TBMMZC. C: 29, Sf. 121-122
- (5) TBMMZC. C: 15, Sf: 303-306
- (6) Adların önündeki sayılar İstiklâl Madalyası vesikasınının numarasını göstermektedir. Kurdelaların renklerine göre: (B), beyaz şeritli İstiklâl Madalyası, cephe gerisinde çalışanlara; (K), kırmızı şeritli İstiklâl Madalyası cephede çalışanlara ve (Y), yeşil şeritli İstiklâl Madalyası mebuslara verilir.
- (7) Daha sonra kendisine TBMM 05. 04. 1925, İ: 94, C: 1 Karar no: 124 sayılı kararıyla 2615 sayılı kırmızı şeritli İstiklâl Madalyası da verilmiştir. Rütbelerin yanındaki parantez sicil numaralıdır.
- (8) Daha sonra kendisine TBMM'nin 16. 05. 1926 t. İ: 100, C: 1, 246 sayılı kararıyla 4363 sayılı kırmızı şeritli İstiklâl Madalyası da verilmiştir.
- (9) Tamamı TBMM'nin 21. 04. 1341 t. İ: 108, C: 1, 139 sayılı kararıyla "Mücadeleli Milliyeye esnasında yararlıkları görüldüğünden" İstiklal Madalyası almışlardır.
- (10) Daha sonra kendisine TBMM 28. 03. 1927 tarih İ: 47, C: 1 ve 319 sayılı kararla 6702 sayılı kırmızı şeritli İstiklal Madalyası verilmiştir.
- (11) Tamamı TBMM'nin 21. 04. 1341 t. İ: 108, C: 1, 139 sayılı kararıyla "Mücadeleli Milliyeye esnasında yararlıkları görüldüğünden" İstiklal Madalyası almışlardır.

Güneydoğu'ya Bir İlkbahar Yolculuğu Ya da Urfa Güzellemesi

Halit Ömer CAMCI
Fotoğraf Sanatçısı / Yazar
halidsan@gmail.com

Evet doğu. Işığın doğduğu yön.

Doğu hakkında hepimizin aklında oluşan 'kavramlar' vardır. Çoğumuz biraz izlediklerimiz, biraz da tecrübele- rin verdiği imajlarla bakarız. Bu bakışta, 'bize sunulanın' da etkisi oldukça fazla. Evlerimizden herhangi bir hafta sonu çıkıp iki günlüğüne dahi olsa şöyle uzaklara doğru açılanımız, 'Merhaba Doğu, ben geldim' diyenimizin sayısı oldukça sınırlı. Tatil fırsatlarını biraz da tatil turizmini organize eden yetenekli ki- şilerin yönlendirmeleri ile sahillerde, lüks otellerde geçirmeyi tercih ediyoruz genel itibari ile. Sizlere yeni yol haritaları, yeni fikirler sunmak istedik. Pusula- mızın ibresi Güneydoğu'yu gösteriyor. Önden buyurun. Nüans Tur'un organi-

zasyonu ile 18 Mart 2011 günü Sabiha Gökçen Havaalanı'ndan Cuma öğle- den sonra uçağımıza bindik. Gazian- tep'te bizi karşılayan rehberimizle birli- kte ilk uğrak noktamız İmam Çağdaş Restoranı oldu. Keyifli bir akşam yeme- ğinin ardından kısa bir şehir turu ile asıl yolculuk güzergâhımız olan Urfa'ya doğru özel kiralanan bir minibüsle yola çıktık.

İlk kez gidilen bir şehre özellikle gece karanlığında girmek çoğu zaman büyüleyici bir tecrübe. Kusurları örtbas edilmiş bir güzel oluveriyor şehir birden bire. Modern çirkinlikler, gökyüzünü kaplayan kablolar, biçimsiz binalar kay- boluyor. Biraz da tarihi mekânların ay- dınlatılması ile o şehrin zaman üstü bir çağına erişmiş oluyor insan. Türkuvaz

mavi bir gecede aydınlatılmış bir mabet görüntüsü lal olmuş dillerimizi çözüve- riyor. Uykuya meyyal gözlerimiz daha bir canlı bakıyor. Sezai Karakoç'un 'eski şehirlerin kimi göğe çekilmiş, kimi yedi kat yerin dibine batmıştır.' cümle- sinden ilhamla Urfa bizi göğe çekilen şehirler gibi karşılıyor.

Yedinci Şehir

Tanpınar'ın Beş Şehri (ki İstanbul, Ankara, Erzurum, Bursa ve Konya'yı an- latır), Ahmet Turan Alkan'ın 6. Şehir diye isimlendirdiği Sivas Kitabı'nı bir seri ola- rak düşünecek olursak ülkemizde ye- dinci şehir -yedi rakamının gizemini de içinde barındırarak- hiç şüphesiz Urfa olmalıdır. Urfa, doğunun ışığı, peygam- berler şehri, medeniyetin beşiklerinden

belki de en birincisi bir 'Taç Şehirdir'. İçimizdeki kanaat bu iken uyuklar gibi geçirdiğimiz bir dinlenme gecesinin sabah beş'inde Halil İbrahim makamındaki camilerden birine gittik ve inanmış gönüllerin günün bu en 'serin', en selametli saatinde uyanık ruhlarını izledik. Hepsi geçmiş yüzyıllardan kaçıp gelmiş birer gezgin gibiydiler. Biraz da sabaha çalan gece ışığının etkisi ile zaman tecrübesi bir saatin içine çok zamanları sığdırmış gibi hissettirdi. Namazlar bitti ve bir Kadiri neşesi ile ilahiler okuyan topluluğun bulunduğu bir başka mekâna yöneldik. Güneşin doğuşunu da kapsayan bu uzun 'dinletim'den arınmış ruhlarla ayrılan kalabalıktan mütebessim bir yüz bize doğru yaklaştı. Ürkek bir selamla nereden geldiğimizi ve kim olduğumuzu sordu. Taa Urfa'ya biz çok uzak İstanbul'dan geldiğimizi söyleyince, 'Lütfen bizimle kahvaltıya buyurun.' dedi. Yanında bir sürü

su şişesini siyah bir poşetle sırtlanmış en az kendisi kadar aydınlık yüzlü 15'lerinde oğlu da vardı. Yalnız olmadığımı, kalabalık bir ekiple gezdiğimi ve bir plan dâhilinde dolaşacağımızı, nazik daveti için çok müteşekkir olduğumuzu söyledim. İsmimin Ali Dolu olduğumu sonradan öğrendiğim beyefendi mahcup ama ısrarcı davetlerini sürdürüyordu. 'Kaç kişi olursanız olun, isterseniz yüz kişi olun lütfen kahvaltıya buyurun, Halil İbrahim Hazretleri'nin kesesinden. Bizden değil. Bereketi ile hepimize yeter.' diyordu. Hz. İbrahim'in misafirperverliğini miras alan Ali Bey ve oğlunu ikna edene kadar oldukça zorlandık. Gezilecek çok yer, yetişilecek çok şey vardı. Bir şefkat, merhamet ve cömertlik abidesi Ali Bey'in gönlünü alıp rehberimizin Balıklı göl civarında bir araya getirdiği ekiple buluşmak üzere uzaklaştık.

Rehberimize durumu özetlediğimizde, o da bize bu mekânın binyıllardır yolculara, fakirlere, gariplere sahip çıkan insanlarla dolu olduğunu, Hz. İbrahim'in makamının olduğu bu yerde Osmanlı dönemi de dâhil olmak üzere tarih boyunca insanların gelip konakladığını, ücretsiz olarak karınlarının doyurulduğunu anlattı. Biz de bu anlatıma bir şahit ararken Evliya Çelebi'nin (doğum yılını da kutlayarak) Urfa ve Hz. İbrahim makamı hakkında yazdıklarına ulaştık. Çelebi, keyifli üslubu ile bakın neler anlatmış:

Çelebi bize böyle anlatır Urfa'yı

"Sözü uzatmaya hacet yoktur ama hala anılan Nemrud ateşi içinde ortaya çıkan hayat suyu Halilurrahman Tekkesi içinde büyük bir kaynaktır ki bütün şehrin camilerini, han ve hamamlarını, bütün hanelerini, saraçhane ve debbağhaneyi sulayan o hayat suyu Halilürrahman pınardır ki içinde nice bin türlü balıklar yüzgeçlik ederler. Hatta Sultan 4. Murad Han efendimiz Bağdad fethine giderken bu türbe ziyaretinde gelip seyr ederken iki adet balık avlatırıp kulaklarına birer altın küpe geçirmişlerdir.

Sözün kısası, acaip ve garip gezinti yeri bir tekke'dir ki övülmesinde dil kısa kalır. Çeşit çeşit sofralar, gül-i gülistanlı odalar, kiler, mutfak ile süslenmiş ve türlü türlü misafirhaneler ile bezenmiş büyük bir tekke'dir. Şeyhi Hazret-i Şeyh Ali Efendi yârândan ârif-i bilah sofrası sahibi, gurbete düşmüşleri sever bir er, hünerli bir yiğit, nefes sahibi, tarikat önderi, sadık amil, araştırmacı âlim kimse idi."

Balıkliğöl

Hız İbrahim'in kisasını bilmeyen yoktur. Farklı kutsal dinlere mensup insanların ortak paydası Hz. İbrahim'in kisasının detaylarını merak edenlere başta Kuran-ı Kerim ve İbrahim Suresi'ni referans ederek kissadan bir detayı aktarmak isterim.

Hız İbrahim, kendisi de bir put yapıcısı olan (heykeltıraş olarak adlandırabiliriz sanırım) babasına, dönemin ve muhitin firavunu olan Nemrut ve halkına akıl dışı tapınmalarını, sapkın inançlarını göstermek üzere kimsenin olmadığı bir zaman put haneye girer ve elindeki balta ile en büyük put hariç bütün

putları kırar. Baltayı da en büyük putun omzuna asar. Bir zaman sonra putların olduğu yere gelen halk deliye döner. Sorumluyu ararlarken zaten bu mevzularda uzun zamandır 'bi'seyler' söyleyen İbrahim akıllarına gelir. Hemen çağırırlar ve 'Putları sen mi kırdın?' derler. O da en büyük putu gösterir ve 'Belki o

kırdı!' diye cevap verir. Nemrut ve avenesi 'O nasıl kırsın, görüyorsun yapabileceği hiçbir şey yok.' derler. Kendileri de aslında içi boş taş ve tahtalara ibadet etmiş olmanın boşluk hissi ile birbirlerine bakarlar. Nemrut'un ceberutluğu devam eder ve 'tanılarına' saygısızlık eden bu genci dünyada eşi görülmemiş bir idamla; onu ateşler içine atıp yakarak cezalandırmaya karar verir. Gerisi malum, Hz. İbrahim, mancınkla ateşin içine atılınca dahi, Cebrail'in yardım tekliflerini reddederek sadece Yüce Yaratıcı'nın hoşnutluğunu istediğini bildirir. Düştüğü yer güllük gülistanlık bir bahar bahçesine dönüşür. Halk arasında güzel bir benzetme ile (gerçeklikten

uzaklığı mevzuumuz değil) Hz. İbrahim'i yakmak için ateşlenen odunlar birer balığa döner.

Kendi sembolizmi içinde çok manidar duran bu hatıra binyıllardır saygıyla saklanır. Balıklı göl'ün balıkları nerede ise kutsiyet atfedilerek avlanıp öldürülmez. İtina ile bakılır beslenir, yüzdürülür, gezdirilir. Ziyaretçiler tarafından balıklara yem atmak inanç 'neşvesi' ile yapılan bir hareket haline gelir bu mekânda. Balıkların yüzdüğü büyük havuzlar kanallarla birbirine bağlanarak devri daim yaparken kimi yerde güvercinler suyun içinde makul yerlere konarak su içiyorlar. Çelebi'nin ifadesi ile 'tam seyirlik bir manzara'.

Urfa / Peygamberler şehri

Urfa'yı aziz, kıymetli, huzurlu bir şehir yapan sadece Hz. İbrahim'in memleketi olmasından mıdır? Başkaları da uğramamış, içinde yaşamamış, onunla dost olmamış mıdır? Bu sorunun cevabını bu ülkede yaşayan herkes biliyordur sanırım. Elbette, Kur'anda Allah'ın 'dostum' diye tanımladığı Hz. İbrahim'in dostluğundan başka dostları da vardır Urfa'nın. Sabri ile bildiğimiz Hz. Eyub peygamber de Urfalı'dır. Varlıklı, çoluk çocuk sahibi, gönüllerin sevgilisi, şefkat abidesi Hz. Eyyub yeryüzünde zenginliği huzuru ile yaşarken 'varlık içinde makbul bir kul ve peygamber olmanın' sebebinin varlıklılık ve mutluluk olmadığını, fakir ve hastalıklı iken dahi Rabbi'ne sadık bir bende olduğunu göstermiştir. Hastalıklar içinde geçirdiği yılları bir mağarada 'sabir' ile demlenerek yaşamış olan Hz. Eyyub, sabrının ve sadakatının karşılığı olarak hastalıklarından ve yoksunluklarından kurtulduğunda yine şükreden bir kul olmuştur. Bu sadık kul, sabırlı peygamberin çilesini çektiği mağara ve civarı binyıllar sonra bile ziyaretçilerin, inanmış kalplerin uğrak yeri.

Başa Takılan Puşiler ve Renkleri Ne Anlam Taşıyor

Urfa başta olmak üzere doğunun şehirlerinde ve birçok yerinde insanların birçoğunun yaz kış kullandıkları puşiler dikkatinizi çekebilir. Aynı renkte puşi kullanan kadınlar, puşi kullanan erkekler dikkatinizden kaçmayacaktır. Kışın sıcak tuttuğu için kullanılan puşiler, ilginçtir yazın da serin tutuyor. Güneyin yaz sıcaklığında insanların baş ve boyun bölgesini güneşin ışıkları ile direkt olarak muhatap etmeyen puşilerin bazen kişilik bilgisi vermek gibi bir özelliği de var. Siyah beyaz kareli ve kalın kumaştan yapılan puşilerin yanısıra mor

renkli puşiler de takılıyor. Bu puşiler haricinde Ortadoğu'yu temsil eden ve farklı tasarım ve renklerde de puşiler mevcut.

İlk Üniversite İlk Medeniyet / Harran

Urfa şehir merkezinden çıkıp yaklaşık yarım saatlik bir yolculukla Harran'a ulaşıyoruz. Harran bu ülkenin saklı bahçelerinden biri. İsmi çokça duysak, fotoğraflarına bolca baksak da görülmediğinde hayatımızda bir eksiklik hissi yü-

rüyüp gidecek. Dünyanın ilk üniversitesinin kurulduğu bir bilim ve medeniyet şehri olmasının yanında huni biçimli toprak evleri ile de meşhur şehrin ünlüleri arasında; Sabit İbni Kurra, İbni Teymiyye, Harrani, el-Battani gibi bütün zamanlar için değerli bilim adamları yer alıyor. Şehir, M.S. VIII-IX. yüzyıllara rastlayan bu medeniyet merkezliği görevini çekirge sürüsü gibi dünyayı ve tarihi deforme eden Moğol ve Haçlı istilacılarınca yıkılıp yerle bir edilene kadar sürdürüyor. Bugün birer taş yığını halinde duran kalabalık mimari kalıntıya bakar-

ken, taşların bile bir hafızasının olduğunu, dilleri olsa anlatacak çok hikâyelerinin bulunduğunu hissediyoruz.

Lezzetlerini de unutmamalı Urfa'nın Harran dönüşümüz akşam vaktini buluyor. Kaldığımız otelin modern yapısının içinde lobiden geçerek 'mağara' isimli odalarda akşam yemeğimizi yiyoruz. Bu mağaralar kelimenin tam anlamı ile mağara. Oteli, içinde mağaraları barındıran bir yerin yanına inşa etmişler. Urfa gecelerinin vazgeçilmezi olan 'sıra gecesi' eşliğinde akşam yemeklerimizi yiyoruz. Gündüz öğle yemeği niyetine yediğimiz ismi ile dikkatimizden kaçmayan 'terbiyesiz' tavuk ve kuşbaşı kebablarından sonra 'şillik' isimli tatlının tadı damaklarımızdan henüz uzaklaşmamış iken; akşam, benzer lezzetlerde yemekler ve üzerine gerçek ustalarının yaptığı çiğ köfteler Urfa yolculuğumuzun anlatılmadan geçilmeyecek detaylarından olarak hafızalarımızda yer aldı. Gezin sağlıklıcakla...

ŞANLIURFA MÜZELERİ

Öğr. Gör. S. Sabri KÜRKÇÜOĞLU
Harran Üniversitesi
GAP Bölgesi El Sanatları
Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü
sabriharran@hotmail.com

Milletleri ayakta tutacak olan, milli bilinci besleyen tarihi ve kültürel değerler korunup, tanıtılmadıkça anlaşılamazlar.

Bir yörenin yazılı, görsel ve sözlü kaynaklarını destekleyen bilim ve sanat ürünü görsel malzeme müzelerde koruma altın alınıp sergilenmektedir. Bu malzemeler, toplumun kimliğini, kişiliğini, benliğini, maddi ve manevi tüm anlayışını kanıtlamaktadır.

Önemli eğitim ve kültür kuruluşu olan müzeler, tarihi ve kültürel bilgi vermektedirler. Kültür turizmine hizmet eden müzeler aynı zamanda tarih ve kültür bilincine de hizmet ederler. Bu kaynaklardan yararlanan ve çocuklarını bu kaynaktan besleyen toplumlar kültür ve tarih bilincine ulaşmış olurlar. Bilinmeyen tarihi ve kültürel değerler ise benliğini ve birliğini kaybeden toplumu ortaya çıkarır.

Turizmin de önemli bir unsuru olan müzeler, kentin geçmiş birikimini ve tarihini bizlere aktarmaktadır.

Şanlıurfa; tarihi evleri, sokakları, hanları, hamamları, camileri, medreseleri, çeşmeleri ve çarşıları ile adeta bir açık hava müzesi görünümündedir. 12.000 yıllık zengin bir kültürel mirasa sahip Şanlıurfa il merkezinde; Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi, Şanlıurfa Mozaik Müzesi, Şanlıurfa Kent Müzesi, Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi, Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Müzesi, Şanlıurfa Mutfak Müzesi, Şanlıurfa İbrahim Tatlıses Müzik Müzesi, Müslüm Gürses Müzik Müzesi olmak üzere 8 müze, tarihi bilgileri, etnoğrafik eserleri, arkeolojik buluntuları ve sanat eserlerini bizlere sunmaktadır.

Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi

ŞANLIURFA'DA FAALİYETTE OLAN MÜZELER

1) Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi

Şanlıurfa'da bir arkeoloji müzesi açılması fikri 1948 yılında oluşmaya başlamış ve mevcut eserler Atatürk İlkokulu'nda bir depoda toplanarak müzenin kuruluşu ile ilgili ilk teşebbüs gerçekleşmiştir. Daha sonra 1956 yılında Şehit Nusret İlkokulu'nda bir yer ayrılarak eserler burada depolanmıştır.

1965 yılında Şehitlik mevkiinde, 1500 m²'lik bir alan üzerinde müze binası yapılmış ve 1967 yılında müdürlük

haline getirilen "Şanlıurfa Müzesi" 1969 yılında ziyarete açılmıştır. 2015 yılına kadar faaliyetini bu binada sürdüren Şanlıurfa Müzesi'nde arkeolojik ve etnografik eserler yer almıştır.

Eser sayısı artınca müze binası yetersiz kaldığından, Balıklıgöl'ün kuzeyinde Haleplibahçe'de 2012-2014 yılları arasında yeni müze binası inşa edilmiştir. "Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi"nin yeni binasının açılışı 24 Mayıs 2015 tarihinde gerçekleşmiştir.

Haleplibahçe'de yer alan Müze kompleksi 60.000 m²'lik bir araziden oluşmaktadır. Bu arazi üzerinde yer alan Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi 3 katlı olup 32.000 m² kapalı alandan oluş-

Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nde çağlar tematik sahneler ile canlandırılmış

Dünyanın en eski heykeli olarak bilinen Balıklıgöl Heykeli

maktadır. Yine bu alanda Haleplibahçe'de ortaya çıkan mozaikler ile Şanlıurfa'da bulunan diğer mozaiklerin sergilendiği 6.000 m² alanda "Mozaik Müzesi" ve her iki müze arasında deneysel arkeolojik çalışmaların yapılabileceği "Arkeopark" yer almaktadır.

Müzedeyi; Dünyanın en eski tapınağının bulunduğu Göbeklitepe kazı alanında ortaya çıkarılan 12.000 yıl öncesine ait eserler ile Asur, Babil, Hitit, Roma, Bizans, Emevi, Eyyübi Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait eserler sergilenmektedir. Ayrıca etnografik eserler de bulunmaktadır. Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi depolarında bulunan yaklaşık 65.000 eserden 5.000 eser sergilenmekte olup depodaki eserlerin dönüşümlü olarak sergilenmesi planlanmıştır. Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi eser sayısı ve bina büyüklüğü ile Türkiye'nin en büyük müzesidir. 1992 yılında Balıklıgöl'de bulunan Dünyanın 12.000 yıllık en eski heykeli "Urfa Adamı" da burada sergilenmektedir.

Arkeoloji Müzesi içerisinde sergi salonları dışında resim, fotoğraf, heykel vb. sergilerin yapılabileceği sergi salonu, tanıtım filmlerinin gösterildiği sinevizyon salonları, kütüphane, depo alanları, laboratuvar, çocuk oyun alanları ve hediyelik eşya satış üniteleri de yer almaktadır. Ayrıca müzenin giriş kısmında 1000 araçlık kapalı otopark ile halkın ve ziyaretçilerin kullanımına açık 400 kişilik cafe-restoran bulunmaktadır.

Arkeoloji Müzesi Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlıdır.

Adres: Haleplibahçe mevki,
Eyyübiye/ Şanlıurfa

Telefon: 0 414 313 15 88

Edessa Mozaik Müzesi

2) Şanlıurfa Haleplibahçe Mozaik Müzesi

Şanlıurfa'da Balıklıgöl yakınlarındaki Halepli Bahçe'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın "Temalı Park" projesi hafriyat çalışmaları sırasında bulunan 5. ve 6. yüzyıldan kaldığı tahmin edilen mozaikler 2006-2008 yılında Şanlıurfa Müze Müdürlüğü başkanlığında yapılan kazılarda meydana çıkarılmıştır. Amazon kraliçelerinden Hippolyte, Antiope, Melanipe, Penthesileia'nın av partisini tasvir eden bu mozaikler arkeologlar tarafından dünyanın en değerli mozaikleri olarak değerlendirilmektedir. Haleplibahçe mozaikleri, Savaşçı Amazon Kraliçelerini mozağe resmeden dünyadaki ilk örneklerdir.

Haleplibahçe mozaikleri bulunduğu yerde restore edilip koruma altına alınmış ve daha sonra buraya 2015 yılında 6.000 m²'lik alanı kapsayan Şanlıurfa Mozaik Müzesi yapılmıştır.

Yapılan araştırmalara göre M.S. 194 yılına tarihlenen Barsaged imzalı "Orpheus Mozaği" 1998'de Şanlıurfa'da bir kaya mezarından çıkarılarak yurtdışına götürülmüştür. Daha sonra Amerika'nın Dallas Müzesi'nde olduğu tespit edilen mozaik, Manchesterli Prof. J.F. Healey tarafından 2006 yılında bir makale ile dünyaya tanıtılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın girişimleri ile 2012 yılında Türkiye'ye getirilerek İstanbul Arkeoloji Müzesi'ne yerleştirilen ünlü "Orpheus Mozaği", Haleplibahçe'deki mozaik müzesi tamamlanınca

Edessa Mozaik Müzesi'nde yer alan ve Dallas Sanat Müzesi'nden iadesi sağlanan Orpheus Mozaği ve bulunduğu alanda sergilenen Amazon Kraliçeleri Mozaği

2015 yılında buraya getirilerek sergilenmeye başlamıştır. Şanlıurfa'da bulunan diğer mozaikler de bu müzede sergilenmektedir.

Müze, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlıdır.

Adres: Haleplibahçe mevki,
Eyyübiye/Şanlıurfa

Telefon: 0 414 313 15 88

Edessa Mozaik Müzesi iç kısımdan görünüm

Şanlıurfa Kent Müzesi (Mahmudoğlu Kulesi Şanlıurfa Belediyesi tarafından restore edilerek 2014' yılında Kent Müzesine dönüştürülmüştür.)

3) Şanlıurfa Kent Müzesi

Kent Müzesi'nde kentin tarihini, kültürünü ve yaşamını yansıtan her türlü malzeme ile kentlilerin yaşamından kesitler, bilgiler ve belgeler yer almaktadır.

Kent Müzesinin yer aldığı Mahmudoğlu Kulesi diye bilinen yapı, "Kale" olarak, 1098-1144 yılları arasında Urfa'da kontluk kurmuş Fransız asıllı Haçlılar döneminde 1122-1123 yıllarında inşa edilmiştir. Osmanlı Devleti döneminde, Mahmudoğlu Ailesi'ne buradaki "Bey Kapısı"nın ağalığı verilirken, bu kale de tapulu olarak verilmiş ve o tarihten

sonra bu yapı "Mahmudoğlu Kulesi" olarak tanınmıştır. Surların bir kısmı ile Bey Kapısı yıkılmış olup günümüze ulaşmamıştır.

Son yıllarda kullanılmayan birkaç burçtan oluşan tarihi yapı, Şanlıurfa Belediyesi tarafından 2008 yılında satın alınmış ve 2012-2013 yıllarında restore edilmiş, Mart 2014'ten beri "Şanlıurfa Kent Müzesi" olarak hizmet vermektedir.

Müze, Şanlıurfa coğrafyası, flora ve fauna zenginliği, 12.000 yıllık tarihi boyunca kentin geçirdiği evreler, ar-

keolojik alanlar ve ören yerleri, mimari yapılar ile Urfa'da yaşamış peygamberler, inanç turizmi değerleri çeşitli malzeme, fotoğraf ve bilgi panolarıyla tanıtılmaktadır. Şanlıurfa'nın tarım, eğitim, sağlık, spor, sanat ve müzik tarihinin yanı sıra; mutfak kültürü, el sanatları, giyim kuşam, günlük yaşam, geleneksel adetler gibi konularla ilgili bilgi ve belgeler de müzede sergilenmektedir. Şanlıurfalının tutkularından At yetiştiriciliği ve güvercin ve ceylan yetiştiriciliği de sergilemede yer almaktadır.

Müze, Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlıdır.

Adres: Beykapısı Mahallesi,
(Mahmudoğlu Kulesi) 970.
Sk, No: 1 Eyyübiye/Şanlıurfa
Telefon: 0 414 216 13 50

Şanlıurfa Kent Müzesi'nden görünüm

Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi (Mahmut Nedim Efendi Konağı 2008 yılında Şanlıurfa Valiliği tarafından restore edilerek Kurtuluş Müzesine dönüştürülmüştür.)

Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi

4) Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi

Müzenin yer aldığı tarihi bina, sur dışında Karakoyun Deresi üzerindeki "Millet Köprüsü"nü'nün kuzeyinde yer almaktadır. Konak mimarisi tarzında geniş bir alana yayılmış Kürkçüzade Mahmud Nedim Efendi Konağı 1903 yılında inşa edilmiştir. Kurtuluş Savaşı'nda 1919 yılında Fransız askerleri tarafından işgal edilip karargâh olarak kullanılmıştır. Duvarlarında savaş yıllarından kalan top ve mermi izleri bulunmaktadır. Daha sonraki yıllarda konut olarak kullanılan taş bina 2002 yılında İl Özel İdaresi tarafından satın alınmıştır.

2008 yılında restore edilen tarihi yapı, 11 Nisan 2009 tarihinde "Kurtuluş Müzesi" olarak hizmete açılmıştır. Müzede, savaş sırasında kullanılan birçok silah, mermi, askeri ve yöresel kıyafet ile fotoğraf ve belgelerin yanı sıra, Fransızlara karşı mücadeleye öncülük etmiş "Onikiler" in yöresel kıyafetler içinde temsili balmumu heykelleri sergilenmektedir.

Şanlıurfa Kurtuluş Müzesi'nin iç kısmından görünüm

Ayrıca konağın bir bölümü Kültür ve Turizm Bakanlığı Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği Korosu tarafından kullanılmaktadır.

Müze, Şanlıurfa Valiliğine bağlıdır.

Adres: Mahmut Nedim Kürkçüoğlu Konağı, Atatürk Mahallesi, 18. Sokak, No: 3 Haliliye /Şanlıurfa

Telefon: 0 414 315 98 08

5) Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Müzesi

Balıkliçöl'ün kuzeybatısında yer alan ve 1994 yılında restore edilip ŞURKAV Taziye Evi olarak kullanılan tarihi ev (Sayganlar Evi), Şanlıurfa Valiliği ve ŞURKAV öncülüğünde "Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Müzesi ve Satış Merkezi" olarak yeniden düzenlenerek

24.01.2011 tarihinde açılmış ve 2015 yılı Aralık ayına kadar burada faaliyetini sürdürmüştür.

Mevcut yeri genişlemeye müsait olmayan Müze, 2016 Ocak ayında "Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi"ne taşınmıştır.

Müzenin taşındığı tarihi bina; 1901 yılında, İsviçreli misyoner Dr. Hermann Christ tarafından hastane olarak inşa edilmiş, uzun yıllar "İsviçre Hastanesi" adıyla faaliyette bulunmuş ve 1922 yılında ekonomik sebeplerle kapatılmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren uzun yıllar "Orta Mektep" olarak hizmet veren bu yapı, 1960-1980 arası "Yetiştirme Yurdu" olarak kullanılmıştır. 1980'li yılların başlarından itibaren boşaltılan tarihi yapı, 2002 yılı başlarında Vali Muzaffer Dilek döneminde restore edilerek Şanlıurfa Valiliği Sosyal Merke-

Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi'nde geleneksel el sanatlarına yönelik kurslar verilmekte olup kurs bünyesinde üretilen ürünlerin satışı da aynı merkezde yapılmaktadır.

zi olarak yeniden hizmete açılmıştır. Daha sonra 2010 yılından itibaren ise "Şanlıurfa Valiliği Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi" olarak kullanılmaktadır.

Müze ve Satış Merkezi'nde Şanlıurfa'ya ait el sanatları ürünlerinden baskıncılık, ağaç oymacılığı, cülhacılık (bez dokumacılığı), saraçlık, yemenicilik, tarakçılık, kazazlık, keçecilik, kürkçülük, kilimcilik, halıcılık, abacılık, taşçılık, tespihçilik ve gümüşçülük ürünleri sergilenmektedir.

Şanlıurfa'ya ait yöresel ürünlerden halı, kilim, yaşmak, puşu, ehram gibi dokumalar; altın ve gümüş takılar; kürk yelek, çanta, heybe, keçe, tarak, bakır eşya, ağaç oyma, tespih ve yemeni gibi özgün el sanatları müze avlusunda yer alan atölyelerde üretilerek müzede satışa sunulmaktadır.

Müze, ŞURKAV'a bağlıdır.

Adres: Atatürk Mahallesi,
19. Sk (Kehriz Sk), No: 26
Haliliye/Şanlıurfa

Telefon: 0 414 313 68 62

6) Şanlıurfa Mutfak Müzesi

Tarihi kentin merkezinde Ulu Cami'nin güneyindeki Haciban Sokak'ta bulunan tarihi "Hacıbanlar Evi" Şanlıurfa Belediyesi'nce satın alınarak 2010 yılında restore edilip "Geleneksel Mutfak Müzesi"ne dönüştürülmüştür

1674 yılında inşa edilmiş olan Hacıbanlar Evi; 5 oda, 1 zahirelik, 2 eyvan, 3 zerzembe (kiler), 2 su kuyusu, geniş avlusu ile Tarihi Urfa Evleri'nin en güzel örneklerinden biri olup havuzlu bir avlu, avluya bakan cephelerinde kuş evleri ve zengin taş süslemelere sahiptir.

25 Eylül 2011 tarihinde açılışı yapılan Müzede yer alan mutfak, kiler, yatak odası, oturma odası ve misafir odası geleneksel biçimde yöresel malzemelerle döşenmiştir. Odalarda, geleneksel yaşam tarzı yöresel kıyafetler içerisinde balmumu mankenlerle günlük yaşam canlandırılmıştır.

Mutfak Müzesi'nde belirli aralıklarla açılan kurslarda Urfa yemekleri öğretilmektedir.

Şanlıurfa'ya gelen yerli ve yabancı konuklar Mutfak Müzesini gezmenin yanı sıra buradaki restoranda yöresel yemekleri tadabilmektedirler.

Müze, Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlıdır.

Adres: Cami Kebir Mah.,
Hacıban Sokak No: 7
Eyyübiye/Şanlıurfa
Telefon: 0 414 215 94 26

Şanlıurfa Mutfak Müzesi

Şanlıurfa İbrahim Tatlıses Müzik Müzesi'nden görünüm

7) Şanlıurfa İbrahim Tatlıses Müzik Müzesi

Müze, Urfa şehir surlarının güneyinde bulunan "Harran Kapısı"nın güney cephesinin batısına biti-şik 17. yüzyılda inşa edilmiş olan tarihi bir yapıda yer almaktadır.

Bu tarihi yapı son 50 yılda "Yasin'in Kahvehanesi" olarak ün yapmıştır. Tarihi kahvehanede yıllarca musiki, edebiyat, şiir sohbetlerinin yanı sıra, taş plak ve mahalli müzik bantları dinlenilirdi. Kahvehaneye Urfalı mahalli sanatçılarda sıkça gelir giderlerdi. Burada müzik bantları çalınan mahalli sanatçılar, zamanla bu sayede tanınmış ve meşhur olmuşlardır.

Son yıllarda kapanan kahvehane 2010 yılında Şanlıurfa Belediyesi'nce satın alınıp restore edilerek müzeye dönüştürülmüştür.

25 Eylül 2011 tarihinde açılışı yapılan müzede, Urfa Müziği ile ilgili bilgi panoları, çeşitli müzik malzemeleri ve fotoğraflar sergilenmektedir. Müzede Şanlıurfalı ünlü ses sanatçısı İbrahim Tatlıses'e ait özel eşyalar ile Şanlıurfalı diğer sanatçılar hakkında bilgi ve ses arşivi de yer almaktadır. Müzede ayrıca Şanlıurfalı ünlü sanatçıların balmumu heykelleri de yer almaktadır.

Müze, Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlıdır.

Adres: Gümüşkuşak Mah.,
2959. Sokak, Harrankapı
Eyyübiye/Şanlıurfa
Telefon: 0 414 216 13 50

ŞANLIURFA'DA AÇILMASI DÜŞÜNÜLEN MÜZELER

Şanlıurfa Hattatları Müzesi

Osmanlı'dan günümüze Şanlıurfa'da önemli hattatlar yetişmiştir. Bu hattatların eserlerinin yer alacağı bir "Şanlıurfa Hattatları Müzesi" kurulması için çalışmalar yapılmaktadır.

Şanlıurfa Tasavvuf Müzesi

Şanlıurfa Tasavvuf Tarihi açısından önemli bilgi ve belgelere sahip olduğundan bu konuda da bir müze düşünülmektedir.

Şanlıurfa Bilim Tarihi ve Eğitim Tarihi Müzesi

tarihteki Harran Okulu, Urfa Okulu ile Osmanlı döneminden günümüze kadar kentin bilim ve eğitim tarihine ait bilgi ve belgelerin yer alacağı bir müze çalışması da yapılmaktadır.

Şanlıurfa Uygarlık Tarihi ve Plastik Sanatlar Müzesi

Uygarlığın başladığı yer olan, heykel ve taş kabartma gibi plastik sanatların dünyadaki en eski örneklerini içinde barındıran Göbeklitepe'deki eserler ile günümüze kadar ortaya çıkmış diğer plastik sanatların yer alacağı bir müze düşünülmektedir.

İnanç Tarihi Müzesi

Şanlıurfa İnanç tarihi açısından dünyada Mekke, Medine ve Kudüs'ten sonra dördüncü sırada yer almaktadır. Dünyanın en eski tapınaklarını barındıran Göbeklitepe ve Nevalıçori'den, Harran ve Soğmatar'daki Pagan inancından ve üç dinin atası sayılan İbrahim Peygamber ve Urfa'da yaşadığına inanılan diğer peygamberlerden ve ayrıca İsa Peygamber'in Urfa'yı kutsamış olmasından dolayı düşünülmektedir.

Tarım Tarihi Müzesi

12 bin yıl önce buğdayın ilk ekilen ve yetiştirilen şehir olmasından, dünyaya bereket dağıtan Harran Ovası'ndan dolayı Şanlıurfa'da Tarım Tarihi Müzesi düşünülmektedir.

Müslüm Gürses Müzik ve Sanat Müzesi

8) Şanlıurfa Müslüm Gürses Müzik ve Sanat Müzesi

Müslüm Gürses Müzesi, Şanlıurfa'nın en eski tarihi mekânlarından birisi olan Mahmut Nedim Konağı içindeki Kurtuluş Müzesi'nin avlusunda bir binanın giriş katında yer almaktadır.

7 Mayıs 1953 tarihinde Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde doğan, 3 Mart 2013 tarihinde hayatını kaybeden Şanlıurfalı ünlü ses sanatçısı Müslüm Gürses adına Şanlıurfa Valiliği tarafından 5

Ekim 2013 tarihinde açılan müzede, sanatçının eşi Muhterem Nur Hanımefendi'nin hibe ettiği Müslüm Gürses'e ait kıyafetler, müzik aletleri, plaklar, kasetler, özel eşyalar ve fotoğraflar sergilenmektedir.

Müze, Şanlıurfa Valiliğine bağlıdır.

Adres: Mahmut Nedim Kürkçüoğlu Konağı, Atatürk Mahallesi, 18. Sokak, No: 3 Haliliye /Şanlıurfa

Telefon: 0 414 315 98 08

Müslüm Gürses Müzik ve Sanat Müzesi'nde Müslüm Gürses'in kişisel eşyalarının yanı sıra sahnede giydiği bazı kostümleri, sazları, plakları ve aldığı ödüller sergileniyor.

Urfalı Ses Sanatçısı Münevver Özdemir İle Aşk-Hüzün Diyalektiği ve Sanatta Hakiki Aşk Üzerine...

Yrd. Doç. Dr. Hatice Kübra Ergin
Harran Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Resim İş Eğitimi Öğretmenliği Bölümü

Aşk ve hüzün birbirine yakın, geçirgen bazen bir birini çağırır netameli iki kavram. Bu nedenle spesifik bir kurguyla organize olamayan dayanılmaz iki hal denebilir. Hüzünün aşk ile ya da aşkın hüzün ile tanımlanabilmesinden hareketle iki kavramın da sınırları belirgin değildir. Yorumcunun içine sürüklendiği çıkmazdan kurtulması, bu kavramların duygusal yapılarını retorik bir tuzağa düşmeden, disiplinler arası bir bilgi ve sezgiyle hareket ederek incelemeyi gerekli kılmaktadır. Kavuşma, coşku, sevinç, mutluluk gibi duygularla ayrılık, acı, keder, melankoli gibi duyguların sınırlarını belirlerken yani aşk ve hüzün kavramlarının içinde barındırdığı birlik ve tezadı, duyguyu keşfetmek için sanatın ifade gücüne, metaforik

diline ve hakikatine başvurmanın dışında çare yok gibi görünmektedir. Tasavvufta hüzün, yaratıcıya duyulan minneti ifade etmektedir. Bu nimetten kaynaklı olarak ona ulaşma arzusunda mahzunluk halidir ki: Kişi böyle bir durumda optimum kaygı hisseder. Yaratanın verdiği ile yetinir. Narında güzel, nurunda güzel ifadesiyle hareket ederek, bireyler yaşadıkları olumlu ya da olumsuz durumlar karşısında tavırlarını değiştirmemekte ve bu durum onları olduklarından başka bir hale sokmamaktadır. Böylelikle hüzün kavramı en çok tasavvuf alanında anlamsal genişliğini bulmaktadır. Tasavvufi anlamda hüzün şükretme halini de kapsamaktadır (*Duru, 2011, s. 31*).

Günümüzde bireysel ya da toplumsal alanda yaşanan huzursuzluklarla oluşan güven sorunlarına ek olarak politik, ekonomik, psikolojik etmenler melankoliyle ya da hüznün sonlanmaktadır. Toplumsal çözümler ve var olma krizi gibi kavramlar sosyoloji ve psikolojinin dışında artık disiplinler arası bir güncel dilin ortak sorunsallarıdır. Bu noktada hüznün psikiyatriye devredilmeyerek, yaratım, direniş ve aşk gibi kavramlarla derin ilişki halinde olduğu söylenebilir. Hüznün pratiklerinden olan sıkıntı ise, yaratıcılığa doğru yönelim kaynaklarından biri olarak tanımlanabilir. Patolojikleştirildiği zaman kişinin sosyal hayata dönüşünü ve üretme kabiliyetini hızlandırmak adına en keskin yoldan çözülmesi gereken kaygı, korku, endişe gibi duygular sanat söz konusu olduğunda, yaratım sürecine yön vermektedir. Katarsis (duygusal arınma) bu noktada sağlanmakta ve sanatçı hüznün araçsallığında yeni bir var olma girişiminde bulunmaktadır. Bu noktada sanatçının hüznü duyma koşuluyla yoğunlaşarak sanatsal ifadesi oluşmaktadır. Aşk ise, geçmişten bu yana üzerinde sıkça konuşulan ve yaşam devam ettikçe konuşulacak bir konu olarak sanatçının yaratımına yön vermektedir. Özlem, acı, hüznü de yine aşktan konuşurken bahsedilecek kavramlardır. Aşkın ve hüznün birlikteliği tasavvufi anlamda aşka yönelimi hakiki aşkın kendisini görmeyi gerektirmektedir. Bahsi geçen hakiki aşk terimini bu noktada yaratıcıya olan muhabbetli sevgi olarak tanımlamak yerinde olacaktır. Yaratıcıyla ruhsal bir gizli irtibat sağlanıp, tüm güzelliklerin yaratıcıdan geldiğine inanarak yine en güzelin layığı olarak da yaratıcıyı görmektedir. Gerçek olan aşk bu noktada sadece yaratıcıya duyulan aşkırtır ve sevinçte de kahırda da onun azametini aramaktadır. Aşk soyut bir olguya işaret ettiği için onu tanımlamak ona sınır koymak anlamına gelmektedir. Sınırları belirgin bir tanım, aşkın tüm terminolojilerin üzerinde ve tüm tanımları aşan yapısına uygun değildir denebilir. Bu

nedenle aşk tam olarak tanımlanmaya olanak tanımamaktadır. Sınırlarının keskin olmaması onun her hangi bir zaman dilimi içerisinde değerlendirerek tarihsel bir dönemin kavramı olmasından da uzaklaştırmaktadır. Burada insanlığın varoluşu kadar eski, insan çeşitliliği kadar farklı türlerde bir özellikten bahsedilmektedir.

Şems'e göre "Aşk cevheri ezelden beri vardır; âlem ise daha dünkü varlıktır" (Duru, 2011, s. 334)

Mevlana'ya göre ise (Gölpınarlı, 2002, s.30) insan neyi ve kimi severse sevsin bu sevgi gerçek varlıktır. Bu bakımdan o insanı gerçek aşka götüreceği için geçici aşkı da hoş görmekte ve beşeri zaafı unutmamaktadır. [...] Mevlana'da ki gerçek aşk, olgun insana karşı duyulan bağlılık yahut kendi olgunluğunu onda görüştür ki cezbe hali geçince bu sevgi, dünyaya yayılır, bütün insanlara, hatta bütün canlılara taalluk eder; hayrı, güzeli, iyiyi, doğruluğu ve birliği hedef tutar. [...] Mevlana'ya göre her şey sevgiliden ibarettir. Âşık bir perde. Yaşayan ancak bir sevgilidir. Âşıkça bir ölü.

Hakiki aşkla insanları birliğe, bir olmaya çağıran Mevlana da, sevgiyle tüm toplumları kucaklamaya çağıran Yunus Emre de yaratıcıya duyulan aşkın gerçek aşk olduğunu ifade etmiştir. Yaratıcının narında güzel nurunda güzel olması inancından hareketle, ona olan derin sevgi kederde azalıp sevinçte çoğalmaz. Hatta çile ve hüznü yaratıcının yolunda keyif vermektedir. Mutasavvıflara göre gerçek aşk çilenin en yakın dostudur. Fuzuli de bu durumu şu dizeleriyle desteklemektedir:

*Ya Rab aşk belasına kıl aşına beni,
Bir an bile ayırma aşk belasından beni
Az eyleme yardımını dertlilerden,
Yani ki çok belâlara kıl müptelâ beni
Oldukça ben götürme belâdan iradem
Çünkü ben belayı isterim bela da beni*

(<http://blog.radikal.com.tr/kultur-ve-sanat/bela-yi-ask-76513>)

Fuzuli içine düştüğü aşkın bir dert olduğunu ancak bu derde derman aramadığı gibi derman olanlara bile düşman olacağını söyleyerek içinde bulunduğu sarhoşluğu ifade etmektedir. Sufilere göre aşk ateştir. Öyle bir ateştir ki eriten ve birleştiren. Katişık gibi duran farklı insanları birleştiren ve o ilk nefese ulaştıran aşk ateşidir. Bu durumu Mevlana sufilerin vazgeçilmez müzik aletinde ki tınıyla açıklamaktadır.

*Bu neyin sesi ateştir, hava değil
Kimde bu ateş yok ise yok olsun
Aşk ateştir ki neyin içine düşmüştür
Aşk coşkuluğudur ki şarabın içine düşmüştür (Duru,
1993, s. Akt. Dizbudak, 1991, s.29).*

Her şeyin temelini aşk olduğu ve hüznün de aşkla beraber olduğu düşüncesinden hareketle, sanatsal bağlamda ifadenin oluşumu sanatçının yaşadığı halle önem kazanmaktadır. Dostun evinin gönül olduğunu söyleyen Yunus Emre'yi referans olarak denilebilir ki sanatçının gönlünden geçenle, dilinden, elinden kısaca yaratımından çıkan her oluşumla bir başka gönle ulaşması gerekmektedir. Aşk bir dünyadır, bir dünya yaratma çabasıdır bu nedenle aşkın halleri sanatçının aşka yönelme biçimlerinde yatmaktadır. Böylece, sanatçının sevdiğine yönelmesi ölçüsünde, sanat eserine ulaşmanın da dost evine girilecektir demek yanlış olmayacaktır.

Bu anlamda, şanlıurfalı bir sanatçı olarak Münevver Özdemir'in sanatı üzerinde durulacaktır. Hüzün ve aşkın, icrasını gerçekleştiren sanatçının yaşadığı hal ile ilişkisine değinilecektir.

Kübra Ergin: Sayın Özdemir İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü'nde eğitiminiz sırasında TRT İstanbul Radyosu Yurttan Sesler Korosu'nda Ses Sanatçısı olarak sanat hayatınıza başladınız. Sanatınızla ilgili konuşmadan önce bir kadın olarak sanat yapmanın zorluğunu yaşadınız mı? Negatif anlamda bir cinsiyet ayrımcılığıyla karşılaştığınız oldu mu?

Münevver Özdemir: Öncelikle bu değerli tespitleriniz için sizi kutluyorum... Kadın olmak bu coğrafyada başlı başına zorluk fakat takdir edersiniz ki, bu ayrı ve uzun bir makale konusu... :) Kadın olmak, benim gibi Şanlıurfa yöresi ezgilerine yoğunlaşan bir sanatçı için avantaj bile oldu diyebilirim... İcrâ ettiğim gazel ve hoyratlar, daha önce yörede hep erkek sesler tarafından yorumlanmış... Şanlıurfalı bir kadın olarak, tüm ülkeye müzik yayını yapan TRT stüdyolarında belki de ilk kez, erkek egemen kültürel yapının, yöredeki erkek seslerinden dinlemeye alışık olduğu eserleri icrâ etme cesaretini gösterdim. Şanlıurfalı hemşerilerim de, binlerce yıllık Mezopotamya medeniyetinin engin hoşgörüsüyle, "bu eserleri kadınlar okuyamaz" demediler. Bilakis bu değişik durumu desteklediler şükürler olsun... Sonuç itibarıyla, ilk bakışta zorluk çıkarabilecek gibi görünen bir durum, benim sanat yaşantıma güzel ve olumlu yansıdı... Kabul ediyorum, Türk toplumunda geleneksel yapının da etkisiyle kadın sanatçılara karşı geçmişten bugüne süregelen küçük de olsa bir önyargı var ama ben bu önyargının akademik donanım, doğru ve kaynağına en yakın biçimde icrâ, üslûp ve yöresel söyleyiş özelliklerine bağlılık, toplumun etik değerlerine saygı, sanatçı duruşu gibi birtakım niteliklerle en aza indirgenebileceğine inanıyorum.

Kübra Ergin: Cinsiyetçi bir yaklaşımla dinlenmediğiniz düşüncesindeyim zaten. Siz orda tüm cinsiyetlerden sınırlarak sanatçı olarak duruyor ve eserlerinizi yorumluyorsunuz. Resim alanında da resmi siz yapmış olmanıza rağmen durursunuz ve resmin sizi var etmesine izin verirsiniz bazen. Benzer bir duruş gözlemliyorum burada. Siz duruyorsunuz

ve eser sizi okuyor gibi. Bunun dışında gözlemlediğiniz zorluklardan bahsedebilir misiniz?

Münevver Özdemir: Tespitlerini ze katılıyorum. Bu zorluklar hem erkek hem kadın sanatçılar için benzerlik gösteriyor. Şöyle ki; Ülkemizde, sanat kavramının içeriğini doldurarak, teorik ve pratik bilgilerini harmanlayıp ruhunda yoğuran, toplumun kültürel değer ve emanetlerine duyduğu saygıyla her geçen gün müzikalitesini artırarak eser icrâ ve üretimi yapmaya çalışan gerçek sanatçılar da, birtakım niteliksiz sarf malzemelerini sanat eseriymiş gibi dayatıp, ticârî kazançtan başka amacı olmayan yayın organlarında her gün defalarca dinleterek, adeta zorla halkın beynine kazıyan, doğru olanı eksik ve sıkıcı gösteren popülist ve pragmatist yaklaşımlarla toplumda kültürel erozyona yol açan kişiler de sanatçı olarak adlandırılmakta... Bu noktada gerçek sanatçıların diğer kesimden ayrı tutulup, hak ettikleri manevî değerini kendilerine verilmesi gerektiğine inanıyorum. Müziğe eğlenceyle bakılması, medyatik olmayan ve popüler kültüre tevessül etmeyen sanatçıların, görsel-işitsel medyada ve konser etkinliklerinde icrâ şansı bulamaması, bunun sonucu olarak da toplumun Türk Halk ve Türk Sanat Müziği'nden gün be gün uzaklaşması, konservatuvar ve diğer müzik okullarından mezun sanatçıların, devletin radyo, koro, müzik okulu gibi kurumlarında kadro açılmaması nedeniyle çalışma ve üretme şansı bulamaması, okullarda sanat derslerine yeterince yer verilmemesi, usta malî anonim ezgilerin yağmalanması ve... ve... diye uzatabileceğimiz birçok zorluk yaşıyoruz sanatçılar olarak.

Kübra Ergin: Sanatın bir dünya yaratmak, bir dünyaya ulaşmak olduğu düşüncesinden hareketle yorumlarınız esnasında durduğunuz yer nasıl bir yer?

Münevver Özdemir: Bir sır vereyim size, ben eser yorumlarken gözlerimi kapatıp gidiyorum bu dünyadan... Gittiğim yer, ruhumun en derinleri... Orada kendime ait bir dünyam var aşka pervane dönen... Her canın kalbindeki süveyda gibi, özüm, sevdam, benliğim saklı içinde... Ve ancak eser okurken kavuşabildiğim o dünyadan insanlığa bir nefeslik aşk sunabildiğim an, benim en mutlu anım oluyor.

Kübra Ergin: Anın huzuruna çıkarken siz de âşık oluyorsunuz. Peki, aşk ve hüznün birbirleriyle bağıntılı olarak iç içe geçmiş durumdadır. Bu hüznün icranıza bir katkısı var mı?

Münevver Özdemir: İnsan, hüznün ve aşkla yoğrulursa olgunlaşabilir ancak... Bu yüce duygularla tanışmayan, kendinde ve çevresinde ve dahî dünyada tanık olduğu acılardan

payına düşeni almayan yürek pişemez. Dolayısıyla aşkı da bilemez, anlayamaz... Hüzün ve aşk birbiriyle iç içe geçmiş duygulardır çünkü. Çiğ bir yüreğin söyleyecek sözü de yoktur, gönülleri ısıtacak özü de... Benim yüreğim de acılardan ilacını alıyor elbet... Ama Hakka giden yolda pişmenin sonu yok... Aşkın beşerîden ilahîye dönüşen ateşiyle yanmalı yürek... Koşulsuz sevmeyi bilmeli, merhametle, vicdanla, hüzünle giriftâr olmalı ki, Büyük Usta Neşet Ertaş'ın deyimiyle, kalpten kalbe gizli yollar açılınsın... Tam bu noktada susayım, Mısır'nın sözleri duygularınma tercüman olsun:

"Derman arardım derdime, derdim bana derman imiş,
Bürhân sorardım aslıma, aslım bana bürhân imiş."

KAYNAKÇA

- 1- Ahmet Burhanettin ÖZGEN, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Genel Sosyoloji ve Metodoloji Programı, Karanlığın Aydınlığı: Melankoli'nin Tarihsel, Psikanalitik, Sosyolojik ve Felsefi Boyutları Üzerine Bir Araştırma, Y. Lisans Tezi, 2006.
- 2- Akyüz, K. & Berkin, S. (2000). Fuzuli divanı. Ankara: Akça Yayınları
- 3- Barks, C. (Ed.) (2003). Mevlana aşkın kitabı (Z, Geels Çev.). İstanbul: Doğan Kitap
- 4- Cogito, Adorno: Kitle, Melankoli, Felsefe, Yky yayınları, Üç aylık düşünce dergisi, sayı: 36, 2003.
- 5- Cogito, Aşk, Yky yayınları, Üç aylık düşünce dergisi, sayı: 4, 1995.
- 6- Gölpınarlı, A. (2006). Mevlevî adap ve erkânı. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- 7- Özdenören, R. (2003). Aşkın diyalektiği. İstanbul: İz Yayıncılık
- 8- SONTAG, Susan (1998), Sanatçı: Örnek Bir Cilekes, yayına haz. Yurdanur
- 9- Salman-Müğe Gürsoy Sökmen. Metis Yayınları, İstanbul.
- 10- Üzeyir Duru, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Kübra Ergin: Kalpten kalbe açılan gizli yollar dediniz. Özellikle Şanlıurfa yöresine ait yorumlardaki hüzün bu gizli yollardan geçmiştir diyebiliriz. Siz bunu neye bağlayabilirsiniz?

Münever Özdemir: Türk Halk Müziği, bu toprakların feryâtidir... Savaşların, afetlerin, ayrılığın, yoksulluğun, sevdanın sesidir. Şanlıurfa da, bu feryâdi en iyi bilen, tanıyan binlerce yıllık hafızasıyla, geleneksel müziğimizde bir abidedir aslında... Sınır şehri olduğu için savaşlarda defalarca yıkılıp küllerinden doğmuş olması, Anadolu'nun gözyaşları gibi deli deli akan nehirlerin getirdiği her acıyı böğrüne yemesine rağmen, dünya dinlerinin merkezi olması hasebiyle manen çok güçlü bir yapıya sahip olması, tarihinde bilim ve sanatta dünyaya öncülük eden uygarlıkların bulunması, rızıkına kani olan, gerdüna minnet eylemez diyebilen vakarıyla her daim dik durması, yöresel genetik özellik olarak da tanımlayabileceğimiz müziğe yatkınlığıyla duygularını sazi ve âvâzıyla gökkubbeye ulaştırabilmesi gibi nitelikleriyle Şanlıurfa tam bir kültür hazinesidir. Bize düşen, bu büyüklü kentlin eşsiz müziğine sahip çıkmak ve korumaktır. Bu bereketli toprağın tanelerinden biri olarak, özümde işlemiş aşkı ve hüznü gönlümde taşıyor, sesimde muhafaza etmeye çalışıyorum elden geldiğince... Ve halkımızın da en az sanatçılar kadar kültürel emanetlere karşı hassasiyet göstermelerini diliyorum...

Kübra Ergin: Sizin ve sanatınızın arasındaki birleşiklik beni etkileyen en önemli unsurlardan doğrusu. Gözümü kapatıp eserimi icra ederken durduğum yer aşkın yeri demiştiniz. Siz orada bu kadar samimiyetle dururken dinleyenleri de yanınızda götürmemeniz imkânsız görünüyor. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ediyorum.

Münever Özdemir: Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum, bu güzel röportaj için sonsuz teşekkürler ediyorum Kübra Hanım.

Alman Dili ve Eğitimi Ana Bilim Dalı Y. Lisans Tezi, Elif Şafak "Aşk" ve Feridun Zaimoğlu "Liebesbrand" Adlı Eserlerinde "Aşk" ve "Hüzün" İmgelerinin Diyalektik Çözümlemesi. 1993, Adana.

FAYDALANILAN İNTERNET SİTE ADRESLERİ

- http://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eems-i_Tebrizi 26.12.2011
(<http://www.yunusemre.gov.tr/index.php/yunus-emre/dusunce-dunyasi/521-bir-goenule-girmek>)
<http://gizliliimler.tr.gg/Mecazi-A%26%23351%3Bk-h-tan-Hakiki-A%26%23351%3Bk-h-a.htm>
<http://www.karakalem.net/?article=241>
http://www.felsefe.gen.tr/sanat_felsefesi/yaratma_yaratim_olarak_sanat_nedir.asp

▲ Balıklı göllerden Halil őr-Rahman Gölü

Balıklı Göllerin Tarihçesi

Selahattin E. GÜLER
Yerel Tarih Araştırmacısı

Urfa'daki balıklı göller, şehir merkezinde bulunan kalenin hemen önünde yer alır. Kanallarla birbirine bağlanan iki büyük havuzdan biri kaleye daha yakın olan Aynzeliha, diğeri ise Halilürrahman Gölü olarak tanınmıştır. Havuz şeklindeki bu göller gerçekte birer akarsudur ve doğudaki üstü kapalı bir kanalla şehri dolaşarak batısındaki bahçeleri sular ve Suriye topraklarına karışır.

Göllerin kaynakları karstik kökenli su kaynakları grubunda yer alır. Bu kaynaklar kalenin de yer aldığı Eosen dönem (yani günümüzden yaklaşık 50 milyon yıl önce) kalkerlerinden oluşmuşlardır. Zaman içerisinde kaynakların etrafı çevrilerek havuz şekline getirilmiştir.

6. yüzyıla kadar kış mevsiminde civardaki derelerden toplanan sular, Halepli Bahçesi'nden geçerek balıklı göllere dökülüyordu. 525 yılındaki büyük bir su baskınında, hem Halepli Bahçesi'ndeki köşk, hamam ve diğer binalar, hem de göllerin civarındaki diğer binalar yerle bir olmuş ve şehri basan sular binlerce insanın ölmesine sebep olmuştu. O zamanki adı Edessa olan Urfa'nın başına gelen felakete çok üzülen Bizans imparatoru I. Justinianos, 527 yılında tahta çıkınca İstanbul'dan Urfa'ya birçok mühendis, uzman ve yüklü miktarda para gönderdi. Mühendisler ve uzmanlar, işçilerin yardımıyla önce günümüze ulaşan bir taşkın önleme duvarı yaptılar. Daha sonra derelerden toplanıp gelen suların akış yönünü şehrin etrafına yönlendiren büyük bir

dere kazdılar. Halepli Bahçesi suların taşkınlarından kurtarıldı.

Karakoyun Deresi adını verdiğimiz bu dere, şehrin batısından başlayarak kuzey ve doğudan şehri dolaşır. O dönemdeki Urfa halkı, efendilerinin bu büyük iyiliğinden dolayı ona teşekkür etmek amacıyla uzun bir zaman şehri imparatorun adıyla birlikte "Justinianopolis" (Jüstinyen Şehri) olarak çağırdılar.

Halilürrahman Gölü, 150 m. uzunluğunda ve 30 m. genişliğindedir. Aynzeliha Gölü, ise 50 m. uzunluğunda ve 30 m. genişliğindedir. 1940-1970 yılları arasında bu gölde yüzmeye yarışmaları ve su sporları yapılırdı.

Göllerin bulunduğu yer, şehir gelen yerli ve yabancı turistlerin mutlaka uğradıkları şehrin en gözde yeridir. Halilürrahman Gölü'nün kuzeyinde Rızvaniye Camii ve Medresesi, güneybatı köşesinde ise Halilürrahman Camii ve Medresesi yer almaktadır.

Balıklı göllerin tarihçesine popüler özellikleriyle başlamak istiyoruz. Bu da göllerin Hz. İbrahim ile ilişkisidir. Balıklı göllerin civarındaki Makam-ı İbrahim (İbrahim peygamberin doğduğuna inanılan mağara) Mevlid-i Halil Camii ve kaledeki sütunlar geleneksel olarak Hz. İbrahim'le ilişkilendirilir.

Şehirde anlatılan efsaneye göre, Hz. İbrahim Makam-ı İbrahim'deki mağarada doğmuş ve orada ailesi tarafından bir süre Nemrut'un zulmünden saklanmıştır. Hz. İbrahim büyüyünce bu şehirdeki putperestliğe karşı savaşmış ve

tapınaktaki putları parçalamıştır. Bunun üzerine Nemrut onu yargılayıp ateşe atma cezası vermiştir. Hz. İbrahim, halk tarafından "mancınık" denen, kaledeki sütunların arasından ateşe atılmıştır. Allah'ın emriyle ateş Hz. İbrahim'i yakmayıp serin ve selamet olmuştur. Efsaneye göre, Hz. İbrahim'in içine atıldığı ateş çukuru havuzlu bir bahçeye, yanan odunlar da balığa dönüşmüştür. Hz. İbrahim'in arkasından, ona inanan ve âşık olan Nemrut'un kızı Zeliha da kendini ateşe atmış ve onun düştüğü yerde de Aynzeliha Gölü oluşmuştur.

Bu inanca dayanarak balıklı göllere ve civarına büyük saygı gösterilir. Göllerdeki balıklar kutsal kabul edilerek, yakalanmaz, yenilmez ve onlara zarar verilmmez. Balıkları tutan ve zarar verenlerle ilgili olarak efsanevi hikâyeler anlatılır. Balıkları yakalayanların çarpıldığı, deli oldukları ve yağda kızartırken balıkların gözlerine sıçrayarak nasıl kör oldukları anlatılır.

Tarihi kaynaklara göre ise, balıklı göllerin kutsallığıyla ilgili inanışlar, antik dönemden başlar. Bu dönemde göllerin ve balıkların Hz. İbrahim'le bir ilişkisine rastlanmaz. Zira bu dönemdeki gösterilen kutsallık ve saygının sebebi Bereket Tanrıçası Atargatis idi.

Şimdi gelin Atargatis'i tanıyalım: İnancı ve etkileri Yunan ve Romalılara kadar yayılmış olan Antik Suriye tanrıçası ve aynı zamanda tarihteki ilk deniz kızıdır. Atargatis bereket ve üretkenlik tanrıçasıydı; ayrıca su inancıyla da ilgiliydi. Efsaneye göre çok güzel bir kız

Balıkli göllerden Aynzeliha Gölü

olan Atargatis bir çobanla ilişkiye girer ve bir çocuk doğurur. Evlilik dışı ilişki dolayısıyla mahalle baskısına dayanamaz ve kendisini denize atar. Ama deniz bu kadar güzel bir kızı yok etmek istemez ve bir balıkla insan karışımı olan tanrıça doğmuş olur. Simgesi yarı balık yarı kadındır. Balık, üretkenliği simgelerken su ise yaşamı simgelemektedir. Süryaniler ona (Tar'atha) derlerdi.

Başta Hierapolis (Kuzey Suriye'de Menbic) olmak üzere Urfa civarında yer alan birçok merkezde kutsal göller/havuzlar ve buradaki sularla yaşayan kutsal balıklar, tanrıça adına yapılmış olan tapınakların adeta ayrılmaz birer parçası olmuştur. Bu göllerdeki balıklar kutsal sayılırdı (yenmezdi, avlanılmazdı) ve hatta bazıları müthiş mücevherlerle süslendirilmişlerdi. Balıkları inançlarından dolayı yemek ve onlara dokunmak yasaktı. Fakat özel günler geldiğinde papazlar ayinlerinin bir parçası olarak yerlerdi. Ek olarak tanrıçanın verdiği nimet olan üretkenliklerine bir teşekkür olarak erkekler hadım edilirdi. Müzikler söylenir danslar edilirdi.

Tanrıça Atargatis'e tapınan Urfalılar da komşuları olan diğer putperestler gibi tanrıça anısına inşa ettikleri tapınağı balıklı göllerin yakınında kurmuşlar ve tanrıçanın suda yıkanmasıyla oluştuklarına inandıkları balıklar beslemişlerdir. Balıklı göllerden suya atlayan Atargatis'in Urfa'nın yakınındaki günümüzde Ayn el-Arus denilen bir başka

su kaynağına çıktığına inanılırdı.

O dönemin Urfa'sında ve Suriye'de Tar'atha'ya inanan erkekler ona olan saygılarından dolayı kendilerini hadım ederlerdi. III. yüzyılın ortalarında Kral Abgar Hıristiyanlığı kabul ettikten

Şanlıurfa Müzesi'nde sergilenen Tanrıça Atargatis rölyefi

sonra bu geleneği yasaklamış ve kendisini hadım edenin elinin kesileceğini emretmişti.

Urfa ve Soğmatar'da bulunmuş yazıtlardan anladığımız kadarıyla Tar'atha inancı bölgemizde o kadar benimsenmişti ki, insanlar tanrıçanın isminden esinlenerek Abd'ata, Bar'ata, Ma'ta, Matra'ta ve Şalma'ta gibi isimler kullanmaya başlamışlardı.

Atargatis inancıyla ilgili olarak, kutsal havuzlar/göller ve balıklar içeren tapınaklara Suriye ve Kuzey Mezopotamya bölgesinin eski yerleşim yerlerinde

de rastlanmıştır. Hierapolis'ten başka Delos'ta, Askalon'da, Antakya yakınındaki Dafne gibi bazı inanç merkezlerinde görmek mümkündür.

Urfa'daki göllerin yakınındaki Atargatis Tapınağı günümüze ulaşmamıştır, ancak o civarda yapılmış bazı kazılarda veya yol açma çalışmalarında bu eski tapınağa ait sunaklar ve denizkızı heykelleri ortaya çıkmıştır.

Günümüzden 2300 yıl önce göller ve balıklar Bereket Tanrıçası Atargatis'e adanmış olsa da, aradan geçen zaman içinde bu tanrıça ve ona olan inanç unutulmuş gitmiş; bugün sadece Hz. İbrahim'le olan ilişkisiyle yaşayıp Halilürrahman ve Aynzeliha gölleri olarak gündemde durmakta ve durmaya da devam edecektir.

Bir Diğer Tanrıça Atargatis rölyefi

REFERANSLAR

- Gündüz, Şinasi, Anadolu'da Paganizm. Antik Dönemde Harran ve Urfa, Ankara 2005.
- Güzel, Abdülkadir, "Tarihöncesi Bir Yerleşme Olan Şanlıurfa'nın Kuruluşuna Etki Eden Coğrafi Faktörler", Marmara Coğrafya Dergisi, Sayı: 19, Ocak 2009: 108-129.
- Drijvers, H.J.W. Cults and Beliefs at Edessa. Études préliminaires aux religions orientales dans l'Empire Romain, Leiden 1980.
- <http://www.uludagsozluk.com/k/atargatis/>
- Kuzgun, Şaban, İslam Kaynaklarına Göre Hz. İbrahim ve Hanıflık, Ankara 1985.
- Segal, J.B., "Some Syriac Inscriptions of the 2nd-3rd Century A.D." BSOAS, Vol. 16, No. 1 (1954): 13-36
- -----, Edessa: The Blessed City, Oxford 1970.
- Smith, W.R., Religion of the Semites, New York 1889.
- Şahinalp, M.Sait, "Şanlıurfa Şehri'nin Kuruluşuna Etki Eden Etmeler", Coğrafi Bilimler Dergisi, 2006, 4 (1): 105-127.

Urfa'ya Veda...

Urfa, muazzez vatanımın latif köşesi.
Sendedir şu cihamın, hem hüznü hem neşesi

Zürek yakar türkün, hoyratın, gazelin senin,
Dile destan ceplamın, atın, güzelin senin.

Sensin nebiler, veliler, cömertler yatağı,
Sensin kahramanlar, yiğitler, mertler otağı.

Vatan uğruna sendin geçen, candan ve serden,
Cevekkül ve sabır, miras sana Peygamber'den.

Bilmem, insanı sende nedir cezbeden esrar,
Bezminde bir bulunan, yüz yıl geçse hatırlar.

Sokaklarında yer yer takılıp kalmış zaman,
Sanki Mabi çıkacak, her an köşe başından.

Duvarlar dile gelir eski hanelerinde,
Muhabbet taşına simmistir "sıra geceleri"nde.

Zükselince hoyratlar, pervasız, gürül gürül,
Zaman dursun da, gece bitmesin ister gönül.

Bir daha sevdim, bu toprağı, bu dili sende,
Câc ettim yâdına, şu geçen üç yılı sende.

Ne mümkün seni tasvir, yaşayan bilir ancak,
Selâm sana Urfam, selâm benden kucak kucak.

Meftun Dalli
Şanlıurfa / 1998

Urfalı Bestekârlar: 20, AHMET ÖZHAN

Abdullah BALAK
Halk Kültürü Araştırmacısı
Bestekar-Söz Yazarı

Ahmet Özhan, 26 Ağustos 1950 tarihinde, babasının polis olarak görev yaptığı Şanlıurfa'da doğmuştur. Esas soyadı Katıgöz'dür. Babasının memuriyeti sebebiyle ilk ve orta tahsilini çeşitli il ve ilçelerde yapmıştır.

1960'lı yılların sonlarında İstanbul Belediye Konservatuarı ve Üsküdar Müzik Cemiyeti'nde müzik eğitimini tamamlamıştır. Müzik eğitimini sürdürürken, bir yandan da sahne ve plak çalışmaları yapmaya başlamıştır.

İlk profesyonel sahne deneyimi 1968 yılında Bebek Belediye Gazinosu'ndadır. 1970'li yıllarda Bebek Belediye Gazinosu'nda Emel Sayın'ın alt kadrosunda sahneye çıktığı sıralarda, Gazinocular Kralı Fahrettin Aslan kendisini keşfeder ve 17-18 yaşlarındayken Maksim'de assolist olur.

1970'li ve 1980'li yılların popüler Türk Müziği yorumcusu olarak tanınmıştır.

1973 senesinde, başrolünü Hale Soygazi ve Aytaç Arman'la paylaştığı ilk filmi olan "Çocuğumu İstiyorum"da oyunculuk deneyi-

minin arkasından dört filmde daha rol almıştır.

Sahne ve plak çalışmalarıyla devam ettirdiği müzik hayatını 1981-1991 yılları arasında İstanbul Radyosu'nda ses sanatçısı olarak sürdürmüştür; 1991'de kurulan "Kültür Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu"nun kuruluşunda yer almış ve 2015 yılına kadar genel sanat yönetmenliğini yürütmüştür.

Topluluk çalışmalarını Konya Mevlana Anma Törenleri'nin yanı sıra, İstanbul Festivali gibi etkinliklerde verdiği klasik ve tasavvuf müziği konserleriyle sürdürmektedir.

1980 yılından beri iştirak ettiği Konya Mevlana Anma Törenleri, 1984'den beri yer aldığı İstanbul Festivali ile Güldeste isimli klasik ve tasavvuf müziği konserleriyle ve Tokyo'dan San Francisco'ya kadar pek çok yurt dışı ve yurt içi konserleri ile müzik birikimlerini sanat severlere sunmuştur.

1985 de Singapur'da yapılan "Asya Müzik Festivali"nde ülkemizi temsil etmiştir.

1998 yılında Devlet Sanatçısı unvanını almıştır.

Sanat hayatı boyunca birçok ödül kazanmış, yurt içinde yüzlerce konsere ve çeşitli ülkelerde festivallere katılmış ve beş kitada konserler vermiştir.

7 Nisan 2013 tarihinde Ahmet Özhan'a "Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi" tarafından, Çanakkale Konservatuarı'nın önerisi ile "fahri doktora" unvanı verilmiştir.

Hale Soygazi, Hatice Özhan ve Filiz Akbulut ile olmak üzere üç evlilik yapmıştır. Özgül ve Özcan isimlerinde biri kız, diğeri erkek iki çocuğu vardır.

Klasik ve tasavvuf müziği alanındaki en iyi solistler arasında yer alan Özhan, Türk Tasavvuf Musikisi alanında bir çok çalışmaya imza atmıştır.

Hacı Arif Bey, Aliş, Hafız Yusuf Efendi gibi müzikal belgesel filmlerde rol alan sanatçı; özel bir televizyon kanalında dört yıl süreyle "Şarkılar Seni Söyler" isimli bir müzik programının yönetmenliğini, sunuculuğunu ve solistliğini yapmıştır.

Genel Sanat Yönetmeni ve solisti olduğu toplulukla "Âteş-i Aşk" isimli beş CD'lik tasav-

vuf müziği albümü, padişah bestekârların eserlerinden oluşan bir CD ve "İlâhiyat-ı Kenân" isimli bir tasavvuf müziği albümü yapmıştır.

Sinema filmleri, TV dizileri ve konserlerinin yanı sıra; radyolarda ve çeşitli televizyon kanallarında yorumcu, programcı ve yönetmen olarak görevler almıştır. Çok sayıda 45'lik plak, longplay, kaset, CD çalışmaları bulunmaktadır.

Albümleri: 2013-Son Nebi, 2012-İtri, 2007-Yüzyılın Şarkıları, 2006-Meşk, 2005-Mevlana'nın Dilinden, 2005-Hüzünlü Gurbet, 2003-Rüya, 2003-Nostalji, 1999-Güldeste 3, 1998- Güldeste 2, 1988-Gel, 1987-Hoş geldin, 1985-Ömrümün Baharı, 1984-Hüzün, 1981- Güneşin Battığı Yerde, 1978-Geceler Gariplerindir, 1977-Bir Tanem, 1976-Ahmet Özhan 76, 1975- Günümüzün Sevilen Şarkıları ile Ahmet Özhan, 1974- Ahmet Özhan

Filmleri: 1973-Çocuğumu İstiyorum, 1975-Bak Yeşil Yeşil, 1975-Küçük Bey, 1978-Çaresiz, 1982-Hacı Arif Bey, 1984-Aliş ile Zeynep, 1987-Gönülden Gönüle, 1987-Hafız Yusuf Efendi, 2006-Sözün Bittiği Yer

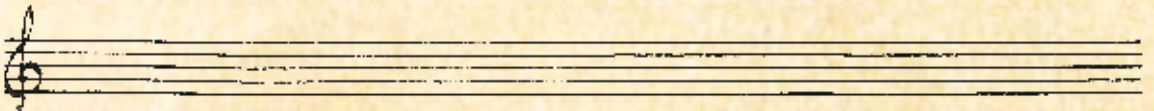
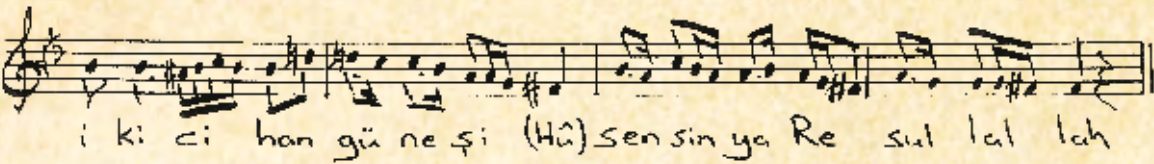
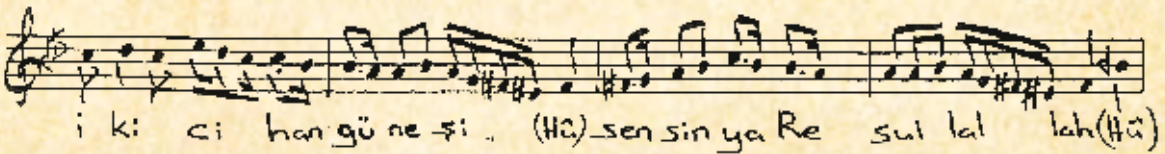
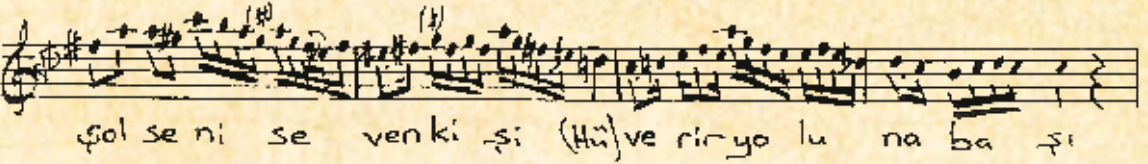
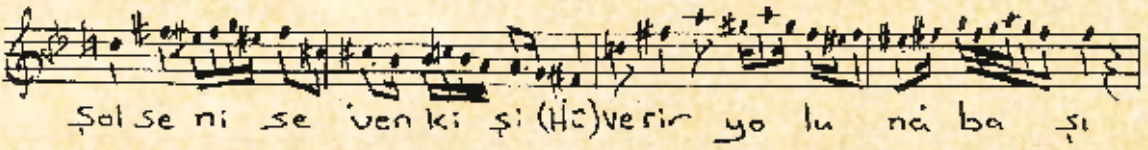
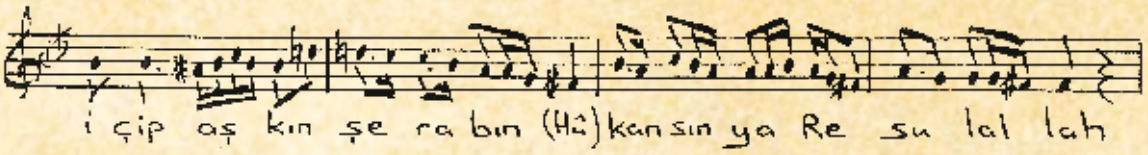
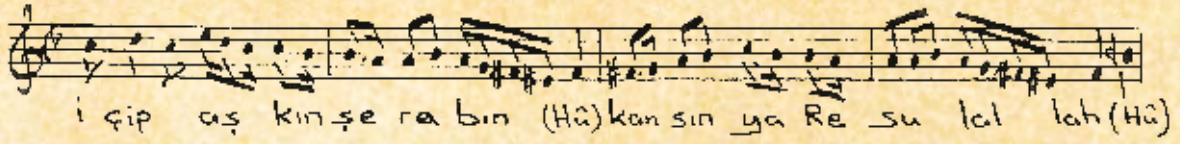
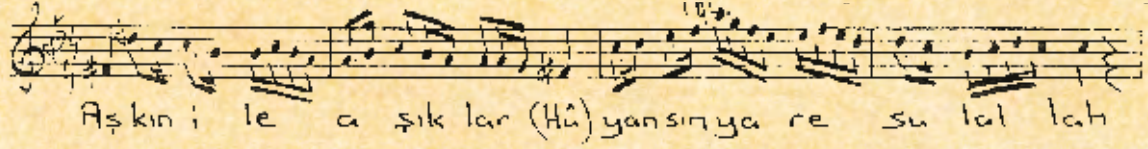

KAYNAKLAR

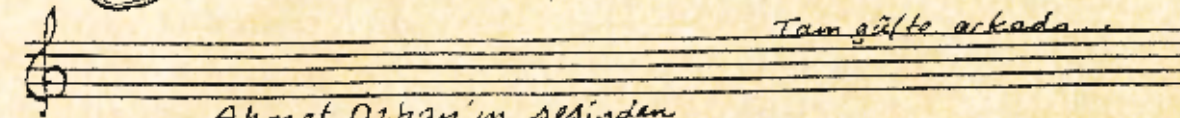
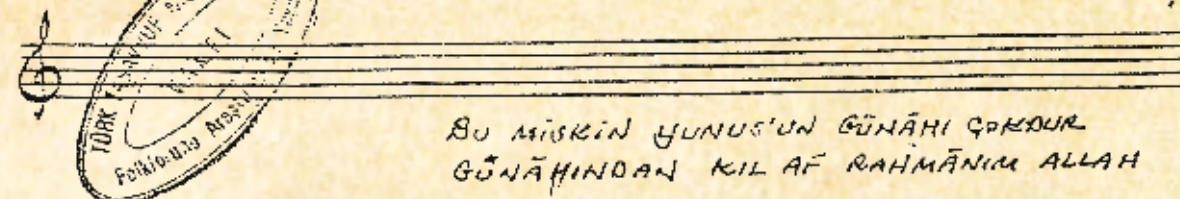
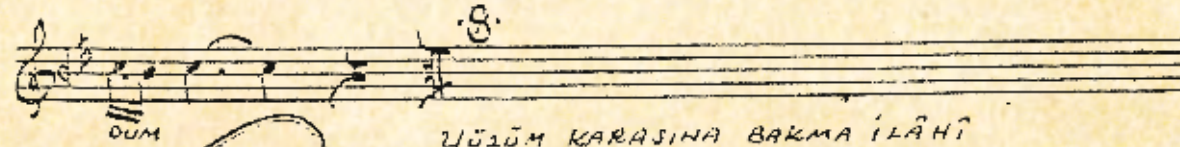
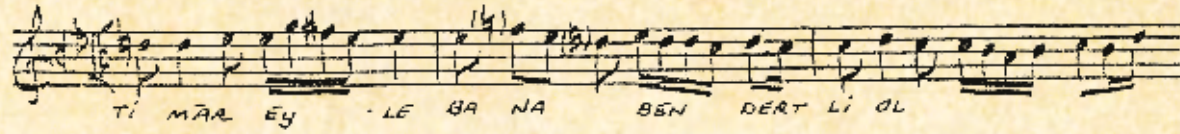
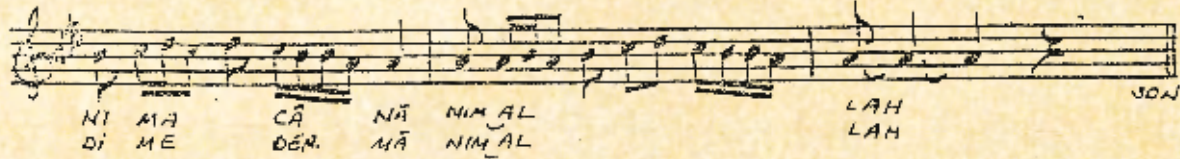
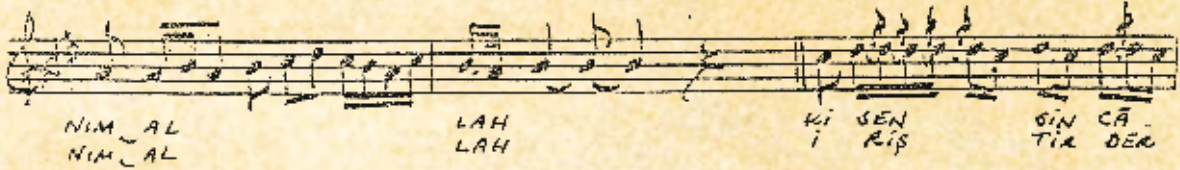
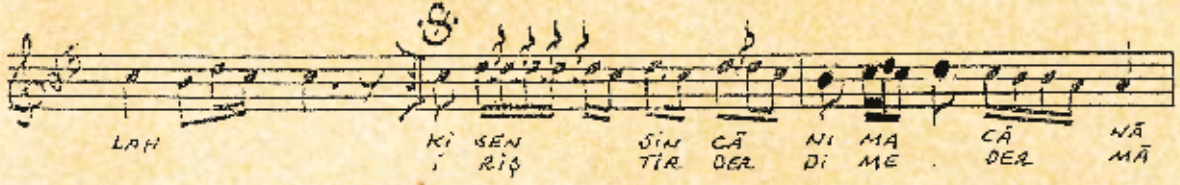
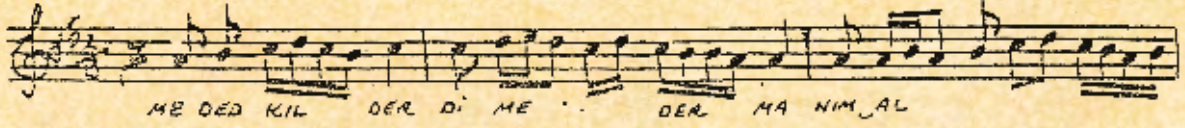
<http://www.ahmetozhan.com.tr/page.html>
<http://www.ittmt.org/ittmt/category/emekli-ettiklerimiz/>
<http://www.biyografi.info/kisi/ahmet-ozhan>

https://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_%C3%96zhan
<http://isabetorganizasyon.org/BookingDetay/69/Ahmet-Ozhan>

Bestenigar İlahi

Sâba İlahi

Ahmet Özhan'ın sesinden
uzaklam-10.7.1993

Eviç İlahi

İ MÂ Nİ Mİ AL LAH DAN KAD RI YÜ CE
A HI RE TE VA RİN CA HAY RI SER RI

MEV LÂ DAN A YIL MA SIN İS LÂ M DAN
GÖ RÜN CE KA DE RİM Dİ DE YİN CE

LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH MU HAM MED RE
" " " " " " " "

SÜ LUL LAH İL HÂ MI ME LEK LER DEN
" " " Ö LÜ M GE LE ÇEK BA SA

BE YÂ Nİ Â YET LER DEN Ö GÜ DÜ NE
HA RÂ M KAT MA HİÇ A SA MU HİB Bİ HAK

Bİ LER DEN LÂ İ LÂ HE İL LAL LAH
LA YA SA " " " " " "

MU HAM MED RE SÜ LUL LAH
" " " " " "

Ahmed Özhan'ın kendi sesinden
yazdım 13.4.1993

Ömer Koral

Hicaz İlahi

Dertli ne ağlayıp gezersin burda
Yunus senin gözün içinde çok hal var
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür
Önünde uğrayıp geçecek yol var
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür
Nice dertli kondu gece günden durma
Mevla'ya yalvar Al lah Al lah
Nice dertli kondu gece günden durma
Mevla'ya yalvar Al lah Al lah
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Dertli ne ağlayıp gezersin burda
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür
Nice dertli kondu göçtü buradan
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Daim Hakk'ın cemalini dile dur
Zikr ile Mevla'yı dilden ana dur
Kahrı kime ise lûtfu onadır
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Bu dert benim mu'nisimdir yârimdir
Arşa çıkan benim ah ü zarımdır
Seni ağlatan lûtf ıssı Kerimdir
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Sevdayı salma şu garip başına
Akıtır gözünden kanlı yaşını
Kerimdir onarır kulun işini
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Yunus senin gözlerinde çok hal var
Önünde uğrayıp geçecek yol var
Gece gündüz durma Mevla'ya yalvar
Ağlatırsa Mevla'm yine güldürür

Hicaz İlahi

MAR SA DI A ŞIK LA RIN HİK ME Tİ ÜÇ
FÂ Nİ VÜ CUD DAN GE ÇEN VÂH 'DET E Vİ
MEŞ HE Dİ CÂ Nİ GÖ REN Â LI A BÂ

DÂN_O LUR MAT LA BI DER VIS LE RIN
NE GÖ ÇEN MÂ RI FET Â BİN_I ÇEN
YA İ REN ZEÜ KI TE VEL LÂ SÜ REN

MES LE KI İ MÂN_O LUR MÂN_O LUR
DÂ İ MA ZÜK RÂN_O LUR RÂN_O LUR
KAN BER İ SUL TÂN_O LUR TÂN_O LUR

MÂ RI TE TE ÂR_I DEN GÜL SE Nİ Nİ
Â DE Mİ BİL Â DE Mİ NEF HA İ HAK
NÜ RI HA KI KAT_E GER HÂ Sİ ME İT

HÂR_I DEN MÜR Sİ Dİ İN MÂR_I DEN
DIR DE Mİ BİL ME ÇEN Â DEM DE Mİ
SE E SER KÂ Fİ RE KİL SA NA ZAR

TÂ İP İ MER VÂN_O LUR VÂN_O LUR
MAT LU BU SEY TÂN_O LUR TÂN_O LUR
MAZ HA RI İ MÂN_O LUR MÂN_O LUR

HU MEV LÂM HU MEV LÂM HU MEV LÂM

HU MEV LÂM BAŞA..

4.6.1991 gecesi bestelediği bu ilâhîyi
Ahmet Özhan'ın sesinden kaydetti.
7.6.1991

İsmail Koca

19. YY. sonlarında Urfa'da bir iplik eğirme (bükme) atölyesi

Şanlıurfa'da Çulhacılık (Cülheçilîh) ve Günümüzdeki Durumu

Arş. Gör. Semra KILIÇ
Harran Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Fakültesi,
Geleneksel El Sanatları Bölümü

Doç. Dr. N. Rengin OYMAN
Süleyman Demirel Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Fakültesi,
Geleneksel EL Sanatları Bölümü

Şanlıurfa insanlık tarihinin ilk yerleşim yeri olan, üç semavi dinin yeşermesine ev sahipliği yapmış, birçok uygarlık ve değerler üretmiş, ürettiği bu değerleri kendisine saklayıp bütün insanlıkla paylaşan, tarımın ilk yapıldığı, ilk üniversitenin kurulduğu, tarihte "Bereketli Hilal" olarak isimlendirilen ve topraklarından adeta fişkırmakta olan bereketiyle her bireye asırlarca yetecek değer ve zenginlikleri olan kadim bir şehirdir.

El sanatları, bireylerin bilgi ve becerenine dayanan, özellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı, elle ve basit araçlarla yapılan ve toplum kültürünü, gelenek ve göreneklerini taşıyan ayrıca üretimini yapan bireylerin duygu ve düşünce ve becerisini yansıtan, gelir getirici üretime yönelik ürünlerdir. Maddi kültürümüzün en güzel örnekleri olan el sanatları, Türk halk kültürünü tanımlaması ve bu kültürü çeşitliliği ve sanat değeri ile geçmişten geleceğe taşıması özellikleri ile dünya el sanatları içinde seçkin bir yere sahiptir.

19. YY.'da Urfa evinde yünden bükülen bu iplikler; doku mallarda kullanılmak üzere Cülha tezgahlarına gönderiliyordu

Şanlıurfa, el sanatları konusunda çok zengin yapıya sahiptir. Abacılık, keçecilik, bakırcılık, halı-kilim dokumacılığı, çulhacılık (cülheçilîh), çulculuk, ipek işlemeciliği, kürkçülük, taşçılık, oymacılık gibi el sanatları yapılmaktadır.

Yün ipliği, pamuk ipliği ve floşun kamçılı tezgâhın tek ayakla çalışan çeşidi olan "cakarlı" ve 2-4 ayakla çalışan çeşidi olan "çekmeli" tezgâhlarda dokunarak "Yamşah" (Neçek- Çefiye) ve "Puşu" gibi başörtüsü, "Ehram" ve "Fita" gibi kadın boy örtüsü haline getirilmesi sanatına Urfa'da "Cülheçilîh" yani bez dokumacılığı denilmektedir (C.-S. Kürkçüoğlu s: 55, 2011).

1650 yıllarında Urfa'yı ziyaret eden Evliya Çelebi, Urfa'da pamuk ipliğinden kapı gibi sağlam bez dokunduğunu, bunun Musul bezinden daha güzel ve temiz olduğunu söylemektedir. 1883 tarihli Halep Vilâyet Salnâmesi'nde Urfa'da 221 adet kumaş tezgâhının varlığından söz edilmiş olması dokumacılığın bu ilde çok önemli bir sektör olduğunu vurgulamaktadır. (<http://www.sanlıurfa.bel.tr/detay.asp?u=565&f=6&b=%7Cel-sanatlari.html> 28 Ekim 2014)

Çulha Ustası Mehmet Karataş GESEM atölyesinde çalışırken

Çulhacılık günümüzde: Hacı Elagöz, Hüseyin Acı, Hacı Ramazan Çatkin, Mahmut Karataş ve Emin Tek adlarındaki ustalar tarafından sürdürülmektedir. Bu sanatın, adları bilinen ve bugün hayatta olmayan başlıca ustaları ise şunlardır: Eyyüb Narnur, İstanbullu Mahmut (aslen Urfa'lı olup lakabı İstanbullu'dur.), Hacı Abdullah Kırıkçı, Muhide T, Bayraktar, Yusuf Kaplan, Abdullah Tek, Ramazan Topal, Emin Çiftçi, Hacı İbrahim Cömert, Şih Müslüm Kırmızı, Müslüm Demirel ve Hacı Sinan (M. Karadaş, Çulha ustası, sözlü görüşme 27 Eylül 2014).

1. ŞANLIURFA'DA ÇULHACILIĞIN GEÇMİŞİ

Ağaçtan yapılan, el ve ayak yardımıyla hareket ettirilen çulha tezgâhlarına "kamçılı tezgâh" denmektedir. Bu tezgâhın tek ayakla çalışan "cakarlı" ve 2-4 ayakla çalışan "çekme-

li" olmak üzere iki türü vardır. Tek ayaklı cacarlı tezgâhlarda puşu, iki ayaklı çekmeli tezgâhlarda ince düz yamşahlar, ayaklı çekmeli tezgâhlarda da "Dügür" (kalın) yamşahlar dokunmaktadır (C.- S. Kürkçüoğlu s: 55, 2011).

Çulha Ustası Mehmet Karataş GESEM atölyesinde çalışırken

Yörede "Cülheçilîh" adı verilen ilkel tezgâhlarda, pamuklu yünlü ve ipek ipliklerin atkıda ve çözüde birlikte kullanılmasıyla meydana getirilen çoğunlukla bezayağı tekniğinde dokunan dokumalara "Cülhe", dokuma işi ile uğraşan dokuyuculara da "Cülheçi" denilmektedir (F. Akpınarlı, s: 20, 1996).

Çulha tezgâhlarının kamçılı olmayan, yani mekiği el ile atılan çeşitlerinde "Aba" (kadın ve erkek boy örtüsü) ve "Çaput Çul" (kilim) dokunmaktadır.

Çulhacılık Şanlıurfa ilinde diğer el sanatları türlerine göre daha gelişmiştir. Eskiden hammaddelerin mamul hale gelinceye kadar bütün işlemleri el ile yapılmakta idi. Ancak günümüzde bazı işlemlerin el ile yürütülmediği fabrikasyon olarak yapılan gereçlerin tercih edildiği yapılan yöresel incelemelerden ve gözlemlerden anlaşılmıştır (F. Akpınarlı, s: 20, 1996).

Urfa'da içinde çulhacıların yer aldığı bir çarşı yoktur. Çulhacılık sanatı eskiden şehir surlarının kuzey dışarısındaki Kamberiye Mahallesi'ndeki evlerde ve bu evlerden sokağa açılan atölyelerde sürdürülüyordu. 30-40 yıl öncesine kadar Kamberiye Mahallesi'nde yüze yakın kamçılı tezgâhta icra edilen Yamşah ve Neçek dokumacılığı (Cülheçilîh) son zamanlarda önemini yitirmiş, tezgâh sayısı 5-6'ya düşmüştür. Hekimedede Mahallesi'nde "Kumaşhane" denilen evde, ona yakın tezgâhta yüz yıldan beri çulhacılık yapılmaktaydı. Ancak son yıllarda bu sanata olan ilginin azalması neticesinde bu tarihi imalathanedeki tezgâhlar 1991 yılında dağıtılmış, imalathane konuta dönüştürülmüştür (C.-S. Kürkçüoğlu s: 55, 2011).

2. ÇULHA TEZGÂHININ PARÇALARI

2.1. Mekiğe Kuvvet (Hız) Vererek Dokumayı Sağlayan Parçalar

Ayakçalık: Ayakla çalıştırılarak mekiği hareketlendirip tezgâhın yaptığı işe göre tek, çift veya dört adet olur.

Alt Takarlık: Dört parçadan olup ayakçalık arasında bulunur.

Üst Takarlık: Altı parça halinde ağaçtan yapılmıştır. Ayakçılığı kaldırıp indirme işlemine yardımcı olur.

Ayakçalık İpi: Altı parça olup kendirdendir. Ayakçılığı kaldırıp indirme işlemine yardımcı olur.

Uzatma: Altı parça olup üzerine ayakçalık ipi biner.

Orta ip: Üç parça halindedir.

Sıçan- Pisik- Kayış: Her üçüne orta ip bağlanır.

Defe: İçerisinde tarak ve ceplik bulunur.

Kücü: İptendir ve kücü ile beraber sekiz parça oklava denilen ağaç çubuklar vardır.

Terlik: İpliğin sarıllı olduğu parça olup cepliğe bağlanarak dokumayı sağlar (C.-S. Kürkçüoğlu s: 55, 2011).

2.2. Çözgüye Kuvvet Veren Parçalar

İpek ağacı: İpek iplerin sarılmasında kullanılır.

Çehiş: Yukarıda bulunur.

Halaka: Çehişin üzerinde bulunur.

Tekerlek: Halakaya bağlı olup halakaya kuvvet verirler.

Kazık: Çehişe bağlı dört parçadır.

Orta Direk: Dört parça olup kazığa bağlıdır.

Sermil: Dokunan kumaşın sarıldığı ağaç olup orta direğe bağlıdır.

Mandal ve Dışlık: Birbirine bağlı olan bu iki parça ayrıca sermil ile birlikte orta direğe bağlıdır (C.-S. Kürkçüoğlu s: 56, 2011).

3. KAMÇILI ÇULHA TEZGÂHLARINDA DOKUNAN ÜRÜNLER

Çulha tezgâhlarında; Neçek, Yamşah (Hışvalı, Şakkalı, Kuru Hafız, Ahmediye, Dümbüllü, Sarı Ağabağı), Vala, Puşu, Ehram, Fita, İzar-Kahke bezi dokunmaktadır. Cülhacılık nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Çulha çeşitleri emeğin güzellikle kaynaşmasını gözler önüne sermektedir. (M. Karadaş, Çulha ustası, sözlü görüşme 27 Eylül 2014).

3.1. Yamşah (Yamşak-Neçek-Çefiye)

Genelde kadınlar tarafından başörtüsü olarak kullanılan "yamşah", son yıllarda erkekler tarafından da kullanılmakta-

dır. Pamuk ipliği ve sarı, yeşil renklerde floş ipliğinden dokunmaktadır. Floş; birinci kalite elyafılı pamuktan yapılmış, parlak, ipek görünümünde bir ipliktir. Bursa'dan beyaz olarak getirtilip Urfa'da sarı, kahve veya yeşil renge boyanmaktadır (M. Karadaş, Çulha ustası, sözlü görüşme 27 Eylül 2014).

Yamşah, dokuma süreci içinde 12-13 aşamadan geçer. Bobin haline getirilen iplik kelep yapılıdır. Kelepler bakır kazanlarda kaynar suya katılan boya ile boyanır, güneşte kurutulduktan sonra el dolabında açılarak uzatılarak yumak haline getirilir. Sonra çözgü çözülür, ipler uzatılır. 250 cm. olan her bir çözgü kücüye çekildikten sonra dokumaya başlanılır. Çözgü iplerinin tezgâha bağlanması uzun yaz günlerinde bir hafta zaman alır. Tezgâha bağlanmış çözgüde 1400 beyaz pamuk iplik, 400 parlak sarı floş iplik olmak üzere 1800 tane çözgü ipi bulunmaktadır (M. Karadaş, kursiyer, 3 Kasım 2014, sözlü görüşme).

3.1.1. Başlıca Yamşah Çeşitleri

Hışvalı

Ortası nakışlı, çevresi karelidir. Küçük ve büyük Hışvalı olmak üzere iki çeşittir ve bezayağı örgüsü ile dokunmaktadır. (M. Karadaş, Çulha ustası, sözlü görüşme 27 Eylül 2014).

Şakkalı

Kareli anlamına gelen "Çekçegili" de denir. Yamşah dokumasında dokuma yüzeyinde genel olarak kare motifler yer almaktadır. Dokuması bezayağı ve dimidir (C.-S. Kürkçüoğlu, s: 56, 2011).

Ahmediye

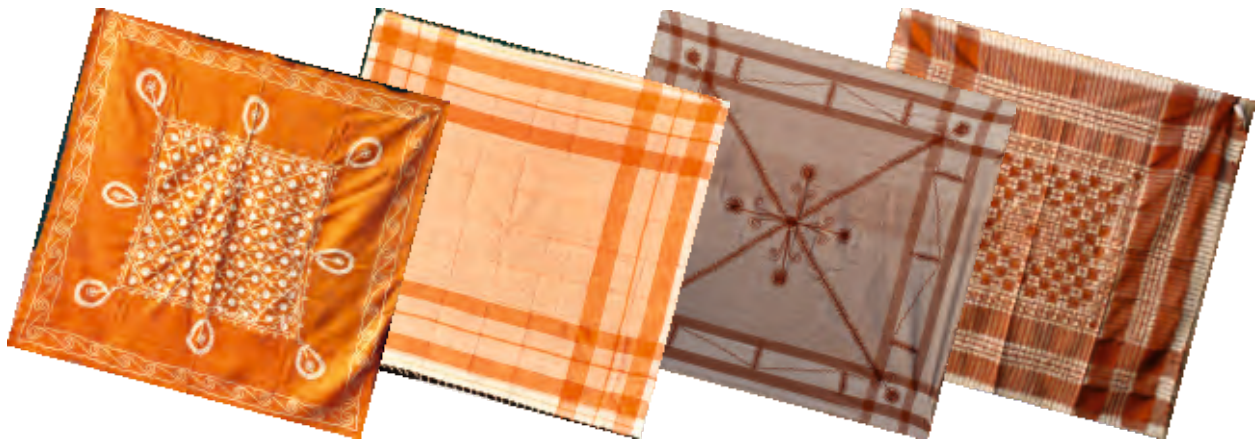
Çözgü ve atkısı sarı floştan olup yüzeyi beyaz renkte pamuk ipliği ile işlemeli olup dokuma örgüsü olarak bezayağı tekniği ile dokunmaktadır. (C.-S. Kürkçüoğlu s: 56, 2011).

Dümbüllü

İki kenarına kalın floş çizgiler atılmış ortadaki kare boşluk floşla işlenmiştir (C.-S. Kürkçüoğlu, s: 56, 2011).

Sarı Ağabağı

Ahmediye'nin düz olanının üzerinin suzeni tekniği ile işlenmesine Sarı Ağabağı denir. Geniş ve büyükçe bir tahta kasnağa gerilen kumaş üzerine tığ ile yapılan zincir işi tekniğine Farsça "iğne işi nakış" anlamına gelen suzeni denilmektedir. Diğer adı da "kasnak işi" dir. Bu yamşah türüne, erkeklerin beline bağlamasından dolayı "Ağabağı" adı verilmiştir (C.-S. Kürkçüoğlu, s: 56, 2011).

Yamşah Çeşitleri

Puşu dokuması ve puşu dokumasından bir detay (Kılıç 2014)

3.2. Vala

Farsça bir kelime olan "Vala" yüce, yüksek anlamında olup dimi dokuma örgüsü ile dokunmaktadır. Urfa' da kırmızı renkli ipekten dokunan Valalar, gelin duvağı yâda genç kız başörtüsü olarak kullanılırdı (Akpınarlı, s:11, 1996).

3.3. Puşu

İpek kumaşlar içinden bezayağı örgü dışında bir örgü ile dokunan örnek olması

ve değişik renkleriyle ve endüstriye uygulanabilir olmasıyla seçilmiştir. Bazı bitiş işlemleri, teknik iyileşmeler ve boyut çalışmalarıyla ürün yeniden tasarlanabilir. Yaygın olan işlemeli başörtü türlerinden daha farklı bir özellik taşımaktadır. Kumaların dökümü, örgüsü, çözüğü ve atkı renk farkının verdiği renk zenginliğı, görsel etki seçilme nedeni olmuştur. Özgün yeni sanatlar yaratılara kaynak olabilir (G. Atalayer, s: 14, 2002).

Puşu dokumacılığı günümüzde GESEM'de bir tezgâhta devam etmektedir. Puşu dokumalarında floş kullanılmamakta ayrıca dokuma yapılırken nakışı dokunduğundan dolayı dokuma bittikten sonra işleme yapılmamaktadır.

Puşu bir zamanlar düz beyaz olarak dokunur, tahta kalıp baskısı ile nakışlanırdı. Bu şekilde nakışlanan puşular daha sonra bir saat süre ile suya basılarak boya tortuları giderilir böylece nakışların temiz görülmesi sağlanırdı (C.-S. Kürkçüoğlu s:57, 2011).

Ehram dokumaları (Kılıç 2014)

3.4. Ehram (İhram)

Ehram baştan ayaklara kadar inen ve gözler açıkta kalacak şekilde el yardımıyla yüze bürüklenen (yüzün kapatılması) beyaz yünden dokunmuş kadın boy örtüsüdür. Eskiden yaşlı kadınlar tarafından kullanılan bu örtü, günümüzde kullanılmadığından imalatı da terk edilmiştir. Ehram'a Anadolu'da "Car" denilmektedir (M. Karadaş, Çulha ustası, sözlü görüşme, 27 Eylül 2014).

İhramlar, kamçılı tezgâhların 2-4 ayakla çalışın çeşidi çekme tezgâhlarda tümüyle doğal saf beyaz yün iplikten dokunur. Tezgâhtaki genişlikleri 80-100 cm arasında değışen ih-

ramlar, kullanılmak üzere yan yana dikildiklerinde genişlikleri 180 cm, boyları da 225-230 cm arasında olur. İhramların kenarları, çözüğü uçlarının örülerek düğümlenmesini yâda bastırma ipliğı kullanarak saçaklanmaktadır. Ehramlar Eriş, Mekik, Baklava Dilimli Yollu, Payam (Badem), Tud (Dut), Kepenek ve Sandıklı adlarında çeşitli motiflerle süslü olarak dokunurlardı. Eriş motifi ihramın yalnız iki ucuna aştahta ve su yani bordür şeklinde işlenir. Kepenek, Erzurum ihramlarındaki antika motifinin bozularak kelebeğe benzetilmiş biçimidir (C.-S. Kürkçüoğlu s:58, 2011).

Feriha AKPINARLI hocamızın 1996 yıllarda yaptığı araştırmalara göre; Şanlıurfa'da çulhacılık çok eski bir el sanatıdır. Yörede görüőülen dokumacılardan elde edinilen bilgilere göre dokumacılığın başladığı yıllarda ince yün ipliğinden ehram dokumalar yapılmıştır.

Şanlıurfa ehramlarının dokuma sıklığı cm2 ortalama 9x8 ipliklidir. Ortalama yün iplik kalınlığı ise 16-18 Nm'dir. İplik tek kat ve çok bükümlü olduğı için dokumaya bürümcük görünümü kazandırır. Pamuk ipliğı ise 12 Nm'dir. Boyutları ortalama olarak 220 cm boyunda ve 180 (90X2) cm enindedir. Bütün ehram dokumaları bezayağı dokuma örgüsüne sahiptir. İki parça dokunan ehram birleştirilir (A. Soysaldı, s: 214, 2010).

Şanlıurfa ehramlarının motifli bezeme özelliğı yok denilebilir. Şanlıurfalı dokumacılar ehramlarının kenarlarında beyaz pamuk ipliğıyle yapılmış çizgili, çubuklu ve zeminde ilave pamuk ipliğı atkılarla yapılan, brokar teknikli, dört sıra halinde küçük benekler ve nadiren çubuklar arasında eşkenar dörtgen biçimli göz nakışı süslemelerle yetinmişlerdir. Pamuk ipliğı ile oluşturulan bu çizgiler ve çubuklar, boyda kenar şeridi ile iki çiftli çubuk ve ende dört veya beş çizgili iki veya üç sıra halindedir. Çözüğü yönünde bir çubuk sekiz iplik, atkı yönünde dört iplikten meydana getirilir. Ayrıca Urfalı kadınlar kendi ehramları belli olsun, misafiriğe gittikleri yerde çıkardıkları ehramları diğerkadınların ehramları ile karışmasın diye özel saçak süslemeleri yapmışlardır. Bu süslemeler genellikle renkli iplik bağlamaları şeklindedir, bazen bağlama şekli, çoğu zamanda bağlanan iplik rengi kişiye özeldir (A. Soysaldı, s: 214, 2010).

3.5. Fita

Günümüzden 30-40 yıl önce, 12-15 yaşları arasındaki kızların baştan bele kadar örtünmek için kullandıkları yarım örtüye fita denilmektedir. İhramdan farklı olarak çözüğü ve atkıları yün olmayıp pamuk ipliğindedir. Genellikle iki renkli pamuk ipliğinden kareli olarak dokunurdu (C.-S. Kürkçüoğlu s: 58, 2011).

3.6. İzar - Kahke Bezi

Geçmişte Urfa'da dokunan bezlerden İzar, ağırtılmış iplikten kaliteli olarak dokunanlara verilen isimdir. Bundan bir kalite düşük olan ve ucuz olduğı için fakir halk tarafından tercih edilen kirli beyaz ya da hafif krem renkteki bezlere ise "Kahke bezi" denilmektedir. Hatta halk arasında; zenginle fakir arasındaki tek fark zenginlerin ölüsünün İzar'la, fakirlerin ölüsünün Kahke bezi ile kefenlenmesi olarak gösterilir. Kahke, Urfa'da simite verilen addır. Bu bez, simit fırınlarında hamurun ve simitin üzerine örtmek amacıyla kullanıldığından halk arasında bu ismi almıştır (C.-S. Kürkçüoğlu, s: 59, 2011).

4. YAMŞAH DOKUMASININ AŞAMALARI

4.1. Pamuklu Çözgü İpinin ve Floşun Boyama Aşaması

Bir kazanda su kaynatıldıktan sonra, içerisine kumaş boyası karıştırılır. Boyanın sabit olması ve solmaması için yakıcı özelliği olan 'pul kostik' ve 'hidrosofil' kaynama safhasında suya katılır ve sonrasında pamuklu beyaz iplik bu karışıma batırılır. 15-20 dakika içinde ipliğin kazandan çıkartılıp soğuk suda hemen banyo edilmesi gerekmektedir. Gecikildiği takdirde yakıcı özelliği kimyasal maddeler yani hidrosofil ve pul kostik ipliği yakar. Yıkanan iplikler güneşte kurutulur. Daha sonra el dolabında sökölüp açılarak uzatılır. Sonra kavuk (topak-yumak) edilir. En sonunda kücüye çekilerek dokumaya hazır hale getirilir. Floş ipliğinin boyanması da aynı şekildedir. Urfalı ustalar ipliği kaynatarak boyayıp güneşte kurutma usullerinden dolayı kendi dokumalarının farklı yerlerde dokunan dokumalardan daha kaliteli olduğunu, renklerinin solmadığını iddia etmektedirler (S. Karadaş, Kursiyer, 27 Kasım 2014, Sözlü görüşme).

4.2. Çözgünün Tezgâha Gerilip Bağlanması Aşaması

Sıddıka Karadaş ile yaptığımız sözlü görüşme de çözgü olarak pamuklu ve floş iplikler kullanılmaktadır. Tezgâha bağlanmış bir çözgüde 1400 tel beyaz pamuklu iplik, 400 tel parlak sarı floş iplik olmak üzere 1800 tel ip vardır. Dokunacak kumaşın türüne göre çözgü sadece floş veya sadece pamuk ipliğinden de olabilir. Çözgü iplerinin tezgâha bağlanması uzun yaz günlerinde bir hafta zaman almaktadır. Tezgâha bağlanan çözgü ile 200 m kumaş dokunabilmektedir. Daha sonra tezgâha yeniden çözgü bağlanması gerekmektedir

4.3. Dokuma Aşaması

Çulha tezgâhi dört kazık ve iki uzatma üzerine yer seviyesinde kurulmuştur. Ayakçalık kısmı göğüs derinliğinde bir çukur içerisindedir. Çulhacı göğüs hizasına kadar çukur içerisine iner. Tezgâh ayak ve ellerin ritmik hareketleriyle çalışır. Önce ayakçalığa basılır. Sağ el defeyi çekerken, sol elde elceki aşağıya doğru belli bir uyumla çeker. Bu sırada tezgâhın çkarmış olduğu çıkırık sesine mekiğin hareketi uyum sağlar. Defedeki tarağın sıkıştırılması ve tekrar elçekin çekilmesi birbirini izler. Dokunan kısım sermil denilen ağaca sarılır. Dokuma esnasında kopan çözgüler bükülmek suretiyle birbirine tutturulur. Buna bedris denilir (C.-S. Kürkçüoğlu s: 61, 2011).

4.4. Nakış İşleme Safhası

Dokunan yamşahlar nakışlanmak üzere işlemeciye gönderilir. Dikiş makinesine benzer Corne makinesi denilen makinede pamuklu iplik ve floş kullanılarak yamşahlar üzerine çeşitli motifler işlenir. Yamşahın tüm yüzeyinin tek motifle işlenmesine "Kabılma nakış" denilmektedir. Yamşahdaki iri kareler arasına gül motifi işlenmesine güllü denilmektedir. İşlemecide nakışlanan yamşahlar saçakları örülmek üzere evlere gönderilir ve kadınlar tarafından saçakları örülerek püskül haline getirilir (C.-S. Kürkçüoğlu s: 61, 2011).

5. ŞANLIURFA ÇULHAÇILIĞININ GÜNÜMÜZDEKİ DURUMU

El sanatları, bireylerin bilgi ve becerisine dayanan özellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı elle ve basit araçlarla yapılan ve toplum kültürünü, gelenek ve göreneklerini taşıyan ayrıca üretimini yapan bireylerin duygu, düşünce ve becerisini yansıtan, gelir getirici üretime yönelik ürünlerdir. Maddi kültürümüzün en güzel örnekleri olan el sanatları, Türk halk kültürünü tanımlaması, çeşitliliği ve sanat değeri ile geçmişten geleceğe taşınması özellikleri ile dünya el sanatları içinde seçkin bir yere sahiptir.

12-16 Ekim 2010 tarihlerinde Şanlıurfa Valiliği ile Gazi Üniversitesi Türk El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından "Uluslararası Türk ve Dünya Kültüründe Şanlıurfa Sempozyumu" yapılmış Şanlıurfa çulhacılığının yanı sıra diğer el sanatları da hem yurt içinde hem de yurt dışında tanıtılmaya çalışılmıştır. Aynı yıl "Şanlıurfa El Sanatlarının Araştırma Geliştirme Tanıtma Üretim ve Pazarlama Projesi" yapılmıştır. Projenin amacı Şanlıurfa geleneksel el sanatlarını tanıma, araştırma, geliştirme, üretme, pazarlama ve halkın sözlü kültürünün halk katılımı ile yaygın eğitim çerçevesinde yeni kuşaklara devamlılığını sağlama çalışmasıdır.

Sonuç olarak çulha sanatı Urfa'da çok eski kökenli bir el sanatı olup devamını sağlamaya çalışan dokuma ustaları bulunmaktadır. Ancak eskisi gibi rağbet görmeyip unutulmaya yüz tutmuştur. Bunun sebebi olarak teknolojik gelişmelerin yanı sıra halkın arz ve talebinin çok fazla olmamasıdır. Giyim kuşamda görülen değişimler günden güne moda uyum sağlama arzusu bunlardan ziyade pazar sorununun aşılama-

ması dokumanın hak ettiği el emeğinin karşılığını alamaması en büyük sorun ve sebeplerdendir.

Çulhacılarla yapılan görüşmelerde, günümüzde yörede çulha ürünleri eskiye nazaran daha az dokunmakta olup daha çok siparişe göre yapılmaktadır. Genel olarak çulha dokumacılığında sarı, turuncu, beyaz, kahverengi ve yeşil renkler kullanılmaktadır. Ancak siparişe göre renk değişimi olmaktadır.

101 yaşında vefat eden Çulha Ustası Halil Atçı atölyesinde çalışırken

ŞURKAV Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi Müdürü Selçuk Ağanoğlu ile 3 Ocak 2016 tarihinde yapılan görüşmede dokumalar GESEM'e ait tarihi bir konakta dokunup satılmakta ve bunun yanı sıra ürünler internet üzerinden satış ve siparişleri de yapılmaktadır.

Teknolojik ilerlemeler doğrultusunda meydana gelen toplumsal değişimlerle birlikte el sanatlarının kullanım alanlarının değişimi, endüstriyel ürünlerin kullanımı gibi nedenlerle üretilmemeye veya geleneksel özellikleri bozulmaya başlamıştır. Şanlıurfa'daki dünyanın en güzel örneklerini veren el sanatları da olumsuzluklardan etkilenmiştir. Yörenin son zamanlarda fazla göç alması ve bu göçün neden olduğu yerleşim maddi ve manevi sorunlarda el sanatlarımızı kötü yönde etkilemiş ve bu durum Şanlıurfa'da el sanatlarına olan ilgiyi azaltmış durumdadır.

İl dışında yapılan sergilerde yer alan Urfa el sanatları, ilgiyi arttırmayı amaçlamaktadır. Dokumalar artık sadece Şanlıurfa Valiliği ve Şanlıurfa İli Kültür Eğitim Sanat ve Araştırma Vakfı tarafından yürütülen "Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi"nde yer alan iki tezgâhta tek usta olan Mehmet KARADAŞ ve ailesi tarafından devam ettirilmektedir. Mehmet usta, eşi Sıdika hanım ve çocukları çulhacılığı baba mesleği olarak benimsemişlerdir.

Çulha sanatı ve Urfa'da var olan ve sadece birkaç ustanın devam ettirdiği el sanatlarımızı gelecek nesillere bırakmak için daha fazla önem verilmesi gerekir. Göç yoluyla yöreye gelmiş ve artık orada ikamet eden kadınların yanı sıra yörenin kendi kadınları sahip oldukları geleneksel kültürleri olan el sanatlarına sahip çıkmalı ve bu sanatlar konusunda hem teorik hem de pratik olarak bilgilendirilerek unutulmaya yüz tutmuş ve bugün sadece tek bir aile tarafından devam ettirilen çulha sanatımızı ve diğer el sanatlarımızın yeniden eski önemini kazanması için çözüm yolları bulunmalıdır. Çünkü bu sanat sadece bir aileye değil bütün insanlara kalmış kültürel bir mirastır ve geleceğimize kalabilmesi için bu sanata sahip çıkılıp yeni ustalar yetiştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- 1) Feriha AKPINARLI, Şanlıurfa Cülha Dokumacılığı, 1996, Şurkav Yayınları
- 2) Aysen SOYSALDI, Uluslar Arası Türk Ve Dünya Kültüründe Şanlıurfa Sempozyumu 2010
- 3) Günay ATALAYER, Gap Çerçevesinde Halk Kültürü Sempozyumu Bidirileri, 2002, T.C. Kültür Bakanlığı
- 4) A.Cihat KÜRKÇÜOĞLU, S. Sabri KÜRKÇÜOĞLU, Şanlıurfa Çarşıları- Hanları ve El Sanatları, 2011
- 5) <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,80834/culhacilik-bez-oymaciligi.html>, 15 Ekim 2014
- 6) <http://www.sanlıurfa.bel.tr/detay.asp?u=565&f=6&b=%7Cel-sanatlari.html> 28 Ekim 2014
- 7) <http://www.urfagesem.com/birimler.php?id=62> Kasım 2014
- 8) (<http://shartavi.blogspot.com.tr/2012/09/culhaclk.html>. 3 Kasım 2014)

GÖRÜŞMELER

- Selçuk AĞANOĞLU, 1976, Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi Müdürü, Sözlü görüşme
- Mehmet KARADAŞ, 1960, Cülha ustası, sözlü görüşme
- Sıdika KARADAŞ, 1963, kursiyer, sözlü görüşme
- Meral KARADAŞ, 1997, kursiyer, sözlü görüşme

DÂRÜLELHÂN

(İstanbul Belediyesi Konservatuarı)

1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri

- 11 -

Halil ALTINGÖZ

Kültür Bakanlığı Şanlıurfa DTHM Korosu Sanatçısı
halil_altingoz@hotmail.com

İstanbul Belediye Konservatuarı'nın (Darülelhan) derleme çalışmaları 31 Temmuz 1926 tarihinde başlayıp, 17 Eylül 1929 tarihine kadar yılın belirli aylarında ve dört gezi halinde yurdun birçok yöresinde yapılmıştır. Konservatuar heyetinin Urfa'ya gelişleri birinci araştırma gezisi kapsamında olup 31 Temmuz 1926 yılında başlamış ve 51 gün sürmüştür. Bu ilk geziye Yusuf Ziya Demircioğlu, Rauf Yekta bey, Dürri Turan ve Ekrem Besim Bey iştirak etmişler; çalışma Güney ve Orta Anadolu'nun belli başlı merkezlerinde yapılmıştır.

Darülelhan tarafından Urfa'dan derlenen türküler ilk olarak "Anadolu Halk Şarkıları" 5. Defterinde yayınlanmış daha sonra 6. ve 13. Defterde de bazı türküler yayınlanmıştır. Bu mecmualarda yayınlanan eserler Ferruh Arsunar tarafından notaya alınmış ve Osmanlıca yazı ile yazılmıştır. Yeniden güncel notaya uyarlanarak yazdığımız bu notaların şimdi okuduğumuz Urfa türkülerinin bundan 89 yıl evvelki icrası konusunda bize çok somut bilgiler sunacağı aşikârdır.

Bu mecmuaları uhdesinde bulunduran değerli dostum Harran Üniversitesi öğretim görevlisi araştırmacı yazar S. Sabri Kürkçüoğlu ve gazeteci yazar sayın Sabri Dişli tarafından bana ulaştırıldığında herkesin okuyabilmesi için bu eski yazım notaları günümüzde kullanılan notaya çevirme fikri bizde uyandı. Bu çalışmayı gerçekleştirmekten hem büyük mutluluk hem de onur duyduk.

Notalara en ufak bir müdahalede bulunmadım. Hatalı sayılabilecek noktalarda bile 89 yıllık bir tarihten günümüze ulaşan bu belgelerin aynen korunması adına notaların olduğu gibi kalmasına dikkat ettik ve birebir aynısını yazdık. Notaların hem orijinal nüshası hem de yazdığımız Türkçe güncel notasını yan yana yayımlıyoruz. Bu sayıda "Anadolu halk şarkıları" mecmuasının 7. Defterinde yayımlanmış olan "Geyik Açı Türküsü" ve "Giderem Bende Bende (Uyma mahbubum)" adlı Urfa'nın iki kayıp türküsünü daha hem kayıt altına alıyor hem de sizlere sunmuş oluyoruz. Bu çalışmanın halk müziği icracıları için önemli bir kaynak olacağını umuyoruz.

GİDERİM BENDE BENDE (UYMA MAHBUBUM)

URFA

Giderim bende bende uyma mahbubum balam eller sözüne
 Bende de mail oldum ela gözüne
 Bir arzum kaldı sende uyma balam uyma eller sözüne
 Bende de mail oldum ela gözüne
 Ayva gibi sarardım uyma balam uyma eller sözüne
 Bende de mail oldum ela gözüne
 Din iman yokmu sende uyma balam uyma eller sözüne
 Bende de mail oldum ela gözüne

كَيْكِ اَبُو توركوسِي

مان آ آمانه وی آ کک بی که بر دم کیت ده بن

مان آ مان آ نا غی دا دی کن لم ظا فی به دی چک

دی کن لم ظا فی به دی چک نه غی دا

نه غی دا مان آ مان آ نه غی دا

نه کتیم برک سیک اونه آمان آماده
میکدی بی ظالم کندی داغنه آماده آماده داغنه
توبه لر توبه لر کسسه اونه
میزکین فریادین قالدیم قیالرده چوللرده
اوقایم بو یغیزده بو کولور قالدیم آماده آماده
نیشانیم بنا کوسولور قالدی آماده آماده قالدی

GEYİK AVI TÜRKÜSÜ

URFA

ben de git tim bir ge yi ğin a vı na a man a man

çek di be ni za lim ken di da ğı na a man a man

da ğı na çek ti be ni za lim ken di

da ğı na a man a man da ğı na *Altıngöz*

Bende gittim bir geyiğin avına aman aman
Çekdi beni zalim kendi dağına aman aman dağına
Tövbeler tövbeler geyik avına

Siz gidin kardaşlar kaldım kayalarda çöllerde
Esvabım bahçada bükülü kaldı aman aman
Nişanlım bana küsülü kaldı aman aman

ŞANLIURFA KÜLTÜR SANAT TARİH VE TURİZM DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI (1-24 SAYILAR ARASI)

Selahattin E. GÜLER

- Açanal, Hasan;** "Ondokuzuncu Yüzyıl Sonlarında Urfa'da Sosyal Hayat", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 6-11
- Akalın, Müslüm;** "Osmanlı Salnamelerine Göre Urfa Kaymakamları/Mutasarrıfları ve Naipiler (Hicri 1265-1330/Miladi 1848-1911)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 28-32
- Akalın, Müslüm;** "Urfa Gazetesi'nde 11 Nisan'ın 'Kurtuluş Günü' Olarak Kabulü ve İlk Kutlamaya Dair Haber", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 44-47
- Akalın, Müslüm;** "Urfa'nın Kurtuluşunda Suruç Cephesi ve Arappınar/Kobani", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 13-17
- Akalın, Müslüm;** "Urfa'da 'Müdafaa-yı Hukuk'tan Siyasete...", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 37-39
- Akalın, Müslüm;** "Mollazâde Ailesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 21-24
- Akalın, Müslüm;** "Urfa'da Son Osmanlı Mebusan Meclisi Seçimi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 27-29
- Akalın, Müslüm;** "İstiklal Madalyası ve Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 10-22
- Akan, Hasan;** "Şanlıurfa'nın Doğal Bitki Zenginliği ve Botanik Turizmi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010: 29-34.
- Akan, Hasan-Balos, M. Maruf;** "Şanlıurfa'nın Sonbahar ve Kış Geofitleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 11-16
- Akar, Burhan;** "Hizmet Sevdalı Bir Urfalı: Mühendis Tekin (Gültekin Kayıran) 1927-1995", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015. 52-54
- Akbıyık, Abuzer;** "Urfa'da Eski Bayramlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 49-51
- Akbıyık, Abuzer;** "Yasin'in Kahvesi ve Urfa Mahalli Bantları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 21-23
- Akbıyık, Abuzer;** "Musiki Şehrinden TRT 'Şanlıurfa CD'si", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 47-50
- Akbıyık, Abuzer;** "Halk Şiirinde Kısaşlı Âşıklar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 42-46
- Akbıyık, Abuzer;** "Şanlıurfa'da Geleneksel Kadın Eğlenceleri ve Toplantılar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 28-31
- Akgül, Mustafa;** "Şanlıurfa'nın Digital Tanıtım Platformu: Şanlıurfa Tanıtım Merkezi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 63-64
- Akpınar, Hüseyin;** "Faraclık (Feraciye), *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 17-20
- Akpınar, Hüseyin;** "Şanlıurfa'da Teravîh Musikisi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 12-14
- Akpınar, Hüseyin;** "Şeyhülislam Mehmed Es'ad Efendi'nin Atrâbü'l-Âsâr'ında Nâbî", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 39-41
- Akpınarlı, Feriha;** "Siverek Keçelerinde Teknik, Motif ve Kompozisyon", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 14-18
- Akpınarlı, Feriha;** "Uluslararası Türk ve Dünya Kültüründe Şanlıurfa Sempozyumu (14-16 Ekim 2010 Şanlıurfa)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 40-43
- Altıngöz, Halil;** "Urfa Müziği Hakkında", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 25-32
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-1-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 57-62
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-2-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 50-54
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-3-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 53-58
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-4-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 43-49
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-5-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 35-38
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-6-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 44-49
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-7-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 58-63
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-8-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 44-47
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-9-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 55-58
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-10-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 57-61
- Altıngöz, Halil;** "Darülelhan (İstanbul Belediyesi Konservatuarı) 1926 Yılı Derlemelerinde Urfa Türküleri-11-", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 56-58

- 35. Altıngöz, Halil-Süzer, Müslüm**, "Udi Bestekâr Av. Doğan Güllüoğlu ile Sohbet", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 48-54
- 36. Anonim**; "Halil İbrahim Buluşmaları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 57-59
- 37. Anonim**; "III. Uluslararası Halil İbrahim Buluşmaları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 4-10
- 38. Anonim**; "Eyyubnebi 8. Dünya Sabır Günü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 4-5
- 39. Anonim**; "IV. Uluslararası Halil İbrahim Buluşmaları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 3-6
- 40. Anonim**; "V. Uluslararası Halil İbrahim Buluşmaları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 61-62
- 41. Anonim**; "VI Halil İbrahim Buluşmaları-2012 Etkinlikleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 4-8
- 42. Anonim**; "ŞURKAV Şair Nabi Şiir ve Deneme Yarışması Ödül Töreni", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 35
- 43. Anonim**; "Deneme Kategorisinde Derece Alan Eserler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 36-41
- 44. Anonim**; "Şiir Dalında Derece Alan Eserler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 42
- 45. Anonim**; "Bulutlu Hoca Evi Restore Edilerek ŞURKAV Hizmet Binası Olarak Açıldı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 3-5
- 46. Aran, İzzet**; "Cumhuriyetten Bugüne Kısas'ta Eğitim Süreci", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 24-28
- 47. Aran, İzzet**; "Şanlıurfa Kısas'ta Nar Pekmezi (Nar Ekşisi)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 50-51
- 48. Aran, İzzet**; "Kısas Şah Muhammed Türbesi ve Geleneksel Yemeği", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 41-43
- 49. Aran, İzzet**; "Kıyaslı Udi ve Besteci Mehmet Polat", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 65-66
- 50. Aran, İzzet**; "Şanlıurfa Tektek Dağları Milli Parkı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 25-27
- 51. Arslan, Ahmet**; "Urfa'nın Büyüsü ve Biricikliği", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 5-12
- 52. Aslan, Fuat**; "Şanlıurfa Yüzme Spor Tarihi" *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 15-19
- 53. Ataşlı, Zeliha**; "Urfa Heketleri (Masalları), Üçüncü Heket: Hedice Sultan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 57-59
- 54. Atik, Hikmet**; "Şanlıurfa Ulu Camii Haziresinde Kadın Mezar Taşları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 44-54
- 55. Balak, Abdullah**; "Ustam Tenekeci Mahmut Güzelgöz", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 36-38
- 56. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-1-: İbrahim Özkan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 54-56
- 57. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-2-: Tamburi-Bestekâr M. Vefik Ataç", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 44-48
- 58. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-3-: Necip Mirkelamoğlu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 32-38
- 59. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-4-: Âşıkların Harman Olduğu Kısas Köyü'nden Mehmet Acet", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 39-45
- 60. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-5-: Halil Karaduman", *Şanlıurfa*

- Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 54-62
- 61. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-6-: Mehmet Bitmez", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 50-59
- 62. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-7-: Bedirhan Kırmızı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 51-57
- 63. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-8-: Mehmet Ataç", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 51-57
- 64. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-9- Abdulkadir Algın", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 47-55
- 65. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-10- R. Şeref Uslusoy", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 38-47
- 66. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-11- M. Fuat Kürkçüoğlu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 55-63
- 67. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-12- Şükrü Çadircı (Şükrü Hafız)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 38-44
- 68. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-13- Osman Doğan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 56-64
- 69. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-14- Çetin Özdemir", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 56-64
- 70. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-15- Ali Gencebay", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 58-62
- 71. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar-16- Doğan Güllüoğlu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 26-34
- 72. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar- 17- Cemil Cankat", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 24-31
- 73. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar -18- Eyüp Uyanıkoğlu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 43-50
- 74. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar -19- Ahmet Cankat", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 37-43
- 75. Balak, Abdullah**; "Urfalı Bestekârlar -20- Ahmet Özhan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 42-48
- 76. Balos, M. Maruf**; "Keme Mantarı ve Urfa Mutfağındaki Yeri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 15-19
- 77. Bektaş, Ekrem**; "Şairlerin Sultanı Nabi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 19-24
- 78. Bektaş, Ekrem**; "Bir Urfa Sevdalısı ve Geleneği Devam Ettiren Şair: Ekrem Kılıç", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 48-56
- 79. Bitmez, Mehmet**; "Dergâh Makamından Musiki Makamına... Saray'dan Urfa Sıra Gecelerine Musiki Geleneği", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 9-13
- 80. Camcı, Halit Ömer**; "Güne doğu'ya Bir İlkbahar Yolculuğu Ya Da Urfa Güzellemesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 23-27
- 81. Çuhadaroğlu, Halil**; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (1)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 40-42
- 82. Çuhadaroğlu, Halil**; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (2)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 39-40
- 83. Çuhadaroğlu, Halil**; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (3)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 50-52
- 84. Çuhadaroğlu, Halil**; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (4)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 55-57

85. Çuhadaroğlu, Halil; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (5)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 57-59

86. Çuhadaroğlu, Halil; "Sofranızda Halil İbrahim Bereketi Olsun (6)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 51

87. Dallı, Meftun; "Urfa'ya Veda" (Şiir), *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 31

88. Demircan, Adnan; "Şanlıurfa Tarihinde Meydana Gelen Bazı Doğal Afetler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 25-27

89. Demircan, Adnan; "Peygamberlerin Atası Hz. İbrahim", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 17-19

90. Dindarzâde, Abdürrahim; "Çocukluğumuzda Urfa Stadi ve Maçlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 59-60

91. Dindarzâde, Abdürrahim; "Hat Ruhun Hennesesidir. Bir Kalem Çelebisi: Mehmet Ali Caduk", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 27-29

92. Dindarzâde, Abdürrahim; "Frekanslardan Yankılanan Geçmiş. Zamanı Geriye Taşıyan Adam: Latif Genç", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 41-43

93. Dindarzâde, Abdürrahim; "Bir Huzur Abidesi: Nimetullah Camii", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 17-21

94. Dindarzâde, Abdürrahim; "Yaşar Kemal ve Fikret Otyam'da Urfa Sevgisi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 3-9

95. Dişli, Sabri; "Dörtbudağa Uçuş", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 34-38

96. Doğan, Şahin; "Şanlıurfa Rıdvaniye Camii, Medresesi ve Bazı İntibalar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 29-34

97. Doğan, Şahin; "Rıdvaniye'de Hayat, Anılar ve Bazı Yüzler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 38-43

98. Doğan, Şahin; "Urfa'da Zamanlar, Ramazanlar ve Mekânlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 18-21

99. Doğan, Şahin; "Urfa'nın Arka Sokakları Arasında...", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 12-15

100. Doğan, Şahin; "Urfa'nın Tarihi Sokaklarında Umutsuz Bir Bekleyiş...", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 15-19

101. Dörtbudak, M. Veysi; "Değeri Bilinmeyen Urfalı Bir Şair: Kıratoğlu Emin", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 56-57

102. Dörtbudak, M. Yaşar; "Urfalı Hattat Mahmut Dörtbudak", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 58-63

103. Duru, Yaşar; "Urfa'nın Hayatlı Taş Evleri Ölçeğinde Zaman, Mekân, İnsan ve Şehre Dair Birkaç Söz", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 15-19

104. Duru, Yaşar; "Çarşısı, Pazarı Türkü Kokar Bu Şehrin", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 51-54

105. Ece, Hamza; "Ay Doğar Aşmak İster Türküsü ve Öyküsü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 54-55

106. Ece, Hamza; "Urfa Dağlarında Gezdiğim Çağlar Türküsünün Öyküsü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 63-64

107. Ekinci, Abdullah; "İki Tepeli Urfa Şehrinin Tarihi Mahalleleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 5-13

108. Ekinci, Abdullah; "Urfa Evlerinde Günlük Hayat, Mutfak Kültürü ve

Badgeller", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 20-25

109. Ekinci, Abdullah; "Edessa ve Harran'da Tanrı ve Tanrıçalar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 23-32

110. Ekinci, Abdullah; "Şehrin Aynası Kapılar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 29-31

111. Ekinci, Abdullah; "Kayıp Yıllar ve 1902'de Urfa İdadisi'nin ve 1946'da Urfa Lisesi'nin Açılışı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 15-18

112. Ekinci, Abdullah; "Soyuttan Somuta Mecma'ül Bahr", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 19-24

113. Ekinci, Abdullah; "Urfa, Harran ve Çevresinde Yer Alan Bazı Önemli Yerlerin Kuruluş ve Adlarının Menşei", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 9-14

114. Ekinci, Abdullah; "Tarihsel Süreçte Urfa'da Değerler ve Kırılmalar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 12-28

115. Ekinci, Abdullah; "Antik Siteden Post Modern Çağa Urfa'da Ölmeyen Bir Ruh: Onikiler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 3-7

116. Ekinci, Abdullah; "Meydan Kültürü ve Urfa'da Meydan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 9-12

117. Elçi, A. Rezzak; "Tektek Dağlarındaki Antik Yerleşimler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 54-60

118. Elçi, A. Rezzak; "Hz.Yusuf Harran'da mı Doğdu?", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 38-40

119. Elçi, A. Rezzak; "Urfalı Kız (Ru)hanna Berger", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 61

120. Elçi, A. Rezzak; "O Bir Yusuf'tutan..." *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010: 51-53

121. Ercan, Müslüm-Bülent Üçdağ; "2013 Yılı Şanlıurfa Kalesi Kazıları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 13-16

122. Erdem, Mehmet; "Yarım Asra Yaklaşan Yaşamında Müzik Arşivi Sevdalısı Bir Urfalı: Hüseyin Yeşilgöz", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, 48-52

123. Ergin, Hatice Kübra; "Urfalı Ses Sanatçısı Münevver Özdemir İle Aşk-Hüzün Diyalektiği ve Sanatta Hakiki Aşk Üzerine...", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 35-38

124. Ergin, M. Emin; "Urfa Evlerinde Çardak", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 25-28

125. Ergin, M. Emin; "Kemancı Mame", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 19-20

126. Erkol, Gül; "Şanlıurfa Dünyayı İnanç Turizmi İle Kucaklıyor", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 20-24

127. Gerger, M. Burhan; "Bildiginizin Ne Kadan Şanlıurfa?", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 60-62

128. Güler, S. Eyyubi; "1927 Urfa Salnamesi'nin 'Urfa'nın Ahvali Tarihiyesi' Bölümünün Tarihi Açısından İncelenmesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 43-53

129. Güler, S. Eyyubi; "Alman Mareşali Helmuth von Moltke'nin Mektuplarında Rumkale, Birecik ve Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 26-32

130. Güler, S. Eyyubi; "Harran'da Medfun Müslüman Âlimler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 33-37

131. Güler, S. Eyyubi; "Urfa Tarihinden Bir Sayfa: Urfalı Rospaye Ailesinin Hazinesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 43-44

132. Güler, S. Eyyubi; "Eski Çağdan Günümüze Harran Vali ve Yöneticileri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7,

Mayıs 2010, s. 36-41

133. Güler, S. Eyyubi; "Urfa'da İnanlı Bir Evliya: Bediüzzaman Ahmed el-Hemedani Hazretleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 49-50

134. Güler, S. Eyyubi; "1915 Yılında Adana'dan Urfa'ya Süryanice Harflerle Yazılmış Türkçe Bir Mektup", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 38-39

135. Güler, S. Eyyubi; "Urfalı Hacı Müslüm Hafız Efendi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 39-41

136. Güler, S. Eyyubi; "Süryani Mar Petrus ve Mar Paulus Kilisesi Osmanlıca Mezar Kitabeleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 58-60

137. Güler, S. Eyyubi; "Geç Roma Dönemine Ait Bir Han: Sarımağara", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 12, Ocak 2012, s. 22-24

138. Güler, S. Eyyubi; "Urfa Tarihinde İlk Su Baskını ve Kral Abgar'ın Sarayları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 26-28

139. Güler, S. Eyyubi; "Hz.Eyyub ve Kuyusu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 48-50

140. Güler, S. Eyyubi; "Urhoy (Urfa) Orpheus Mozaik'i'nin Macerası", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 32-34

141. Güler, S. Eyyubi; "Tarihi Gelişimi İçerisinde Mahmudoğlu Kulesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 45-47

142. Güler, S. Eyyubi; "Hz.İsa'nın Urfa'yı Kutsadığı Mektubu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 38-39

143. Güler, S. Eyyubi; "Antik Soğmatar Şehri Yazıtları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 22-28

144. Güler, S. Eyyubi; "Tarihte Urfa Süryanileri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 53-75

145. Güler, S. Eyyubi; "Gezgin Papaz George Percy Badger'in Notlarında Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 44-50

146. Güler, S. Eyyubi; "Urfalı Süryani Dil Bilgini ve Gezgin: Abraham Nuro (1923-2009)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 63-64

147. Güler, S. Eyyubi; "Süryani İlahiyatçı, Zahit, Şair ve Yazar Aziz Efraim'in Hayatı ve Eserleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 37-42

148. Güler, S. Eyyubi; "Urfa Tarihi İle İlgili Eserleriyle Tanınmış Tarihçi ve Bizantolog: Prof. Dr. Işın Demirkent (1938-2006)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 30-32

149. Güler, S. Eyyubi; "Balıklı Göllerin Tarihçeleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 39-40

150. Güzel, Hüseyin; "Asil Atın Asaleti Asil Sahibindendir", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 52-53

151. Habiboğlu, M. Faruk; "Türkçe'nin Urfa Ağzı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 62-64

152. Hatipoğlu, Hikmet; "Urfa Heketleri (Masalları), İkinci Heket: İki Kardeş", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 55-56

153. Hayırlı, H. Fahmi; "Yaşayan Efsane: Abdullah Balak", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 33-40

154. İnan, Ahmet; "Geçmişten Günümüze Urfa'da Sağlık", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 19-23

155. İpek, A. Naci; "Bedesten", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 33-35

156. İpek, A. Naci; "Çiğköftemiz" (şiir), *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 64

157. İpek, A. Naci; "Koca Yaşar Kemal ve Urfa Röportajı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 22-23

158. Kapaklı, Kemal; "Ninnilerimiz", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 17-19

159. Kapaklı, Kemal; "Şanlıurfa'da Doğumla İlgili Adet ve Gelenekler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 41-43

160. Kapaklı, Kemal; "Kitap Medyatik Olmalı mı?", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 8-9

161. Kapaklı, Kemal; "Urfa Salnamesi'nde Aşiretler-Örf ve Adetleri (1927)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 30-35

162. Kapaklı, Kemal; "H.1324 (M.1906) Tarihli Halep Vilayet Salnamesinde Urfa Sancağı'ndaki Mektep ve Kütüphaneler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012: 26-29

163. Kapaklı, Kemal; "Anadolu Basımında İlk Gazete İlavesi Gadirü'l Fırat", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 32-36

164. Kaplan, Salih; "VII. Uluslararası Halil İbrahim Buluşmaları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013: 3-8.

165. Karabulut, Hasan-Önal, Mehmet-Dervişoğlu, Nedim; "Amazonların Avlanmasının Tasvir Edildiği Mozaikler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 16-21

166. Karabulut, Hasan-Önal, Mehmet-Dervişoğlu, Nedim; "Akhilleus (Aşil) Mozaik'i", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 10-15.

167. Karabulut, Hasan-Önal, Mehmet-Dervişoğlu, Nedim; "Haleplibağçe Ktisis ve Zebra Mozaik'i", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 7-10

168. Karakaş, Mahmut; "Osmanlı Döneminde İstanbul'dan Urfa'ya Şiirin Seyahati", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 45-46.

169. Karakaş, Mahmut; "Martların Çığılığı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 31-33

170. Karakaş, Mahmut; "Çıktım Erik Dalına... Urfalı Bir Edebiyatçının Defterinde Yunus'un Şathiyesi'nin Bir Beytinin Niyazi-i Mısıri'nin Yorumu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 51-53

171. Karakaş, Mahmut; "Tahir er-Ruhavi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 30-33

172. Karakaş, Mahmut; "Urfalı Mutasavvıf Şair Ömer Nüzhet", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 31-37

173. Karakaş, Mahmut; "Şair Nabi'nin Urfa'da Bilinmeyen Bir Kitabesi: Hakim Dede Çeşmesi Kitabeleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 29-31

174. Karakaş, Mahmut; "Şair Nabi Hakkında Birkaç Söz", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 17-19

175. Karataş, Cuma; "Birecik Yemek Kültürü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 58-63

176. Karataş, Cuma; "Bir Zamanlar Birecik'te Kendircilik", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 39-42

177. Karatay, Halit; "Urfalı Hattat Şair Mustafa Hattî Efendi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 29-30

178. Kılıç, Semra-N. Rengin Oyman; "Şanlıurfa Halk İnançlarında Nazar ve Büyü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015; s. 59-64

179. Kılıç, Semra-N. Rengin Oyman; "Şanlıurfa'da Çulhacılık (Cülheclilik) ve Günümüzdeki Durumu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016; s. 49-55

180. Kısıklı, Emine; "Urfa Vilayeti" İsimli Eser Çerçevesinde Urfa'nın Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Geçiş Yılları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 16-20

181. Kurt, İhsan; "Tarihin Dönek Mahallinde Bir Şehit: Nusret Bey", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 21-24

182. Kurtoğlu, Mehmet; "Mabet Şehir Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009; s. 46-50

183. Kurtoğlu, Mehmet; "Fırat'tan Kalkan Gemiler", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 52-55

184. Kurtoğlu, Mehmet; "Birecikli Şair Sakıp Efendi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 45-50

185. Kurtoğlu, Mehmet; "Türkülerde Ceylan İmgesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 25-29

186. Kurtoğlu, Mehmet; "Haçlılar, Urfa ve Kudüs", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 24-29

187. Kurtoğlu, Mehmet; "Urfalı İki Meşhur Pehlivan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 25-28

188. Kurtoğlu, Mehmet; "Necmettin Türinay'dan Şair Yusuf Bilgin'e Yazılan Bir Mektup", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 28-30

189. Kurtoğlu, Mehmet; "Ortaçağ'da Bir Şövalye: Urfalı Joselin", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 20-24

190. Kurtoğlu, Mehmet; "Urfa'da Ağıt ve Ağıtçı Kadınlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 25-30

191. Kurtoğlu, Mehmet; "Ateşle Sınanan Su İle Kutsanan Şehir", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 9-13

192. Kurtoğlu, Mehmet; "Urfa'yı Bir Başka Sevmek (Halide Nusret Zorlutuna ve Urfa)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 30-37

193. Kurtoğlu, Mehmet; "Çağdaş Bir Nabi, Meçhul Bir Urfalı Şair: Kemal Edip Kürkçüoğlu", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 17, Eylül 2013, s. 25-37

194. Kurtoğlu, Mehmet; "Sicil-i Ahval Defteri'nde Urfalı Memurlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 30-37

195. Kurtoğlu, Mehmet; "Urfa Fatihi İyad bin Ganem", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 22-25

196. Kurtoğlu, Mehmet; "Prof. Dr. M.Fuad Köprülü'nün Urfa'ya Gelişleri (1948-1949-1950-1956)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 10-14

197. Küçük, Zehra; "Urfa Heketleri (Masalları), Birinci Heket: Fakırlı Fincan Bacı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 53-55

198. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Birecik Köy Konakları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 47-51

199. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Şanlıurfa Köy Camileri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 19-28

200. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Geleneysel Şanlıurfa Evlerinin Sokak Kapıları ve Kapı Tokmakları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 13-16

201. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Urfalı Şair Mehmet Hulusi Kılıçarslan", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 16-22

202. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Birecik'in Saklı Kalmış Bir Turizm Değeri: Keloşk-Deyr Şebek", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 22-24

203. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Şanlıurfa'da Keşfedilmemiş Bir Ören Yeri: Küfri Harabeleri", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 16-18

204. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Bir Kuşağın Sembol İsmi: M.Emin Ergin", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 42-47

205. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Urfa Mimari Mirasını Korumanın

Neresindeyiz?" *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 8-18

206. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Şanlıurfa Su Yapılarından Hayratlar", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 8-16

207. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Şanlıurfa Hanları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 3-11

208. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Alman Araştırmacı Max von Oppenheim'in Objektifinden Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 31-38

209. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Urfa Su Sporları Tarihinde Efsane Bir İsim: Osman Çiftbudak", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 21-25

210. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Türk Sanat Tarihi Araştırmalarının Babası Albert Gabriel'in Fotoğraflarında 80 Yıl Önce Urfa", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 16-21

211. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Ressam Abdurrahman Birden: O Bir Figür Ustası", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 19-28

212. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Karakoyun Deresi ve Üzerindeki Su Yapıları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 12-18

213. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Urfalı Hukukçu Bir Roman Yazarı: Bekir Sezer", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 19-21

214. Kürkçüoğlu, A. Cihat; "Klaus Schmidt'in Ardından", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 3-12.

215. Kürkçüoğlu, A. Cihat-Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Urfa'nın Bin Yıllık Ata Sanatı: Saraçlık", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 48-51

216. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa'yı Gezelim, Görelim, Yaşayalım. Kültür ve İnanç Turizmi Potansiyeli", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 14-27

217. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Halfeti Feyzullah Efendi Konağı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 38-42

218. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Urfalı Bir Karikatürçü: Mehmet Sabri Uslusoy (1921-1984)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 41-45

219. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa Kırmızı Biberi 'Kuru İso't (Pul Biber)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 56-59

220. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Urfa'da Kahvehane Kültürü", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 51-55

221. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa'da Taş İşleme Sanatı", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 55-60

222. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Kültür ve Turizm Şehri Şanlıurfa'da El Sanatları", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 35-44

223. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa'da Yöresel Bir İçecek: Menengiç Kahvesi", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 48-49

224. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa'da Canlanan Bir El Sanatı: Tespihçilik", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 42-45

225. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa Geleneysel Mimarisinde Kuş Takalan (Kuş Evleri)", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 42-20

226. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Güneynoğlu'da Bir Kıyı Kenti: Halfeti", *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 32-41

227. Kürkçüoğlu, S. Sabri; "Şanlıurfa Halk Kültüründe Ölçü, Tartı ve Hesap Kavramları" *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14,

Eylül 2012, s. 51-56

228. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Şanlıurfa'da Kürkçülük”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 43-49

229. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Başarılı Bir Bürokrat, Diplomat, Fotoğraf Sanatçısı ve Şair Bir Urfalı: Zeynel Yeşilay”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 29-37

230. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Şanlıurfa Halk İnançlarında Kutsal ve Şifalı Sular”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 44-55

231. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Şanlıurfa'da Bir Soluklanma Mekânı: Gümrük Hanı”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 20-26

232. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Şanlıurfa'da Geleneksel Toplanma ve Buluşma Adetleri”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 20, Eylül 2014, s. 35-40

233. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “50 Yıldır Kaydeden Arşivci Bir Urfa Sevdalısı: Halil Binbaşoğlu (Ekmen) ve 46 Yıllık 'Urfa Türküleri Bant Kaydı Hikâyesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 40-43

234. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Urfalı Hazerfen Bir Sanatkâr: Şehmus Okur”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 22, Mayıs 2015, s. 32-36

235. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Kutsanmış Kent Edessa (Şanlıurfa), Hz. İsa ve Abgar Mektuplaşması, Kutsal Mendil ve Kutsal Kefen”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 20-26

236. Kürkçüoğlu, S. Sabri; “Şanlıurfa Müzeleri”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 28-34

237. Mızrak, Remzi; “Salnameler ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi (1926-1927) Urfa Maddesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 10, Mayıs 2011, s. 33-38

238. Mızrak, Remzi; “Urfa Kapılarında İnanç İzleri: Hacı Kapıları”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 20-24

239. Mızrak, Remzi; “Şanlıurfa Kabaltıları (Sabat-Abbara)”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 29-32

240. Mutlu, İ. Halil; “Urfa'nın Düşman İşgalinden Kurtuluşundan Harran Üniversitesinin Bilim Yayma Mücadelesine”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 10-12.

241. Önal, Mehmet; “Zeugma'da Bulunan Edessa Darplı III. Gordianus Dönemi Sikkeleri”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 11-15.

242. Önal, Mehmet; “Şanlıurfa'nın Tarihi Mozaik Sanatına Kısa Bakış”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 3-7

243. Önal, Mehmet; “Tell Halaf'ın Öyküsü”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 9, Ocak 2011, s. 3-7

244. Önal, Mehmet; “İpek Yolu Mozaik Müzeleri-2011”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 11, Eylül 2011, s. 3-10

245. Önal, Mehmet; “Harran Ören Yeri 2014 Yılı Kazıları”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 5-8

246. Önal, Mehmet; “Harran Ören Yeri 2015 Yılı Arkeolojik Kazı Çalışmaları”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 9, Sayı: 24, Ocak 2016, s. 4-9

247. Önal, Mehmet-M. Ercan-N. Dervişoğlu; “Şanlıurfa'da Arkeolojik Kazılar ve Arkeoloji Müzesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 3-8

248. Önal, Mehmet-M. Ercan-N. Dervişoğlu; “Yeni Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi'nin Yolunu Gözlediği Mozaikler”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 16, Mayıs 2013, s. 8-11

249. Özbek, M. Avni; “Tabii Bir Okul: Sıra Gecesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 7, Mayıs 2010, s. 11-14

250. Özfenerci, Müjgân; “Bekle Beni Urfa”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve*

Turizm Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 46-47.

251. Öztürk, Mahmut; “Diliyle, Duruşuyla Örnek Bir Şahsiyet Urfalı Şair Nabi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 9-11

252. Schmidt, Klaus; “Göbeklitepe. Dünyanın En Eski Tapınakları. Bir Büyük Keşfin Hikâyesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 6-14

253. Sezer, B. Sıtkı; “Urfa Şehbenderiye Vakfı”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 21, Ocak 2015, s. 14-16

254. Sezer, B. Sıtkı; “Urfalı Şeyh İsa Efendi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 55-56

255. Sünger, İsmail, “Şanlıurfa Halk Oyunları Giysisinde Geleneksel Yeniden Tasarlama ve Uygulama Süreci”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 8, Sayı: 23, Eylül 2015, s. 33-36

256. Tanrıkorur, Ş. Barihüda; “Urfa Mevlevihanesi: XVIII. Yüzyılda Urfa'da Kurulan Mevlevi Tekkesi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 6, Sayı: 15, Ocak 2013, s. 3-8

257. Tezölmez, İbrahim; “11 Nisan'a Destan” (Şiir), *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 13

258. Tezölmez, İbrahim; “Rüzgânın Uzun Yürüyüşü-I”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 3-4

259. Tezölmez, İbrahim; “Rüzgânın Uzun Yürüyüşü-II”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 3-4

260. Tezölmez, İbrahim; “Rüzgânın Uzun Yürüyüşü-III”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 2-3

261. Tezölmez, İbrahim; “Rüzgânın Uzun Yürüyüşü-IV”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 4-5

262. Tezölmez, İbrahim; “Bir Urfa Çelebisi, Bir Bilge İnsan: Mehmet Hulusi Öcal”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 8, Eylül 2010, s. 45-48

263. Uslusoy, R. Şeref; “Urfa'da Hamam Geleneği”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 56-57

264. Üner, M. Emin; “Osmanlı Döneminde Urfa'da Hanımlar Tarafından Kurulmuş Vakıflar”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 8-18

265. Üner, M. Emin; “Urfa'nın Kurtuluşunda Aşiretlerin Rolü”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 19, Mayıs 2014, s. 3-14.

266. Üzümcü, Şükrü; “Şanlıurfa Halk Oyunlarının Dünü Bugünü”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 1, Nisan 2008, s. 52-55

267. Üzümcü, Şükrü; “Urfa Halk Oyunları Araştırma ve Derleme Çalışmaları”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 1, Sayı: 2, Eylül 2008, s. 34-37

268. Üzümcü, Şükrü; “Şanlıurfa Halk Oyunları Geleneksel Çalgıları”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 3, Ocak 2009, s. 61

269. Üzümcü, Şükrü; “Abdullah Balak ve Kimil Oyunu”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 4, Mayıs 2009, s. 60-61

270. Üzümcü, Şükrü; “Halkoyunları Tarihçesine Bir Bakış”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 5, Eylül 2009, s. 58-60

271. Üzümcü, Şükrü; “Şanlıurfa Halk Oyunları Çalıştayı”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 6, Ocak 2010, s. 60-62

272. Üzümcü, Şükrü; “Şanlıurfa Geleneksel El Sanatları Merkezi”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 13, Mayıs 2012, s. 56-59

273. Yazıcı, Selami; “Harran ve Alberobello Kardeş Şehir Oldu”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 7, Sayı: 18, Ocak 2014, s. 3-7

274. Yeşilyurt, Ekber; “Anadolu'da Baş Örtüleri”, *Şanlıurfa Kültür Sanat Tarih ve Turizm Dergisi*, Yıl: 5, Sayı: 14, Eylül 2012, s. 22-25

ŞANLIURFA VALİLİĞİ - ŞURKAV

ŞANLIURFA

TANITIM MERKEZİ
PUBLICITY CENTER

Şanlıurfa'da Merak Ettiğiniz
Her Yer Bu Merkezde

Şanlıurfa Tanıtım Merkezinde;

Şanlıurfa'nın gezilmesi ve görülmesi gereken tüm mekânları 360°'lik fotoğraf ve videoları ile sanal geziler yapabilir. Şanlıurfa ile ilgili hazırlanmış birbirinden güzel belgesel filmler izleyebilirsiniz.

DİJİTAL REHBERLİK HİZMETİ

Antik Kentler

Müzeler

Şehir Panoramaları

Dini Mekanlar

Tarihi Yerler

Doğal Alanlar

Balıklığöl civarındaki merkezimize bekleriz

Şanlıurfa'nın Dijital Bilgi Platformu

www.urfafx.com

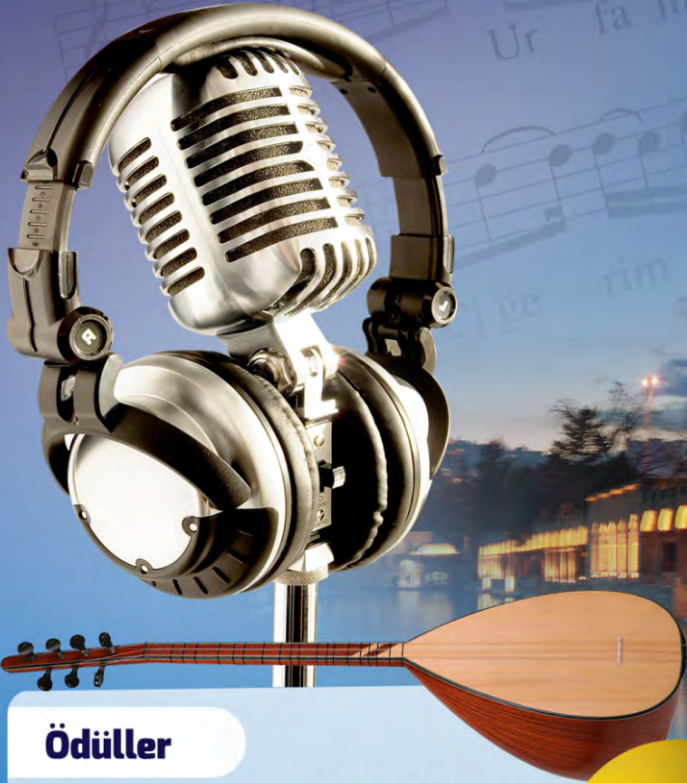
ŞANLIURFA TANITIM MERKEZİ
Balıklığöl Cıvarı, Hz İbrahim Çorba Evi Yanı

Şanlıurfa Kültürü Konulu Türk Halk Müziği

Beste YARIŞMASI

Ödüller

Birinci	: 7.500 TL.
İkinci	: 5.000 TL.
Üçüncü	: 2.500 TL.
Mansiyonlar	: 1.000 TL. (3 adet)

**Para
Ödüllü**

Son Müracaat

31 Mart 2016
ŞURKAV İdare Merkezi